

Issued on 9-2-60

Vol II
No 2

25th February, 1959
(Wednesday)

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

PART II - Proceedings other than Questions and Answers

Business of the House [65-]

Privilege Motion re [65- 73]
Alleged statement of the Chief Minister during the last General
Election Campaign —Postponed

General discussion on the Budget for the year 1959-60 —Not concluded [73-133]

Messsages from the Council [133-134],
The Andhra Tenancy (Andhra Pradesh Amendment Bill), 1959.
The Madras Famine Relief Fund (Andhra Pradesh Extension and
Amendment) Bill, 1959.

Note — * at the commencement of the speech denotes confirmation from the
Member not received in time

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

[Part II - Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

*Thirty-first day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 25th February, 1959

The House met at Half Past Eight of the Clock

[Mr. Speaker in the Chair]

Questions and Answers

[See Part I]

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం): On a point of information, Sir. ఈ మధ్య పత్రికలలో చల్లాకిమిడి తాలూకాను గురించి ఆంధ్ర ప్రదేశ్: ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రిల మధ్య సంభాషణలుకాని సంప్రదింపులుకాని జరగ లేదని వడింది. ఇదివరకు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో...

మిస్టర్ స్పీకర్ : Rule 74 క్రింద ఒకరు notice ఇచ్చాడు. అది మంత్రిగారికి వంపించాను. రెండుమూడు రోజుల్లో దానికి సమాధానం వస్తుంది.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ యన్. నంజీవరెడ్డి) : తమరు పర్మిషన్ యిచ్చినట్లు యితే యిప్పుడే చెప్పగలను.

PRIVILEGE MOTION re :

*Alleged Statement of the Chief Minister during
the last General Election Campaign.*

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది తరువాత చూద్దాం.

ఒక ముఖ్యమైన విషయం. హక్కుల తీర్మానం అని పట్టులు యిస్తూ ఉన్నారు. ఇప్పుడు శ్రీ ఎలమందారెడ్డిగారు అటువంటిదే ఒకటి యిచ్చారు. ఇందులో ఒక చిక్కు వస్తున్నది. పట్టులు ఏదో తెచ్చియిస్తే, 'చూద్దాం' అని మాటవరకు నేను అంటాను. దానితో 'మీరు చూద్దాం'. అది అప్పుడు కొనిట్టి దానిని అంగీకరించి వట్టే అన్నట్లుగా పట్టులు మాట్లాడటం మీరు గుతున్నది. గౌరవపట్టులు వ్యయం గా

తీసుకొని వచ్చినప్పుడు, నేను తీసుకొని, 'చూద్దాం' అని అంటే పరిశీలిస్తాను అని అర్థంవస్తుందిరాని, అమోచించినట్లు కాదు That does not mean I have agreed or I am going to accept it. పరిస్థితులనుబట్టి చదివిన తరువాత దానిపై ఒక నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది. దానిపై సభ్యుల అభిప్రాయాలు తెలుసుకొని, పర్యవసానంగా న్యాయమని తోచినది నేను చెబుతాను. అందుచేత నేను మొదట మీదగ్గరనుంచి కాగితం తీసుకొనేటప్పుడు నేను ఏదైన అన్నప్పుడు అంటే నేను దానితో agree అవుతున్నాననిగాని, disagree అవుతున్నాననిగాని అనుకోకండి. (నవ్వు)

శ్రీ డి. కొండయ్యచౌదరి (కందుకూరు) : అధ్యక్ష - ఇప్పుడు మీరు ఇచ్చిన statement ను కూడ నమ్మవద్దంటారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : అసెంబ్లీలో చెప్పినది నమ్మండి. ప్రయివేటుగదిలో ఏదో చెపుతూవుంటాను—దీనిని మాత్రం నమ్మకండి. (నవ్వు). ఎందుచేతనంటే, మీరు యిచ్చిన కాగితం చూడనైన చూడకుండా 'చూద్దాం' అంటే దానిలో agree అయినట్లు ఎక్కడ ఉన్నది : 'చూద్దాం' అన్నంత మాత్రాన నేను agree అయినట్లుగా కొంతమంది సభ్యులు భావించి మాట్లాడటం జరుగుతున్నది. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం. సభ హక్కులగురించి—there seems to be a lot of confusion, గౌరవ సభ్యులు ప్రతిదీ సభాహక్కు అని అనుకుంటున్నారు. ప్రివీలేజ్స్ అనేవి ఒక ప్రత్యేకమైన technical rights. House of Commons కు traditions గా వస్తూ ఉన్నవి కొన్ని ఉన్నాయి. కొన్ని bills పల్ల వచ్చేవి ఉన్నాయి. ఇందులో న్యాయము, అన్యాయము equity అనే ప్రశ్నరాదు. ఇటువంటి వాటి విషయమై అసెంబ్లీ లేక పార్లమెంటులో చర్చించవచ్చును. దానిపై ప్రభుత్వం వారియొక్క అభిప్రాయాన్ని పెల్లించవచ్చు. కాని సభ్యుల హక్కులక్రిందకు తీసుకొనివచ్చి, జనరల్ గా చర్చ చేయడానికి వీలులేదు. ఇప్పుడు జరిగినది, ఎన్నికల ప్రచారంలో, 'ఆ మొదలరు వచ్చినట్లయితే ఏమిలాభం, మా మొదలరు వచ్చినట్లయితే, లాభం ఉంటుంది' అని మంత్రిగారు ఏదో చెప్పారని ఈ విషయం సభ్యుల హక్కులక్రిందకు ఏవిధంగా, వస్తుందనేది ప్రశ్న. ఎన్నికల ప్రచారంలో ఎవరో ఏదో అంటే, దానికి యింకొకరు సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఎల్లందు-జనరల్) : అధ్యక్ష, అధ్యక్ష...

మిస్టర్ స్పీకర్ : Will you please sit down, మీరు ఈ విషయంలో మాట్లాడడానికి అసలే హక్కులేదు. అవలు. ఈ సభ్యుతో సంబంధించిన

Alleged statement of the Chief Minister during the last General Election Campaign.

నభ్యునతే అవసరం అనుకొంటే మాట్లాడేందుకు time యిస్తాను. పార్టీ లీడర్లు అందరిని అడుగులాను. I am going to consult leaders only. అందరిని consult చేయడం సాధ్యపడేదికాదు. ఈ విషయం, ఏవిధంగా privilege క్రిందకు వస్తుంది? 'సోమశం ప్రాజెక్టు కావాలంటే, కాంగ్రెసు నాశనం కావాలి' అని గోడలమీద వ్రాశారు. దానికి అవతలివాళ్లు ఏమైన నమోదానం చెప్పకోవాలా వద్దా? మా పార్టీ ప్రభుత్వంలోకి వచ్చినట్లయితే, ఈ బడ్జెటులో దానిని చేరుస్తాము' అని ఇవతలివారు చెప్పకుంటారు. ఇది ధర్మం అధర్మం, మంచి అటుఉంది మనం ఇంగ్లీషు రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించాము. అందులో కొన్ని లోపాలు ఉన్నాయి. పార్టీ ప్రభుత్వం; దానికి మనం ఏమిచేస్తాము? అమెరికా రాజ్యాంగం అయితే పనినిదెంటుకు హక్కు ఉండేది. Secretary of the State ఉండి, వారు చూచుకుంటూ ఉండేవారు. లేక స్విట్జర్లాండులో ఉన్నట్లయిన చేయలేదు. We are merely following English Constitution. ఒక పార్టీ చేత పరిపాలించబడుతోంది. దానికి మనం ఏమిచెయ్యలేము. ఇంగ్లండులో కన్వర్యే టివ్, లేబరు పార్టీలు రెండు ఉన్నాయి. ఇక్కడ దేశవ్యాప్తంగా కాంగ్రెస్, తరువాత కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఉన్నాయి. మిగతావి చిన్న చిన్న పార్టీలు ఉన్నాయి. పార్టీ ప్రభుత్వంలో కొన్ని merits, demerits కూడ ఉంటాయి. అందుచేత ప్రతిదీ హక్కుల గురించినదెట్లా ఆవుతుందో చెప్పలేను. కావాలంటే దానిపై చర్చ చేయవచ్చు. నాకు అభ్యంతరంలేదు. కాని నేను దీనిని గురించి బాగా చదివాను. అందుచేత తీర్మానం యిచ్చినవారు ఏమంటారు?

శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి (కనిగిరి) : అధ్యక్ష, ఇది ప్రీవిలేజ్ కిందకు వస్తుందని అంటే, "చర్చజరిపి చూద్దాం" అని మీరు అన్నారు. "వలానా ఆయనను గెలిపిస్తేనే, కలెక్టర్ను పిలిపించి చేయిస్తాను. లేకపోతే లేదు." అన్నప్పటికూడా Privileges కిందకు రాదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇది ప్రీవిలేజ్ క్రిందకురాదు. వస్తుందని మీరు చెప్పి కలిగితే I am prepared to change my opinion and give a decision in your favour. ఈ విషయంపైన ఉంటే ఏమైనా మాట్లాడండి. ఇంతకంటే నేను ఏమీ చెప్పేదిలేదు. నేను thorough గా చదివాను. పుస్తకాలు తెప్పించాను. నమ్ముచదివి రూలింగు యివ్వమంటే యిస్తాను. లేకపోతే time యిప్పి మంటే ఇస్తాను. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : Particular adjournment motion మీద మీయిష్టం వచ్చిన రూలింగు యిస్తే మీరు యివ్వండి, మా

Alleged statement of the Chief Minister during
the last General Election Campaign

కేమి అవ్యంతరంలేదు. ఇలాంటి issue మీదే privilege motions పెట్టాలా యి. కాబట్టి కొంత ప్రైము యిస్తే బాగుంటుంది. మేము కూడా prepare అయిఉన్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ - దానికి నాకేమి అవ్యంతరంలేదు. నేను చూచినంత వరకు నాకేమి కనిపించలేదు.

I am not going to help those who differ from me, and who argue and convince me. I am not standing on false prestige. ఏమంటారు రామకృష్ణరాజుగారు :

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు (వడమరపేట) :- తమరు యిక్కడ నేర్చుకోవడానికి వీలులేదు. Rules లో ఈ విధంగా ఉన్నది.

"175. Mode of raising a question of privilege.- (1)s The Speaker, if he gives consent under rule 173 and hold, that the matter proposed to be discussed is in order, after the questions and before the list of business is entered upon call the member concerned who shall rise in his place and, while asking for a leave to raise the question of privilege make a short statement relevant thereto;"

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇంకా ఆ stage కి రాలేదు. I have not given my consent. తీసుకోవటం—does not mean my consent.

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు :- తమరు పెర్మిషన్ యిచ్చేది లేనిది—ఆ విషయం తమ చేతులలో ఉన్నది. కాని తమరు యిక్కడకువచ్చి "మీకు Right ఉన్నదా? మీరు యివ్వవచ్చువా?" అని అడగడానికి వీలులేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అడగడంలో ఏముంది. తప్పకుండా అడగవచ్చు. I must be convinced.

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు :- మీరు కర్పించు కారణంకే మీ రుమేకు మమ్మల్ని పిలవండి

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇక్కడే మంచిది. అది నా private property కాదుగా.

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు :- అది మీ యొక్క individual right. మీ ఇష్టం ఉంటే చేయవచ్చు లేకపోతే నూనివేయవచ్చు. మీకు పెర్మిషన్ యిస్తే, అయితే statement యిస్తే దాని object చేసినట్లుగానే, 30 మంది సభ్యులు చిలవడవివట్లుగానే discuss చేయడానికి వీలుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ - అది దీని క్రిందకురాదు

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు :- కాబట్టి మీరు పెర్మిషన్ యిచ్చేది, లేనిది మీరే లోచించుకోండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇందు ప్రైవేటు సెషన్లకు ఉన్నదా లేదా అని examine చేయాలనుకుంటున్నాను.

Sri R. B. Ramakrishna Raju :- "181. Notwithstanding anything contained in these rules, the Speaker may *suo motu* refer any question of privilege to the committee of privileges for examination, investigation or report."

ఆ విషయం Privileges Committee చెప్పాలి

Mr. Speaker :- I am not going to refer it.

Sri R. B. Ramakrishna Raju :- All right Sir, that is all. అది privilege అవుతుందా, కాదా అన్నది ఆ కమిటీ చూడాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అసలు మీకు పంపించాలా, వద్దా అన్నది నేను తేల్చుకోవాలి కదా?

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు :- దానిని గురించి ముందుగా మీరు తీర్మానం చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- కొంత మంది ప్రతిపక్షం వారు argue చేస్తాము అన్నారు కాబట్టి time యిస్తున్నాను. రామకృష్ణరాజుగారు చెప్పినది నిజమే; సువోమోటో పంపించదలచుకోలేదు. Prima facie ఉన్నట్లయితే తక్షణం పంపించేవాణ్ణి. అందులో అటువంటిదేమీ లేదన్నట్లుగా కనపడితోంది. Time అడుగుతున్నారు కాబట్టి నాకేమి అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (ఫోన్ గిర్) :- ఈ తీర్మానమును గురించి మాట్లాడుటకు ప్రతి పక్షమువారికి time ఇస్తానని తమరు చెప్పినందులకు ధన్యవాదములు. అయితే ఒక్క విషయం మనవి చేయగలచినాను. ఇటువంటి తీర్మానమునకు సంబంధించి పార్లమెంటురీ ప్రొసీజర్ లో షెడ్యూల్డ్ రూల్స్ లో ఉదాహరణలు దొరుకతపో, లేదో అనుమానస్పదము. ఏ ఫీల్డ్ మినిస్టర్ మహాశయుడూ ఇటువంటి స్టేట్ మెంట్స్ చేసినట్లు మనకు చరిత్రలో ఉదాహరణలు లభిస్తాయా? అనే అనుమానము మాకున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఎన్నికలలో ఏమిచెప్పినా ఫరవాలేదనే Rulings ఉన్నాయి.

Alleged statement of the Chief Minister during
the last General Election Campaign

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి :- ఆ rulings చదివి వినిపిస్తే బాగుం
టుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎన్నికలలో ఏదో చెప్పుకుంటారు. అటుపంటిదానిపై
తీసుకోవలసిన చర్య లేదన్నారు. They are all against you.

అధిక మంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి) :- ఇటువంటి పివరీతిమైన
ప్రతిపక్షం ఏ దేశములోను ఉండదేమో!

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- నేను faults లోనికి పోదలనుకోలేదు. I shall
take some other opportunity. ఎన్నికలలో ప్రచారానికి పోయినపుడు
ఒక పార్టీకి ఉన్న హక్కు ఇతర పార్టీలకు కూడా ఉండవలెనా, వద్దా? “కాంగ్రెస్
ఉడిపోతేనే తప్ప సోమశిల ప్రాజెక్టు రాదు” అని ఒక పార్టీవారు వాగారు.
‘కాంగ్రెస్ వస్తేనే కాని సోమశిల రాదు’ అని చెప్పే హక్కు కాంగ్రెస్ కు లేదా?
నేను శ్రీకాకుళం. విశాఖపట్టణం జిల్లాలకు పోయాను, రు. 200/- లు బియ్య పెట్టు
కొని ఎందుకు పోయినాను అక్కడకు? “సోషలిస్టులందరూ మంచివాళ్లు. అందరూ
ధర్మాత్ములు; వాళ్లకే ఓట్లు ఇవ్వండి” అని చెప్పడానికి నేను అక్కడకు వెళ్లినానా?
“వాళ్లు పనికిరారు. మేమే చేస్తాము” అని చెప్పడానికి అక్కడికి వెళ్లినాను. వాళ్లకు
ఉండే హక్కు మాకు కూడా ఉండవలెనా, వద్దా? We do not ask for any
privilege. We do not ask for anything more than what
they themselves ask for. ఎన్నికల ప్రచారానికి మంత్రిలెవ్వరూ పోకూ
డదు అని చెబుతే చెప్పవచ్చునా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మనము అవలంబిస్తున్నది ఇంగ్లీషువారి ప్రజాస్వామ్య
వద్దతి.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- “ఎన్నికలలో ఓడిపోతున్నా మంత్రిలెవ్వరూ
వెళ్లకూడదు; మాకేహక్కు ఉన్నది తిట్టడానికి” అని చెప్పడం సబబా అని అడుగు
తున్నాను. I am not going into the merits of the case.
మా పార్టీ వస్తేనే మీకు ప్రాజెక్టులు వస్తాయి అని చెప్పడానికి మాకు హక్కున్నది.
మా కాంగ్రెసుకు ఓటు యిస్తేనే దేశం బాగుపడుతుంది. మా కాంగ్రెస్
రాకుండా సోషలిస్టులు కాని కమ్యూనిస్టులు కాని ఎవరైనా దేశానికి ప్రమాదం
అని చెప్పడానికి మాకు హక్కు లేకపోతే ఈ democracy ఎల్లా బయటపడ
మోతుంది :

శ్రీ జి. లచ్చన్న (గోంపేట) :- మా పార్టీకి ఓట్లు ఇస్తేనే మీకు
భూలోకస్వర్గం వస్తుందని చెప్పుకోడానికి హక్కు ఉన్నది. అయితే భూలోక భూట

కూడా తమరు గమనించాలి. మాకు ఓట్లు ఇవ్వకపోతే మిమ్ములను నాశనం చేస్తామని చెప్పటానికి ఏ పార్టీకైనా హక్కు ఉన్నదా, అనేది ప్రశ్న.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— Particular Member ను అన్నాను అనేది ఉండాలి. అంతేనే గాని general గా ఏదో అన్నారనడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. “Insulting particular members, attacking them and abusing them” అనేది ఉండాలి అట్టిదేదైనా ఉంటేనే privilege అవుతుంది. కాని general గా ఏదో పార్టీ గురించి అన్నారనేది Privilege issue క్రిందకు రాదు. ఎల్లాండి దీనిని గురించి విచారించుకుందాము.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : ఈ విషయాన్ని గురించి తమరు ఛాంబర్లో discussion చేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చప్ప : ఈ House లోనికి వచ్చిన తరువాత అది House యొక్క property అవుతుంది. అందువల్ల ఇచ్చటనే చర్చించడం మంచిది.

Sri N. Sanjeeva Reddy : I have no objection if Mr. Latchanna insists on that. అదే మంచిపద్ధతి, ఇట్లాగే ఇక్కడ మాట్లాడుకుంటూ ఉండాము. Budget general discussion నిమిత్తమై కేటాయించిన 5 రోజులలోను 2 రోజులు ఇందుకే వినియోగిద్దాము అంటే నా కెట్టి ఆక్షేపణలేదు.

శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి (తిరుత్తని-జనరల్) : దీనిలో privilege కి సంబంధించిన విషయ మేదీలేదు. కేవలం advertisement కొరకే ఈ సభకు ఇటువంటి motions ను తీసుకొని వస్తున్నట్లున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మన రూలింగ్ All India లో గుర్తిస్తారు. Let it be a Ruling and if you are hopeful that it will be given publicity, you must welcome it. అది మీకు అనుకూలంగా ఉండే బిల్లులుతే మీరు ఆశురత చూపనక్కరలేదు కదా.

Sri P. Gopalu Reddy : Sir, if you are convinced that there is a *prima facie* case—

Mr. Speaker : Now, it is in your favour unless they convince me. Therefore—

Sri P. Gopalu Reddy : If there is no *prima facie* case, why should it be discussed here?

Mr. Speaker : Because the Opposition wants time—

Sri R. B. Ramakrishna Raju : Sir, I would like to know what the motion is before the House and what the House is discussing on?

Mr. Speaker : The House is discussing whether such a thing at least can become part of a Privilege Motion.

Sri R. B. Ramakrishna Raju : Under what rule, does it come? I would like to know under what rule this discussion is going on in the House. I do agree that you have a right to say whether a motion is a frivolous motion or not. If you want to enlighten on that, you can take such help as you require. You can call certain members and can discuss. I say it cannot come before the House.. (*Interruptions from some hon. Members*) This kind of discussion cannot come before the House unless it is a motion. There is no motion before the House. If you want to enlighten on that point, you can take such help as you want from outside the House. (*Several interruptions*) I want to see that rules are observed. That is all.

శ్రీ పి. నరసింగరావు (హజారాబాదు—జనరల్) : ఈ ప్రివిలేజ్ మోషన్‌ను అడ్వర్టయిజ్ మెంట్ కోసం తీసికొని వచ్చారంటున్నారు ఇది క్రిమినైజేషన్ గాదని గౌరవ సభ్యులు దీనిని విత్ డ్రా చేసికొనవలెనని నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరును తెలియజేస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ : దీనిలో అన్-పార్లమెంటరీ అయినదేదీ లేదు.

శ్రీ డి. కొండయ్య చౌదరి : ప్రివిలేజ్ మోషన్ అవునో కాదో విద్వంసం చేసి అధికారం తమదే. ప్రివిలేజ్ మోషన్‌ను కేవలం అడ్వర్టయిజ్ మెంటు కోసం తీసుకొచ్చారని చెప్పడం సరిఅయినది కాదు అమాటలను విత్ డ్రా చేసికొనవలెనని మనవి చేసుకొంటున్నాను. దీనిలో అన్-పార్లమెంటరీ అయినదేదీ లేదు. ఇది మామూలుగా చేప్పే మాటలే. కాంగ్రెసు భాగ్యవంతుల పార్టీ అని మరొక పార్టీ మరొక విధమైనదని చెప్పుకోవడం మామూలే. కాంగ్రెసు వారు నిరంకుశంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని, కమ్యూనిస్టులు advertisement నిమిత్తం మాట్లాడుతున్నారని చెప్పే విమర్శలు మామూలు విమర్శలే!

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు : దీనిని గురించి చాంబరులో వరిశీలించి తీర్మానావస్థవచ్చు గదా!

మిస్టర్ స్పీకర్ : యా సభలో యిద్దరు, ముగ్గురు క్లబ్బు ఎక్స్ క్లూజ్ మెంట్ మాట్లాడడానికి అవకాశమివ్వను. ఇద్దరు, ముగ్గురు మెంబర్స్ ఆఫ్ ఓపినియన్ మాట్లాడటానికి మినహాయింపు ఉన్నది. ప్రివిలేజ్ ప్రవర్తి ఎవైనా ఉన్నచోటా విద్వంసం అంటే

ఉన్నట్లు తోస్తేనే ప్రెజిడెంట్ కమిటీకి పంపడమనే ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది. అంత వరకు యీ టిర్మానిం ఎట్టిదో పరిశీలించే హక్కునాది.

GENERAL DISCUSSION ON THE BUDGET FOR THE YEAR 1959-60

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ (భిమ్మం-జనరల్) : అధ్యక్ష, ఆర్థికమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. 'అదాయాన్ని ఎక్కువచేయడానికి సూచనలు చేయండి, మేము వాటిని ఆలోచించడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము' అని ముఖ్యమంత్రిగారు పదేపదే చెబుతూనే వున్నారు. ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేయండి మేము సూచనలు ఇస్తాము, అని శ్రీ చెన్నారెడ్డి గారు అన్నప్పుడు ఆ సూచనలను అంగీకరించడానికి మేము సిద్ధముగా వున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : 'I think I must correct it. ఆలోచించడానికి సిద్ధముగా వున్నామని చెప్పాము, కాని వారిచ్చిన సూచనలన్నిటిని ఆమోదించడానికి సిద్ధముగా వున్నానని అనలేదు. అన్-రాన్ స్పెక్యుషనల్ సజషన్స్ వారు యివ్వవచ్చును. ఆస్తులను గుంజుకోమని చెప్పవచ్చు. ఆవి ఎట్లా సాధ్యమవుతాయి. అందువల్ల కమిటీవారిచ్చిన సూచనలను ఆలోచిస్తామని చెప్పాము.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ : ప్రతిపక్షనాయకులు శ్రీ రావివారాయణరెడ్డి గారు నిర్మాణాత్మకమైన సలహాలిస్తారని ఆశించాను. కాని వారు పాతపాతే పాదారు 'మీ ప్రభుత్వము కళ్ళిపోయింది, మీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం కుళ్ళిపోయింది' అని విమర్శించడమే ప్రారంభించారు కాని నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలేమీ ఇవ్వలేదు.

Administrative interference మొదలయిన విషయాలన్నీ మొదలు పెట్టారు తప్ప నిర్మాణయుక్తమైనటువంటి సూచన ఒకటికూడా కన్పడలేదు. కంభం జిల్లా గురించి కొన్ని మాటలు వారు చెప్పారు. కాబట్టి నేను కూడా రెండు ముక్కలు చెప్పవలసి వుంటుంది అక్కడ Sub-Inspector గురించి చెప్పారు. నిజంగా చెప్పాలంటే, అది ఒక ప్రమాదమైన, శోచనీయమైన పరిస్థితి. సత్యనారాయణపురం అనే ఒక గ్రామం కొల్లేరుకు అయిదుమైళ్ల దూరంలో ఉంటుంది. అంటే Sub-Inspector's Headquarters అయిన కొల్లేరు ఆ గ్రామానికి 5 మైళ్ల మాత్రమే వుంటుంది. ఆ గ్రామం ఈ మధ్యనే కమ్యూనిస్టు influence క్రిందకు వచ్చిందని తెలిసింది సుబ్బయ్య అనే ఒక కాంగ్రెసువాదిని కృష్ణ ఛేతులు కట్టిబావిలో పడేసి చంపి వేశారు. ఆ సందర్భంలో ఆ Sub-Inspector దానిని enquiry చేయడానికి కూడా రాలేదు. కాని కమ్యూనిస్టుల murderers జరిగినప్పుడు పోలీసు పోలీసు వాటితో కలిగించుకొని కేసులు పెట్టారు. అంటే, కాంగ్రెసువాది అయినవాడు

తేవలం జీవించడానికి కూడా హక్కులేదా? అని అడుగుతున్నాను ఆ శపథము అట్లాగే బావిలో మూడు రోజులవరకు కుళ్ళిపోయినప్పటికి కూడా దానికి అతీగతీ లేదు. ఆ విషయం గురించి Sub-Inspector కు report చేసినా అరసు వచ్చి చూడ లేదు. ఆ Sub-Inspector చాలా మంచివాడని, corrupt కాదని అంటారు. దానికి అభినందించబలసిందే కాని ఈ విషయంలో ఒక పార్టీ స్వక్తిని చంపి బావిలో పడవేళారని report ఇచ్చినా, అక్కడికి వచ్చి enquiry చేయడానికి ఇష్టపడనటువంటి Sub-Inspector ను ఏమని చెబుతారో మీరే అలోచించండి.

తరువాత సంజీవయ్యగారి ఉపన్యాసము గురించి చెప్పారు. అది నా నియోజక వర్గములో జరిగిన విషయం కాబట్టి చెబుతున్నాను. ఒక్కొక్కసారి political parties ను build up చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాయి అంటే అది అన్ని పార్టీలు చేసే సనే.

శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు : ఆ శపథము కుళ్ళిపోయిందని ఏదేదో అంటున్నారు. దానిమీద తేను ఏదయినా కోర్టులో పెట్టారేమో.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ : అద్యక్ష, ఈ నాటికి అదేమి కోర్టులో లేదండి. తరువాత, సంజీవయ్యగారు ఉపన్యాసము చెప్పినప్పుడు అందరు వున్నారు నేను కూడా వున్నాను. ఆయన చెప్పింది ఒక్కటే. ఒక వైపు ప్రభుత్వ యంత్రాంగం కుళ్ళి కంపు కొడుతుంది. files కదలడం లేదు, ఒక వైపు ఏమో ఆపీసర్లును 'మీరు విజయితీగా ఉండాలి. మీరు ప్రజల ఇబ్బందులను తెలుసుకోండి. కష్ట సుఖాలను తెలుసుకోండి' అని చెప్పి మందలించినప్పుడు మాత్రము administration లో interference అని అంటూ వుంటారు. ఆయన చెప్పిన మొదటి sentence ఈ విధంగా ఉంది. May he be a Communist, may he be a Socialist, may he be a Congress man, may he be a common-man, whoever comes to you with a grievance, look into the matter and dispose of the files immediately. If there is any corruption it is intolerable. ఈ బూజు అనేది ఏదయినా ఉంటే. దానిని దులిపేవరకు మేము ఉరుకోము," అని చెప్పారు. "Administration లో సేవ చేయవానికి ఇష్టపడని వారు, వరిస్థితులకు అనుకూలంగా పనులంతోపాటు, కాలంతోపాటు, మార్పిడిదానికి ఇచ్చగించని ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఈ ప్రభుత్వంలో స్థానంలేద"ని చెప్పారు. దాంతో ఏదయినా తప్పు ఉన్నదా? కాబట్టి సంజీవయ్యగారు చెప్పిన ఉపన్యాసంలో, ఒక పార్టీ వక్షపాతం గాని. మరేదీగానీ లేదు, నేను అక్కడ ఉన్నాను కాబట్టి చెబుతున్నాను. జయితీ రావి, వారాధిజరెడ్డిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. మా పార్టీ ఏర్పాట్లన్నీ మేము వూర్పు

కొన్నాము, అహింసాయుతమైన మార్గాలలోనే పోతున్నామని అన్నారు. చాలా సంతోషము. ఈ దేశంలో ఎవరు పనిచేసినా, ప్రజలే supreme. ఈ పార్టీ ఉండవచ్చు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఉండవచ్చు, సోషలిస్టుపార్టీ ఉండవచ్చు. మనకు ప్రజలే అందరి కంటెను, అన్నిపార్టీలకంటెను ఎక్కువ. Supreme are the people. People's interest లో ఎవరు చేసినా అంగీకారమే. వాళ్ళకు సుస్వాగతము చెప్పుతాము. అయితే ప్రజలలో వాళ్ళు ఆ విశ్వాసాన్ని కలిగించాలి. ఈ సందర్భంలో ఒక కథ జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ఒక చెరువులో ఒక కొంగ రోజూ చేపలను పట్టుకొని తింటూ ఉండేదట. కొన్నాళ్ళకు ఆ చేపలన్నీ భయపడి దాని దగ్గరకు రాకుండా పోయినాయి. అప్పుడు కొంగ "నేను జవము చేస్తున్నాను, సన్యాసం పుచ్చుకొన్నాను" అని చెప్పిందట. ఆ విధంగా చెప్పిన తరువాత మరల ఆ చేపలన్నీ దాని దగ్గరకు రావడానికి మొదలుపెట్టాయి. అప్పుడు ఆ కొంగ ఆ చేపలను రోజూ ఒక్కొక్కదాన్ని అట్లా దూరము తీసుకొని గుటకాయస్వాహా చేస్తూ ఉండిందట. కనుక ఈ విధంగా చేస్తూ ఉంటే ప్రజలలో ఏ విధంగా విశ్వాసము కలుగుతుంది? అదే విధంగా నా నియోజకవర్గంలో వెంకటాపురం అనే గ్రామం ఉన్నది. అక్కడ కొందరు బయటికి పోతున్నారే వారిని కర్పితో తలకాయలు పగులకొట్టారు. అది కలభంజిల్లాలో జరిగింది, ప్రజలు ఇంకా మరిచిపోలేదు. కంభంజిల్లాలో ఆ విధంగా జరిగిన instances ఉన్నాయి, భార్యలముందు భర్తలను నరికివేసిన instances ఉన్నాయి. ఆ విధంగా ఎంతమంది విదవస్త్రిలు ఉన్నారో, ఎవరయినా ఒక్కసారి కంభం నియోజకవర్గంలో సర్కటిస్తే తెలుస్తుంది. కనుక ఈవేళ వాళ్ళమార్గము అహింసాయుతమైనది అంటే, ప్రజలలో కూడా అలాంటి విశ్వాసాలు కలిగించాలి. అమృత్ సర్ resolution తరువాత, వాళ్లు అహింసాయుత మార్గాలలో పోతువున్నారు అంటే, ప్రజలలో కూడా అటువంటి విశ్వాసాన్ని కలిగించాలి. కాని, ఏమి చేస్తున్నారు? ఇప్పటికీ తలకాయలు పగులు తూనే ఉన్నాయి. ఇప్పటికీ murders జరుగుతూనే ఉన్నాయి. కాళ్ళు చేతులుకట్టి బావులలో పడవేస్తున్నారు. నిజంగా వారు అమృత్ సర్ resolution పైనే నిలబడి ఉంటే, అహింసాయుతమార్గాలలో నడువదలరుకంటే, ప్రజలలో ఆ విశ్వాసాన్ని కలిగించమనండి. ప్రజలలో ఆ విశ్వాసాన్ని పోంది పలుకుబడి సంపాదించుకోమనండి. మా కేసు అభ్యంతరం లేదు. కాని తప్పుడు ప్రచారాలు, అబద్ధపు మాటలు చెప్పవద్దు అని నేను గట్టిగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతటితో ఈ విషయాన్ని ఆపివేసి ప్రభుత్వానికి అదాయము వచ్చేటటువంటి సూచనలు చేయమన్నారు గనుక కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను.

ఇప్పుడు మన ప్రజలలో taxable capacity తగ్గిపోయింది. వాళ్లు ఒక stage కు reach అయినారు. ఇప్పుడు బాత్కారికంగా pass చేసినటువంటి

Transport Bill లో కొంత పన్ను హెచ్చించడం పల్ల. అది ప్రజలమీద పడిన ప్పటికినీ, మొత్తంమీద, పన్ను లేవనే చెప్పాలి. ఇకముందు ప్రజలమీద ఏవిధంగా tax వేసినప్పటికీ అది వారికి burden అవుతుందనే ఉద్దేశంతో ప్రజలమీద ఏవీ పన్నులు వేయలేదని, నిజంగా ప్రజల ఇబ్బందులను అర్థంచేసుకో గలిగారని, ప్రభుత్వంవారిని అభినందిస్తున్నాను. అయితే ఈవేళ మనకు ఆదాయం ఏ విధంగా రాగలదు అన్నప్పుడు, మనదేశంలో పశుపతి గర్భంలో ఎంతో సంపద తాగిఉన్నది. ఈ మధ్యనే ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, అనంతపురంజిల్లాలో బంగారుగనులు ఉన్నాయని చెప్పారు. అవిధంగా భూగర్భములో అనంతమైన సంపద దాగిఉన్నది. దానిని తీసుకొడానికి మనము ప్రయత్నం చేసినట్లయితే, దానిపల్ల మన ఆదాయాన్ని పెంపొందించ చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇంకా ఎన్నో గనులుఉన్నాయి, minerals ఉన్నాయి. వీటన్నింటినీ shot out చేసి, వాటిని తీసుకోడానికి ప్రభుత్వం తలపెట్టినట్లయితే, ఎంతో ఆదాయం వస్తుంది. అదే విధంగా మన రాష్ట్రంలో అటవీ సంపదకూడా చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది అయితే ఈ department వారు తగు శ్రద్ధ తీసుకొని introduction of cash crops in the forests విషయంలో బాగా కృషి చేసినట్లయితే, మంచి ఆదాయం వస్తుంది. ఇప్పుడు కేరళలో మిరియాలు చాలా ఎక్కువగా పండిస్తూఉన్నారు. అదే విధంగా మన ఆడవులలో కూడా మిరియాలు పండించగలిగితే, మన రాష్ట్రానికి కావలసిన ఆదాయం వస్తుంది. అదే విధంగా cashewnuts, pineapples, ఏలకులు మొదలైన వాటిన్నింటినీ పెంపొందించ గలిగితే కూడా ఎంతో ఆదాయం వస్తుంది.

ఇక nationalisation of transport గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు council లో చెబుతూ కృష్ణాజిల్లాలో ఏదో డబ్బుతో అందరినీ కొనివేస్తామని చెప్పారని అన్నారు. అయితే, బస్సులు ఉన్నవాళ్ళందరికీ ఇంతడబ్బు వస్తుందని వారు ఒప్పుకుంటున్నారా లేదా? అన్ని జిల్లాలలోను అదే విధంగా అందిరికీ డబ్బు వస్తుందనే దాని అర్థం కాబట్టి బస్సులు ప్రభుత్వము వదిలించ గలిగితే, అన్ని జిల్లాలలోను ఈ nationalisation చేయగలిగితే, ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది. అయితే దానికి డబ్బు ఎక్కడినుంచి వస్తుంది, అది అధుగుతారేమో ప్రజలు ఈ nationalisation కు సుముఖులు కాబట్టి ప్రజలనుంచి ఏ విధంగా దీనికి డబ్బు లభించగలదో అవిధంగా రాబట్టుడానికి ప్రయత్నం చేయడం మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో open markets అని కేసాద్రిగారు ఏదో చెప్పారు. అవిధంగా కూడా చేయవచ్చు. కావాలంటే వాళ్ళకు interest కూడా ఇవ్వవచ్చు. ఇక operators ఎక్కువ డబ్బు తీసికొని లాభాలు పొందుతున్నారంటే, ప్రభుత్వం మాక్రము లాభాలు పొందలేదా అని నేను అడుగుతున్నాను. కావాలంటే ఏ Life Insurance Company కురవో మనం ఏదయినా అప్పు తీసుకోవాలికి ప్రయత్నం

తప్ప చేయవచ్చు. Centre ను కూడా అప్పు ఇవ్వమని వొత్తిపి చేయవచ్చు. అయితే workshops లేవని అన్నారు. కాని చిన్న చిన్న sizable units ను తీసుకొన్నట్లయితే, ఈ ఇబ్బందులు నెమ్మదిగా తొలగించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. తరువాత State Trading in Minerals అనేది తీసుకుంటే మంచిది. ఇప్పుడు Central Trading Corporation ఉన్నది. Trading in minerals వల్ల కూడా చాలా లాభము వస్తుంది. కనుక మన State కూడా ఈ minerals లో trade చేయడానికి పూనుకొన్నట్లయితే, ఎక్కువ లాభాలు రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనివల్ల మనము sound trading organisation building చేసుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుంది.

Sales tax administration ను tighten చేసుకొనవలసి యున్నది. Sales tax evade చేసి యితర రాష్ట్రాలకు అహార దాన్యాలు supply కాకుండా కట్టుదిట్టం చేసుకోవాలి.

ఇదివరకు నైజామ్ ధనాన్ని కొంత కేంద్రీ పరీభుత్వంలో అట్టి పెట్టిపట్లు తెలుస్తుంది. ఈ ధనాన్ని మనకు విడుదల చేయవలసినదిగా కేంద్రీ ప్రభుత్వాన్ని కోరితే మనకు కొంత ధనం వస్తుంది.

Small savings విషయం చెప్పారు. మన target' రు 9 25 కోట్లు అయితే 25 కోట్లు మాత్రమే వచ్చింది. దీనికి approach సరిగా లేదని, non-officials శ్రద్ధ తీసుకొనుట లేదని బోధపడుతోంది. ప్రభుత్వోద్యోగులను ఈ పనులు చేయడని చెప్పుటవల్ల వారు unpopular అవడమే గాక ఆ spirit ప్రజలు అర్థము చేసుకొనుటకు వీలుండదు. కాబట్టి patriotic outlook తో ప్రజలను approach చేస్తే మనము యింకా ఎక్కువ small savings ను రాబట్టు కొనగలము.

మన రాష్ట్రానికి foreign exchange ను పొందించడానికి కూడా ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నవి. అది చిన్న చిన్న industries ద్వారా కావచ్చును మన దేశంలోని పచ్చళ్ళు ఇతర దేశాలవారు ఎంతో ఆసక్తిగా తింటారని, దానికి demand ఎక్కువ ఉన్నదని చెబుతున్నారు. ఇలాంటి industries ను encourage చేస్తూ వాటిని qualify చేయడానికి ఒక Institute పెడితే, దాని ద్వారా మంచి quality తయారయ్యే ఎక్కువ అదాయం వస్తుంది.

బ్రెజిల్ నుంచి వచ్చి Ongole bull ను 10 వేల రూపాయలకు కొనుక్కునేవారని అన్నారు. ఈ breeders కు బోర్డింగ్ కలిగిస్తే దానివల్ల మనకు foreign exchange' ఎక్కువ రావడానికి అవకాశంవుంది. Foreign produce-drugs వర్సగంటి మొదలైనవి ఉన్నవి. ఈ అటవీ సంప

దకు ఒక కమిటీని వేసి ఎక్కడెక్కడ ఏవేవి లభిస్తాయో తెలుసుకొని, దానిద్వారా ధనాన్ని సంపాదించవచ్చును.

గూడూరు ప్యాక్షర్ లాంటివి ఎక్కువ చేయాలి.

Heavy penalties for un-utilized agricultural lands, taxation on conspicuous consumption అని ఉన్నది వివరించి చెప్పడానికి ప్రయత్నించారు. Economy and Vigilance; prize bonds and state Lottery should not be dismissed off hand. కంట్రీబ్యూషన్ వద్దతి తీసివేసి P. W D. వారే contracts చేస్తే, కూలీలకు ఎక్కువ వేతనాలు యిచ్చే అవకాశమే కాకుండా. యింకా ఎన్నోవిధాల ప్రభుత్వానికి ఆదాయం పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

ఈ మధ్య ఒక questionnaire వచ్చింది— ప్రీలకు సమానమైన వేతనాలు యివ్వాలా అని. గ్రామాలలో రోజుకు పురుషునికి 0—12—0 కూలి యిస్తే ప్రీకి 0—6—0 యిస్తున్నారు. సమానమైన పనికి సమాన వేతనం యివ్వాలని Constitution లో ఉన్నది తప్పకుండా implement చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణరావు (మధిర) : అధ్యక్ష. Finance Minister గారు ప్రజాసెట్టింగ్ బడ్జెటు అంకెలను బట్టి మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఆర్థిక పరిస్థితి చూస్తే, 170 కోట్లు మనకు public debt ఉన్నదని స్పష్టంగా తెలుతోంది. ఎన్ని సంవత్సరాలలో దేశ సంపదను అభివృద్ధిచేసి యీ అప్పును తీర్చగలుగుతారో, ఆ అంచనా వారిముందు లేదు మన పోకడనుబట్టి అప్పులు ఎక్కువగా చేసే ప్రోత్సాహం ఉన్నదని తేటతెల్ల మవుతోంది. వారిని ఒక విషయానికి ఆధీనంబించాలి—“తెలంగాణా సెక్యూరిటీలను మాత్రం ముట్టుకోము” అన్నారు. ఆ విషయం గురించి ఒక మనవి, ఆ సెక్యూరిటీలను తెలంగాణా అభివృద్ధికొరకు ఏ విధంగా ఉపయోగించాలో రీజియనల్ కమిటీ recommendations కొరకు refer చేస్తే, కమిటీవారు సూచనలు చేయగలుగుతారు.

ప్రజా సేకముయొక్క ఆర్థిక దుస్థితి ఏవిధంగా ఉన్నదో చూడాలి. గత కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి ప్రగతి విషయంలో మనం చాలా డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నామని బడ్జెటు అంకెలు చెబుతున్నవి. ఈ సంవత్సరం పరిస్థితి పరిశీలిస్తే ఒక్క పెరి పంట తప్ప మిగతా పంటలు రూపాయకు వాణిగజాలు, ఆరణాలు పంచుకూడ పండలేదని చాలా గట్టిగా నేను చెప్పగలుగుతాను. మెట్ట పంటలు— పెసలు, కందులు, జొన్నలు తక్కువ పండినవి. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఎక్కువ వీధి ప్రజాదీకం జొన్నలవీధి అధికం వది ఉంది. రబ్బీ కలిసేవన్ కొరకు ఎక్కువ ఉద్యమం నడిపామని, ఖర్చు పెడుతున్నామని అన్నారు. కాని పంటలు సక్రమంగా పండలేదు, దీనికి అవ్వగా

Finance Minister గారి సంపూర్ణ బాధ్యత ఉన్నదని చెప్పలేను. ఎన్నో పనులు పండలేదు: ఈనాడు ధరలు అపరిమితంగా పెరుగుతున్నవి. బస్తా జొన్నలకు ఈనాడు రు. 38/-, 40/- లు అడ్వాన్సుగా డబ్బు యిచ్చి గ్రామాలలో కొనడము ప్రారంభించారు. వడ్ల ధరకూడ ఎక్కువగా ఉన్నది. ఈనాడు నెంబర్లు బస్తారు. 25/- ల దాకా ధర పెరిగింది. అడ్వాన్సు డబ్బు యిచ్చి కొనడము ప్రారంభిస్తున్నారు. ఈ ధరలు యీ విధముగా పెరుగుతున్నందుకు, పంట ఎక్కువగా రావడమనే కారణము గ్రామాలలో పనులు, కల్పించలేక పోతున్నారు. వ్యవసాయ ఖర్చులకు కూడ మళ్ళీ దాన్యం కొనవలసి వస్తోంది. అర్థికంగా ఎటువంటి శక్తిలేకుండా పోయింది. గ్రామ ప్రజలు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడతారు. ఈ ధరలను ఏ విధముగా అదుపులో పెడతారో ఊహించడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. ఒక్కొక్క పర్యాయం, పంట ఎక్కువ పండితే ధరలు తగ్గుతాయని అంటారు. ఒక్కొక్క పర్యాయం, minimum prices ఏవిధంగా fix చేస్తామంటారు ధరల విషయం ప్రభుత్వం దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. Land Reforms తెస్తే production పెరగడానికి వీలుంటుందని, Land Legislation తెస్తామని తరచుగా రాజకీయ వాదులు చెబుతున్నారు. Land Reforms కు ఈనాడు గవర్నమెంటు మీద పెద్ద బాధ్యత వేస్తున్నారని భావించవద్దు. Land Reforms erstwhile Hyderabad State లో అదర్శప్రాయంగా ప్రారంభించామని చెప్పకొన్నాము. దానిని, గురించి ఒకసారి ఆత్మావలోకనం చేసుకుంటే బాగుంటుంది. అనాడు Land Commission కు అధ్యక్షులుగా ఉన్న నరసింగరావుగారు ఈనాడు మంత్రివర్గంలో, ఉన్నారు. ఇప్పుడు Act చేశాము. కాని ఒక్క ఖమ్మంలో మాత్రం implement చేశారు. తరువాత ములుగ్ అడవులలో ప్రవేశపెట్టారు. ఇందులో సంచుచిక భావాలు ఉన్నాయి. ఖమ్మానికి ములుగ్ కు ఏమి సంబంధం? ఇప్పుడు ప్రభుత్వపు రోడ్డు రవాణా కృష్ణా జిల్లాకు ఎందుకు extend చేశారంటే అది ఖమ్మంకు adjoining territory కాబట్టి చేశామన్నారు. కాని Land Legislation విషయంలో ఖమ్మంనుంచి ములుగ్ కు extend చేశారు. ఇంకా ఎక్కడా ఈ Act ను implement చేయలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఏ సంవత్సరంలో ములుగ్ కు extend చేశారు? ఆ సంవత్సరం తెలుసుకునేందుకు అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణరావు : బాదు ప్రభుత్వమున్నప్పుడే చేశారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : దానికి వారసులే ఈ ప్రభుత్వం వారు.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణరావు : ఆ బట్టాన్ని ఒక్క ములుగ్ కు ఎక్స్టెండ్ చేశారు. మిగతా ఏ జిల్లాలలో కూడ దానిని ఎక్స్టెండ్ చేయలేదు. "ఫ్రీగ్ మెం"

టేబుల్ ఆఫ్ లాండ్ హోల్డింగ్" అన్నారు. "చిన్న చిన్న ఖాతాదారుల కన్సాలిడేషన్ చేస్తున్నాము" అని పిల్చి అన్నారు. ఈ కన్సాలిడేషన్ యాభిమతి ఏనాడైనా ఇంప్లెమెంట్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేశారా అని అడుగుతున్నాను. ఒక గ్రామాని నైనా ప్రభుత్వం వారు ఆదర్శప్రాయంగా తీసుకొన్నారా? ఈ సేద నగ్రజానీకం యొక్క ఫ్రీగ్ మెంట్ చేపట్టిన కన్సాలిడేషన్ చేసి, ఒక కో-ఆపరేటివ్ మూవ్ మెంట్ build up చేసి, వాటికి ఆర్థిక స్థోమత కలిగించుటకు యీ ప్రయత్నం ఏమైనా ప్రయత్నం చేసిందా అంటే లేదు. మాటలు చాలా ఘాటుగా చెబుతారు. మాటలు చెప్పి చెప్పి, చివరికి నాగపూర్ రిజల్యూషన్ దాకా వెళ్ళిపోయాము. కాని ఆచరణలో చూస్తే, ఖమ్మం జిల్లా, ములుగు అడవులలో మాత్రమే యీ చట్టాన్ని ఇంప్లెమెంట్ చేస్తున్నారు అక్కడ కూడ యీ చట్టంలోని అన్ని సెక్షన్స్ అమలుజరపటంలేదు. కాని సెక్షన్స్ మాత్రమే అమలుజరుపుతున్నారు ఇందువల్ల మనం మాట్లాడే మాటలు చాలా దీర్ఘంగా ఉంటాయని, ఆచరణలో మాత్రం చాలా పొదుపుగా వ్యవహారం చిస్తామని ప్రత్యక్షంగా తేటతెల్లం అవుతోంది. "దీనివల్ల టుడ్ పొర్రడక్షన్ ఎక్కువ అవుతుంది" అని అన్నారు. ఏ విధంగా టుడ్ పొర్రడక్షన్ ఎక్కువ అవుతుందని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు భూస్వాములు పెట్టుబడి పెట్టటానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. డెవెలప్ మెంట్, పేదవాళ్ళకు, పెట్టుబడి పెట్టటానికి శక్తి లేకుండా ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఒక జిల్లాకు వదిలి లక్షల రూపాయలు ఇస్తామని అన్నారు. తరువాత ఉపేక్షించారు. మొదటి ఎక్సెస్ లాండ్ తొక్కుది లక్షల ఎకరాలు ఉంటుందని అంచనా వేశారు. కాని, ఆచరణలో చూస్తే, 700 ఎకరాలు మాత్రమే ఎక్సెస్ లాండ్ ఉంటుందని కళా వెంకటరావుగారు చెప్పారు బహుశా ఆ 700 ఎకరాలు మాత్రమే వనికి రావటంలేదు భూమి అయిఉంటుందని నేను అనుకుంటాను. మొత్తం 700 ఎకరాలు ఖమ్మం జిల్లాలో వస్తుందని వారు లెక్క వేశారు. నేను చెప్పిన విషయంలో అతిశయోక్తిగాని, దానరికంగాని లేదు. మనం ఆత్మావలోకనం చేసుకొంటే, నేను చెప్పినదాంట్లో నిజము ఉన్నదనేది ఖోదపడుతుంది. ఎగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంట్ యొక్క ఎగ్రికల్చరల్ ఫారమ్స్ లక్షల రూపాయలు తగలబెడుతున్నాము. నా నియోజకవర్గంలో మదిర పొర్రవరలో రైల్వే స్టేషన్ ప్రక్కనే ఎగ్రికల్చరల్ ఫారమ్ ఉన్నది. గౌరవ నీయులైన మిత్రులు అక్కడకుపోయి చూస్తే తెలుస్తుంది. 25 సంవత్సరాలనుండి ఆ ఎగ్రికల్చరల్ ఫారమ్ వదులుస్తున్నది. ఎన్నో లక్షల రూపాయలు దానిమీద తగలేశారు. ఎన్ని లక్షల రూపాయలు దానిమీద తగలేశారో ఆ భగవంతుడికే తెలుసు. అక్కడ పెన్సింగ్ మాత్రం బాగా చేశారు. వారు అక్కడ ఏమి experiment చేశారో తెలియదు. వారు చేసిన పని ఏమిటో, వారు ప్రజానీకానికి చేసిన ప్రబోధము ఏమిటో తెలియదు. వారు ఇంతవరకు ప్రజానీకానికి చేసిన ప్రబోధము లేదు, "పక్షిని కూడా ట్యాక్స్ కట్టవేవన్" అన్నారు. వారు వేసిన నాదులు ఎవరూ తీసుకుపోవటంలేదు.

ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారే ఒయటనుండి నారు తీసుకువచ్చి వాడుతున్నారు. ఎందుకంటే వారు పెంచే నారు సరిగా ఉండదు నేను విమర్శకారకుమాత్రమే చెబుతున్నానని మియ్యల భావించవచ్చు అక్కడ ఆచరణలో యీ విధముగా జరుగుతున్నది. ఈ గవర్నమెంట్ వచ్చిన తరువాతి, రెండు సంవత్సరాల క్రితం వైరా కేంద్రం దగ్గరగా సీడ్ డెవ్లప్మెంట్, 24 ఎకరాల లాండ్ తీసుకొన్నారు. “నారు పెంచటం మేము ఆధర్వప్రాయంగా చూపిస్తామ”ని అన్నారు. ఆ భూమికి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వలేదు. కాలేజీకొరకు మేము బిల్డింగు కట్టాలని, రామకృష్ణరావుగారి చేత ఫౌండేషన్ స్టోను వేయించి, లాండ్ ఎక్వయర్ చేయాలని దాఖలు పడుతూ దానికి సంబంధించిన కాగితాలు గవర్నమెంటుకు పంపిస్తే ఇంతవరకు ఆ సంగతి గురించి అతీగతీలేదు. ఇంతవరకు ఆ లాండ్ దొరికలేదు. మేము అక్కడ బిల్డింగ్ కట్టడానికి అవకాశం లేదు. ఆ భూమి గవర్నమెంట్ తీసుకోవాలంటే, ఏ రెగ్యులేషన్స్, రూల్స్ లేవు. ప్రియవేటు ఇన్స్టిట్యూషన్స్ కు ఇవ్వాలంటే, ఎన్నో రూల్స్ ఉంటాయి. ఆ రైతుకు ఆ 24 ఎకరాల భూమి మాత్రమే ఉన్నది. ఆ భూమిని కాస్తా గవర్నమెంటు తీసుకొన్నారు ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎందల ఎకరాలు ఉన్న భూస్వాములు ఎంతో మంది ఉన్నారు. కాని ప్రభుత్వం వారిని టచ్ చేయలేదు.

మనము మొదటి సంచపర్ష ప్రజాశక్తిలో ఎడ్యుకేషన్ కు, ఎగ్రికల్చర్ కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చాము.

శ్రీ జె. బి. ముత్యారావు (గజపెల్లి—జనరల్): అధ్యక్ష, సాయింట్ ఆఫ్ ఇన్ ఫర్మేషన్ సర్, లాండ్ ఎక్వయర్ చేయకముందే ఫౌండేషన్ స్టోను వేయించామని చెబుతున్నారు. దానిని గురించి వారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణరావు: అదే గవర్నమెంట్ చేసిన పని అని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ నారు కలెక్టర్ దానికి ప్రెసిడెంట్ గా ఉన్నాడు. మీరు మొదలే దిగటోకండి. మీరు దిగితే మీరే ఇండులో ప్రత్యక్షంగా కళబడతారు. గవర్నమెంటు చేసినటుంటి పని అది.

మిస్టర్ స్పీకర్: “మీరు” అని అనకండి; “వారు” అని చెప్పండి అట్లా చెప్పడానికి అందరూ అలవాటు చేసుకోండి.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణరావు: క్షమించండి. కాబట్టి యీ విధంగా మనము కొన్ని పొరపాట్లు చేస్తూవస్తున్నాము. ఆధర్వప్రాయంగా గవర్నమెంటు ఫంక్షన్ చేయవలసి ఉంటుంది. పొరపాట్లు జరిగవని నేను అవలంబేదు, చేసిన పొరపాట్లు సరిదిద్దుకోవలసి ఉన్నది. ఇటువంటి విషయాలకు భూమి తీసుకోలేదు.

పెద్ద పెద్ద చూస్తాముల చూమిని తీసుకొంటే వాగుండేది. ప్రభుత్వము డబ్బును సక్రిమంగా ఖర్చు పెట్టాలని కోరుతున్నాను ఇంతవరకు గట్టిగా చీర్యానాలు. ఉపన్యాసాలు చేశారు ఉన్న చునం చేసినది ఏమీలేదు.

ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో తెలంగాణా చాలా బేకవర్క్ గా ఉన్నదని మనవి చేశాను ఇక్కడ ఉన్న కాలేజీలు పూర్తియేటా కాలేజీలు. వాటిని ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని మేము ఎన్నో విధానాలు ప్రార్థించాము. గత సంవత్సరం పెండు కాలేజీలు తీసుకొన్నాడు మిగతా కాలేజీలన్నీ తీసుకోవలసి, 2గ కాలేజీలున్నాను మా దగ్గర ఆర్థిక సరిస్థితి అంత బాగా లేదు ప్రభుత్వం వారు ఎన్నో బటమ్మీమీద ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఖర్చు పెట్టవలసినదాల్లో సాంఠిక ఖర్చుపెట్ట లేకుండా ఉన్నాడు. కానీ ప్రభుత్వం యీ కాలేజీలన్నీ తీసుకొని, ఫుల్ ఫ్లెడ్జ్ స్కీము ప్రకారం డెవలప్ చేయవలసిఉంది. దానికి మేము అందరిము సంపూర్ణంగా సహకారం యిస్తాము.

ఈ బడ్జెటులో టాక్సేషను లేదని ప్రజలను సంతోషిస్తే వర్చటానికీ ప్రయత్నం చేశారు. టాక్సేషను ద్వారా కాకుండా వేరే మార్గాల ద్వారా ప్రభుత్వం డబ్బు సమూలు చేసే అవకాశం ఉన్నదనేది మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నేషనల్ సేవింగ్స్ విషయంలో రైతులు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. పొగ్గుతున్నే లేవగానే టాబాకో ఇన్సుపెక్టర్స్ ఉన్నారు వేరే ఇతర ఏసాల్ మెంట్స్ ఇన్సుపెక్టర్స్ ఉన్నారు. వాళ్లను స తప్పి పరచవలెను “మాకు డబ్బులేదు. మేము పండించిన పొగాకును మార్కెటింగ్ సొసైటీలు పురికొట్టాయి” అని రైతులు అడిగితే ఆ సంగతి తమకు తెలియదని ప్రయత్నంవారు అంటారు వారికి మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ కిల్పించ పండిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వము మీద ఉన్నది బకాయిల సమూళ్ల బలవంతంగా జరుగుతున్నవి. అక్కడి రైతులు బకాయిలు చెల్లించుకోవాలి. నేషనల్ సేవింగ్స్ ఇన్వాలి. డెవలప్ మెంట్ వర్క్కుకు కంట్రీబ్యూషను ఇవ్వాలి. ప్రయివేటు ఇన్వెస్టిగ్యాషను సదిపాలంటే, మేము యీ రైతాంగం దగ్గరే విచ్చమెత్తాలి. 1/3 ఇంటు గాని, సగం గాని వచ్చి కంట్రీబ్యూషనులేవిదే. గవర్నమెంటు డెవలప్ మెంటు పర్చుకా వ్వను చేయటం లేదు. 20 లక్షల రూపాయల పని జరగవలసిఉంటే, 10 లక్షల రూపాయలు ఆ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి ప్రాంతీయ ప్రజలు ఇస్తున్నారు. మేము గ్రామాలలోని ప్రజలను బ్రతిమలాడి, యీ డబ్బు సమకొనివచ్చి, ఆ గ్రామాలను డెవలప్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. కలెక్టర్ ఆర్డర్ ఇచ్చుసప్పుడు, అతని సబార్డినేట్ అఫీసర్స్, వారి ద్వారా గ్రామంలో ఉన్న అధికారులు రియర్వీవ్ మెథడ్ ద్వారా నేషనల్ సేవింగ్స్ సమూలు చేస్తున్నారు. ఈ విధానాన్ని ప్రభుత్వం, వనరించకపోతే గ్రామాలలోని ప్రజలు చాలా బాధలు పడతారని మనవి చేస్తున్నాను.

గ్రామ పంచాయతీ ఎలక్షన్లు చాలా ముఖ్యమైనవి. గ్రామ పంచాయతీ ఎలక్షన్లు మార్చిలో జరుపుతామని ప్రకటించింది. ఇప్పుడు మే దాకా పొడిగించారని తెలుస్తున్నది. గవర్నమెంటు ఎలక్షన్లను పొడిగించవలసిన కారణాలను తెలియజేస్తూ ఎలక్షన్లను పోస్టుపోస్టు చేస్తున్నట్లు ఎనొన్సుమెంటు చెయ్యవలసిఉంటుంది. కాని ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయటంలేదు ఎలక్షన్లు పొడిగించబడినట్లు వాళ్ళవాళ్ళకే తెలుస్తుంది. గవర్నమెంటు ఇన్ ఫర్మేషను మాకు బజారులో తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వ పక్షమునకు చెందినవారు నెల రోజుల ముందుగానే చెబుతారు. “ఎలక్షన్లు జరిగవు ; మేము పోయి అర్డర్ తెస్తాము” అని వారు చెబుతారు. మేము ఏమి అనుకోవాలి? గవర్నమెంటు అర్డర్ ప్రకారం ఎలక్షన్లు జరుగుతాయని అనుకోవాలి? మేము ఎలక్షన్లకు సిద్ధమయితే, ఎలక్షన్లు జరిగవు. ఎలక్షన్లు జరుగవని సిద్ధంకాకుండా ఉంటామా. ఎలక్షన్లు జరుగుతాయేమో తెలియదు. ఈ విధంగా స్ట్రోబిలికల్ గా వదిలే వద్దతి చాలా నష్టదాయకమైనదని చెబుతున్నాను. చాలానా కారణాలవల్ల పోస్టుపోస్టు చేశామని ప్రభుత్వం డెక్లరిట్ గా ఎనొన్సు చేయటం చాలా అవసరము. ఈ గ్రామ పంచాయతీ ఎలక్షన్లు పరిస్థితి మీద మన entire administrative structure అధారపడటంతున్నదని మనమంతా గమనించవలసి ఉన్నది.

ఈనాడు Government వేసే బాటలన్నీ చెడ్డ బాటలుగానే ఉంటున్నాయి. Democracy is experiment నా మనంపని చేస్తున్నాం కాబట్టి సత్సంప్రదాయాన్ని కలిగించడం ఉచితం. ఈనాడు పరిపాలనలో ఉన్న పార్టీ అట్టి సాంప్రదాయాన్ని కలిగిస్తుందని నేను అశించాను. కాని దానికి విన్నంగా ముందుగానే Government సంతా మేమే నడుపుతున్నామని చెబుతున్నారు. అలా చెప్పేటటువంటి మిత్రులు. చాలా నష్టం కలుగజేస్తారు. వాళ్ళకు నష్టం చేసుకుంటాడు; democracy కి నష్టం చేస్తాడు. వాళ్ళ పార్టీకి కూడా నష్టం చేసుకుంటారనే నా అభిప్రాయానిది వారు సరికొల్పి చాలా బాగుంటుంది. మేము చెప్పే దానిలో అతిశయోక్తి లేదు. యదార్థ విషయాల్లే. ఇటువంటివి చేయడం ruling party కి కూడ మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం.

N. G. O. ల ఆర్థిక దుస్థితిలో పది “Pay Committee Report” వస్తుంది. మనకు కొన్ని సదుపాయాలు కలుగుతాయని” అనుకున్నారు. Finance Minister గారి అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన Pay Committee తన యొక్క recommendations ను ప్రజలముందు పెట్టింది. దానిని ఉద్యోగస్తులు ధూచారు. అది అనవశ్యమైతే తరంగా ఉన్నది. Constitutional గా వాళ్ళ యొక్క వ్యతిరేకతను ప్రకటించడం కోసం ఒకరోజు leave కు apply చేసి strike చేస్తున్నారు. ‘a strike’ కు ‘leave’ యివ్వకుండానడం సరికాదు.

ఇది fundamental గా వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి right కు విరుద్ధంగా పోవడం. Democracy ని రక్షిస్తామని చెబుతున్నటువంటి పెద్దలే ఈనాడు Democracy యొక్క Conventions కు, Constitution లోని fundamental rights కు బద్ధురేకంగా యిటువంటి ఆర్డరును జారీ చేయడం దాగలేదు. దానిని పునః పరిశీలన చేయాలని మీర్వాదా నేను వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

లక్ష్మీకాంతమ్మగారు ఒక కేసును చెప్పారు. అమ్మం గొర్రులపై పరిస్థితి నొంపిటి Elections దగ్గరనుంచే రాద్ధా గొప్పో వారికి తెలుసు. నేను పుట్టి ఉన్నట్ల నుంచి అమ్మం జిల్లా వాడినే. పరామ జిల్లా నుంచి రాలేదు. వారు ఆ జిల్లా వారు కాదు. Election కు ticket తీసుకొని అక్కడికి వచ్చారు. గ్రామా లలో కమ్యూనిస్టుల influence పెరిగింది అని చెప్పారు. Influence పెరగడం అంటే ఏమిటి? ఒక ప్రక్క మన ruling పార్టీ వారు మేమే బాగా పని చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఆ పార్టీ సభ్యురాలే అక్కడ సేవ చేస్తున్నపుడు కమ్యూనిస్టుల influence ఎందుకు పెరిగింది? వారు తప్పు చేస్తుంటేనేగదా opposition పార్టీ వారి influence పెరగడం. అది ఒక point. రెండవ point నారాయణ రెడ్డిగారు raise చేశాడు. Murder case విషయంలో investigation జరగలేకపో అన్నారు. దానిని లక్ష్మీకాంతమ్మగారే బలపరచారు. ఏ సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ తో తప్పుచేస్తే Government machinery నరకా punish చేయాలనే సమస్య ఉండదు. ఒక principle ను adopt చేయండి. తప్పు చేస్తే అతనిని శిక్షించండి. Transfer చేయడం punishment కాదు. Sub-Inspector గాని Collector గాని పెద్దవాడు గాని, చిన్నవాడు గాని ఎవరు తప్పుచేసినా punish చేయండి. గాని ఈ విధంగా transfers చేస్తే అది ప్రభుత్వానికి గాని Democracy కి గాని ప్రజలకు గాని లాభదాయకం కాదు. ప్రజలు ఈ విషయాన్ని గుర్తిస్తున్నారే. ప్రజలు కూడ ఎంతో కాలం ఉపేక్ష చేస్తూ ఉండరు. Investigations ఉరుగు తున్నదా లేక స్వతహాగా చేస్తున్నారా? అనేది పరిశీలన చేసుకోవలసిన దాదాపు ప్రభుత్వానిది. ఎక్కువ సమయం తీసుకున్నందుకు అధ్యక్షులవారు వన్ను క్షమించ పరచని కోరుకూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. రామస్వామిరెడ్డి (పెనమరపాడు): అధ్యక్ష. ఆర్థిక శాఖ బాధ్యులు ప్రతిపాదించిన బడ్జెటు ప్రసంగాన్ని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. దీనిలో ఒక ప్రశ్నేకక వున్నది. ఈ సంవత్సరం మనం అనేక ఉర్బులు నిర్మించ చేసుకున్నాం. N.G.O. లకు దాదాపు రిక్రూట్లూ బాధ్యులు నిర్మించ చేసుకున్నాం. ఈ కొత్తవన్నులు లేకుండా తక్కువ deficit తోనే ముగిసాం. ఈ budget ను చూస్తున్నాం. ఇది బాగానే పనిచేసిన విధంగా అంతర్జాతీయంగా

ఈ budget ప్రతిపాదనలో రెండు మూడు కొత్త విషయాలు ఉన్నాయి. ఎన్నాళ్ళ నుంచో మనం రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాం. వ్యవసాయక రాష్ట్రమైనటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎరువుల పాక్షరీ సౌకర్యానికి స్థాపించుకోవలసిన రోరిక రవాణాకి నెరవెరింద, దాదాపు 25 కోట్ల రూపాయలు అర్జీ పెట్టి ఎరువు ప్యాక్షరీని స్థాపించ నిశ్చయించుకున్నాం. అయితే దీనిని ఎక్కడ స్థాపించానే విషయమును మనం ఆలోచించుకుంటున్నాం. దెల్తా ప్రాంతాలైనటువంటి కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో రసాయనిక ఎరువులను పరివిగా ఉపయోగిస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలలోనే ఈ రసాయనిక ఎరువుల ప్యాక్షరీని స్థాపిస్తే చాల బాగుంటుందని నేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీకైలం మైదల్ సీమలు ఒకటి కొత్తగా పెట్టారు. ఈ budget ను పరిశీలిస్తే అనాదినుండి దేలులుంటే ఒక కొత్త ప్రతిపాదన ఒకటి కనిపించింది. Backward classes వారికి scholarships కొరకు కి ఉచిత రవాణాలు కేటాయించారు. ఇవి చాల భారీచవలసిన విషయం ఇదివరకు లేవదానికి ఈ సంవత్సరం కొత్తగా అవకాశం కలుగజేసింది. అర్థికాభివృద్ధిల వారిని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను క్రిడాంగం నలం. జాతీయ నాటకకాలను హైదరాబాదులో స్థాపిస్తారని ఉన్నది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ముఖ్యపట్టణమయిన హైదరాబాదులో వాటిని స్థాపించడం అనేది వివాదరేపి విషయమే. గుంటూరులో కూడ అనేక రకాలాయి. Highschools ఉన్నాయి. వాటిని 15 వేల మంది ముప్పులు ఉన్నాయి. అటువంటి ప్రదేశాలలో కూడ అటువంటి National Stadiums ను స్థాపించాలని నా కోరిక.

అభినందించడమే కాకుండా ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు కూడ చేయదలచు ఉన్నాను. N.G.O. లు జీతాలు పెంచుచున్నప్పుడు రాజకీయ పార్టీలు వారిని support చేయడం జరుగుతుంది అయితే అదనంగా వదే వస్తులు భారాన్ని ఎవరిమీద మోపాలనే విషయాన్ని కూడ మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. సర్వసాధారణంగా వస్తులన్నీ బీదప్రజలనుండి, బీద రైతాంగం నుండి వస్తాయి చేస్తారు. N.G.O. లకు జీతాలు పెంచాలన్నప్పుడు కొత్త వస్తుల విషయం కూడ దృష్టి యందుంచుకోవాలి. ఇప్పటికే వస్తులభారంతో రైతాంగం త్రొంగి కృశించిపోతున్నది. అటువంటి వారిపైన ఒక్క సయిత్రైన వస్తుకూడ వేసే అవకాశం లేదని ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. ఇటీవలనే నేను పేపరులో చూశాను. ప్లానింగ్ కమిషన్ సభ్యులు శ్రమన్నారాయణగారు ప్లానింగ్ కమిషన్ ఉద్దేశ్యం వెల్లడిస్తున్నా యిచ్చిన వారి Statement చూచిన తరువాత రైతాంగం మీద రెట్టంపు వస్తులు వేసి, అదాయాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే భావముతో ప్రభుత్వం వేసే నిధి నిధిగా ఉన్నది. మిగతా ప్రాంతాలలో ఎల్లావున్నా చూడ రాష్ట్రంలో యిప్పటికే రైతుల పైన వస్తులు వేరించ గాని భారంగా ఉన్నాయి. రైతాంగంపై మోతమవుతున్నాది, పరిహారము గాని ఆంధ్ర

ప్రదేశ్ లో ఉన్న రైతాంగానికి వర్తించే విధంగా మన ప్రభుత్వం ఏ మార్పిడి లో చించకూడదని నాయొక్క ముఖ్యమైన సూచన. వాణిజ్య పంటలపై లనేక ికాలయిన పన్నుల భారం యిప్పటికే రైతాంగంపైన ఉన్నది. అది మన రాష్ట్రంలో ఆలోచించడానికి కూడ అవకాశం లేనటువంటి విషయం.

పొదుపు ఉద్యమాన్ని నిరివిగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సాధ్యమో తెలియదు. రైతుల దగ్గరకు వెళ్ళి నిర్బంధంగా యివ్వడమంటే యింట్లోకి వెళ్ళి ఉన్నాయి. ఆపత్నమయాలలో వారికి agricultural loans యిస్తున్నారు. Agricultural loans యిచ్చేటప్పుడు ఒక్కొక్క ఆసీనరుకు యింత కోటా అని కేటాయించబడుతుంది. B.D.O. కు రెండు లక్షలనో లేక తాలూకాకు 10 లక్షలనో ఉంటుంది. వ్యవసాయ ఋణాలు యిచ్చేటప్పుడు వారికి యిష్టించేవోయినా నిర్బంధంగా నూటికి 5 వ వంతు, 10వ వంతు మినహాయించుకుని వారి వారి కోటాలను పుచ్చుకుంటూ, యిది పొదుపు ఉద్యమం క్రింద జమ కడుతున్నారు. ఒక వైపున ప్రభుత్వం loans యిస్తూ మరొక వైపు అందులో నుండి పొదుపు ఉద్యమం పేరిట నిర్బంధముగా మనూలు చేయటం బాగుగాలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

'పొదుపు ఉద్యమము' అని ఊరికే ప్రచారము చేయుట పలన బాధములేదు. ప్రజలకు వచ్చుజేప్పే విధానము అవలంబించవలయును. అయ్యో వ్యక్తులయొక్క ఆర్థికస్థానమునుబట్టి వనూలు చేయవలెను.

ఈ సందర్భంలో మరొక ముఖ్యవిషయమును మనవి చేయదలచుకొన్నాను. ప్రాంతీయ పొదుపు శాఖాధికారులుగా ఏ ఒకరో, యిద్దరో తప్ప తక్కిన వారందరూ తమకులే వున్నారు. వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో Planning Committees అవ్యవస్థను జరిగే మీటింగులలో పొదుపు ఉద్యమమును గురించి, జిల్లాస్థాయిలో, తహశీల్దార్ లోనో వుప్రస్థానికమున జరుగుచున్నది. దానిని అనుసరించి ప్రజలకు చెప్పుట జరుగుతున్నది. వారొకటి చెబితే అనువాదములు మరొకటి చెప్పుట, ప్రజలకు యీ ఉద్యమముయొక్క సిద్ధాంతములు వర్తిగా తెలియకపోవుట జరుగుచున్నది. అందువలన అయ్యో ప్రాంతాలకు సంబంధించిన తెలుగు వచ్చిన పొదుపు ఉద్యమ ప్రచారకులను విధ్వంసించుటకు గాను మన ప్రభుత్వం కేంద్రమునకు సూచించ వలయునని కోరుతున్నాను.

ఈ వారు స్థానిక జాతీయస్థాయిలో, తాత్కాలికమున క్రింద రొంత జర్నల్ పెడుతున్నారు. ఈ తాత్కాలికమునకు మొత్తం 50వ తేదీతోగా పూర్తిచేయవలసియున్నది. తక్షణీయమో Local Development Works ను సంబంధించిన Rural Engineering బోర్డులోనుండి, ఇందులోని యిచ్చులని ప్రభుత్వం గమనించవలయునని కోరుతున్నాను. ప్రజలు, పొలియ అమాయములలో ముగించుచున్న పనులకు తక్షణం

నిమగ్నమై వుంటాడు కొంత సమయము పర్జములవలన ఏమిచేయుటకు వీలుండదు. అందువలన ప్రభుత్వం ఆర్థిక మానముగా మార్చి మానమును గాక జాన్ మానమును నిర్ణయించి, గడువును పెంచవలసిందిగా సూచిస్తున్నాను.

ఈనాడు రైతులకు ఎరువులు, ఋణాలు మొదలైనవి పెంట్రిల్ ౨-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు నుండి లభ్యమవుతున్నాయి. ఈ బ్యాంకులు నూటికి 4% వడ్డీతో స్టేటు బ్యాంకు నుండి తెచ్చి రైతులకు ఋణాలను యిస్తున్నారు. వారినుండి చాత్రం 8½% వడ్డీ పనులు చేస్తున్నారు. ఈ విషయమును ప్రభుత్వం పరిశీలించి సాధ్యమైనంత తక్కువ వడ్డీని రైతులనుండి పనులుచేసే ఏర్పాట్లు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ప్రతి బడ్జెటు సమావేశములోను నేను మాట్లాడడము జరుగుతున్నది. మేము తెలిపే విషయాలను ప్రభుత్వం ఎంతవరకు గమనంలోకి తీసుకుంటున్నదో తెలియడంలేదు. ప్రత్యేకంగా ధరణికోట-దొడ్డేరు రోడ్డును గురించి నేను ప్రతి దఫా చెబుతూనే వున్నాను. చిఫ్ ఇంజనీరు గారికి కూడ తెలియజేయడము జరిగినది. కాని యంతవరకు దానిని గురించి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. ఈనాడు నేను సూచించిన సూచనలు ఫలిస్తాయో లేదో కూడా అనుమానమే.

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టుకొనకపోవడము వలన Central-Road-way Funds నుండి దాదాపు కొన్ని లక్షల రూపాయలు మురిగి పోయినట్లు తెలుస్తున్నది. కేంద్రము యిచ్చే సహాయమును మనమెందుకు సద్వినియోగము చేసుకొనలేక పోతున్నామో నాకు తెలియడములేదు. ప్రభుత్వం యికనైన యీ విషయములో శ్రద్ధ వహించగలదని ఆశిస్తూ యంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరసింహస్వామిరావు (పాలకొండ) :— అధ్యక్ష, ఆర్థిక శాఖ మాత్యులు ప్రతిపాదించిన బడ్జెటుపై కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మనవి జేస్తాను.

బ్రిటిషు కాలమునుండి కూడా మన బడ్జెటు పుస్తకాల యొక్క సైజు కాని, బరువు కాని, అట్ట గాని, అంతెలు గాని మారలేదని మనవి చేస్తున్నాను. మోయలేక మా చేతులు పీక్కుపోతున్నవి. మాట్లాడలేక మా నోళ్లు పీక్కుపోతున్నాయి. ఈ పుస్తకంలోని అంతెలు, విషయాలు అందరూ సమగ్రంగా పరిశీలించారని నేననుకోను.

బడ్జెటులో శ్రీకాకుళం జిల్లా యొక్క ప్రసక్తి వున్నదా అని ప్రశ్నించుకుంటే, లేదనే సమాధానం వస్తుంది. చెన్నరాజుదానిలో వున్నప్పుడు ఇది గంజాము జిల్లా క్రింద వుండేది. అప్పుడు అరవతి పరిపాలనలో వున్నాము. వారు పుస్తకంలో అంతెలు చూపించి మొత్తం ఆశీర్వాదేళంలో ఖర్చుపెట్టేవారు. 'దాయలపీఠ శాస్త్రం' పేరిట దాయలపీఠంలో, కొంత ఖర్చుపెట్టారు. ఇప్పుడు ఈ

చివరి అదిలాబాదు, చివర క్రికాకళం పిల్లల సరిస్థితి జీవేనిధిముగ ఉన్నది ఆ వాగ్గింపు మంత్రవిరుల్లు పనులు చురుకుగా చేస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది. అందుపలన అదిలాబాదు పిల్లలకు సహజేదు. ఇంకా మా క్రికాకళం జిల్లా అనిపిస్తే దెందేందుకు అపరాధములే ఉన్నించడం లేదు. అంతేలు మూర్ఖం పుస్తకం నిందా కనబడుతున్నాయి. నిందితాద ప్రాకెట్టు గురించి కపీసం దఫాటు పెంద మాపా యల చొప్పున ఆయనా మంజూరు చేయమని నెత్తికొట్టుకుని చెబుతున్నాం కాని వెంటనే పంపించు కంటూ పూచినట్లే అవుతున్నది. వెంటనే పంపించు గట్టిగా పూపింపట్టి కంటూ డియరుంటే—వాడు "ఆ డియరు కోరికడ సీరింగ రాయ, ఎంబులించం కొడు" అన్నాడట!

పూర్వమూర్తి గారు యింటిమీందు వద్దానం చేశారు. కాని యింతవరకు ఆ ప్రాకెట్టును గురించి కట్టించిన ప్లాన్లు కనబడదు.

ఇరిగేషన్ కాటా మార్పులు యిచ్చిన చెక్కల పర్మిటం 25 వేల ఎకరాలు దానికి 10 కోట్లగా ఉండడానికి అనుకూలమైంది. పర్మిటం దాని క్రింద 25 వేల ఎకరాలపరికం వుంది. మొత్తం 50 వేల ఎకరాలు అవుతుంది. కాని దానికి సలహాధిపతి ఎటుంటి శ్రద్ధ తీసుకోవడము లేదు. పొమ్మనమంటే—మేము ఒకన్నా రాష్ట్రంలాంటి పోరాం. వారో పట్టం చేసుకుని మా పనులు సాధించు మంటాము.

ఏ ప్రకారమైనా దాన్ని ఉప్పులు చెసి తీరుతుంది. కాని చేసిన తప్పులను గమనించాలి కోరిక మనవి చేస్తున్నాను. క్రిరాముని కాలములో కూడా ప్రభుత్వ ములో కొన్ని ఉప్పులు జరిగింది. కాని వాటిని ప్రజలు పచ్చి క్రిరామునికి తెలిపే వారు. ఆ పరిధిగా తెలిపినప్పుడైనా ప్రభుత్వం గమనించాలని కోరుతున్నాను.

పొదుపును గురించి ఉన్న ప్రభుత్వం ఒక Economy Committee ని వేసింది. దానికి ఆర్థిక మంత్రిగారు Chairman గా ఉన్నారు. వారు బడ్జెట్ తగ్గించవలసిన చోట కట్గించడం మొదలపొయినారు. బ్లాకులలో జరుగుతున్న డేమిటి? మంత్రిగారు వెళ్ళి పరిశీలించినట్లయితే బ్లాకుల నుంచి ఎన్ని జీవులు బయలు దేలుతున్నాయో తెలుస్తుంది. ఆ జీవులకు అయిన సొమ్ము ఎవరిది? అదంతా పూర్తిగా పూర్తి పర్మిటం యొక్క దమ్ము. Staff ను బాగా పెంచుతున్నాడు ఆ పధంగా ఎంత డమ్ము దుర్వినియోగమవుతున్నదో ఆలోచించండి. అట్లా దుర్వినియోగం చేసే డమ్మును మిగల్ప గలిగితే రెండు కోట్ల రూపాయలు ఓగుతాయి. ఈ వాడు తెలంగాణా N.G.O.ల జీతాల స్కేల్లతో సమానంగా ఆంధ్ర N.G.O. లకు కూడ ఇవ్వడానికి ఆ డమ్ము పదిపోతుంది. జిల్లాకు ఒక Social Welfare Officer, Provincial గా ఒక Social Welfare Officer, బ్లాకుకు ఒక Social Welfare Officer— ఈ విధంగా ముగ్గురు ఉపసరకులున్నాడు. వీరు

ఎందుకంటే వీరు చేసే పని ఏమిటి? వీరు రాక : పాతాయతీ అపీసరులు చాలా మంది ఉన్నారు. ప్రతి జిల్లాకు ఒక పంచాయతీ అపీసరును వెతాడు. వారు చేసే పనిమీదో తెలియదు. పైగా పిచ్చాటి పంచాయతీ అపీసరును కూడ వెన్నెన్నరు ఇదివరకు చాలాకాకు పిచ్చాటి పంచాయతీ అపీసరు ఉండే వారు కాదు. ఇప్పుడు తాలూకాలో పరిశ్రాంతి ఒక పంచాయతీ అపీసరును పేర్కొన్నారు.

ఇది Co-operative Inspectorsను Agricultural Demonstrators ను నియమించుచున్నది. అంతా దిండిగ తప్ప పీరు చేసే పని ఏమిటి? వారు పంటలు పండించుతారా? పంటలు రైతే పండించాలి, కాబట్టి ఆ అపీసరులకు ఇచ్చే డబ్బు రైతులకి ఇస్తే మంచిది. ఇప్పుడు manuals బస్తా ఒక్కంటికి 40 రూపాయలకు అమ్ముచుచున్నారు. ఓర తగ్గించి 30 రూపాయలకే రైతును ఇప్పించిపట్టరులే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వానికి కావలసిన డబ్బు రైతులే కట్టాలి. బస్తాలో పెట్టే డబ్బును తగ్గించి ఆ మిగిలిన డబ్బాన్ని N.G.O లకు ఇస్తే వారు సంతోషిస్తారు. కాబట్టి ఆ విధంగా చెయ్యాలి మనం చెప్తున్నాము.

Prohibition అమలులో పాత చార్జీలందోనే లంచగొండి తనం లావు అవుతుంది. రెలంగాణాలో ఉన్నట్లుగా పాత చార్జీలందోనే పాత prohibition తీసేస్తే లంచగొండితనం తప్పకుండా తగ్గించుచు ముందుచేస్తున్నది. చి నాడు రెలంగాణ, కిల్లర్లు బుష్కోటులు చెప్పకోదగినంతగా ముందరికను కూడ లేవు. police constable ఇంటికిగాని, Sub-Inspector ఇంటికిగాని వెళ్లి చూచినట్లయితే రేడియోలు, కల్లర్లు, బుష్కోట్స్ మంచి మంచివి ఉంటాయి. Sub-Inspector ను ఇచ్చే జీతం 80 రూపాయలు, మోటారుపైకిలు మున్నగు valuable things అన్నీ వారికి ఉంటాయి. మరి యీ పొమ్మంతా వారికి ఎక్కడిది? ప్రజల పొమ్మ. ఆ పొమ్మ ప్రభుత్వానికి రాకుండా పోతున్నది. ప్రజలకూ మిగలదని లేదు. ఆంధ్రలో కూడ prohibition తీసేసి వచ్చే డబ్బును N.G.O. లకు ఇవ్వండి. వచ్చే డబ్బును ఎందుకు పోగొట్టుకోవాలి? ఒక్కొక్క కాన్స్టేబుల్ నెలకు 500 రూపాయలు వద్ద—ఇన్స్పెక్టర్ కివేల రూపాయలకు సంపాదించుకొంటున్నారు. కాన్స్టేబుల్స్ కు B. S. A. cycles ఉన్నాయి. వారికి ఇచ్చే జీతం ఎంతో గమనించినట్లయితే వారికి యీ డబ్బంతా ఎక్కడ నుంచి వస్తున్నది? లంచగొండి తనం పెరిగిపోతుంది. దొంగలను పట్టుకోడానికి దొంగలనే వెతాడు. Prohibition తీసేందువల్ల రెలంగాణాకు వచ్చే డబ్బును ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వెనుకబడిన శ్రీకాకుళం వంటి జిల్లాలలోని N.G.O. లకు ఇవ్వండి. ప్రజలు హాయిగా ఉంటారు. వచ్చే డబ్బును అనవసరమైన సెంటర్స్ పోగొట్టుకోవాలో నా కథం కావడం లేదు.

ఇద్దరన్నదమ్ములుంటే ఉన్న ఆస్తిని సమాన పంతులలోనే వారికి ఇవ్వాలి. మీకు law కూడా తెలుసును; జ్యేష్ఠుడు పెద్దవాడు కనుక 5 ఎకరాలో 10 ఎకరాలో పెద్ద భాగం తీసుకున్నా వంతులు మటుకు సమానంగానే వేస్తారు. అట్లాగే, తెలంగాణా—ఆంధ్ర ఉద్యోగులు ఒకరి ప్రక్కన చురొకరు, చూర్పుని సమానమైన పని చేస్తున్నారు. మరి తెలంగాణా వారికిచ్చే జీతమే ఆంధ్ర వారికి కూడా ఇవ్వడంలో వ్యాయంలేదా? సమాన పని చేస్తున్నవారికి సమాన scales ఇస్తే గొడవ ఉండదు కదా? ఆ తరువాత extra scales ఇవ్వడం విషయం ఆలోచించవచ్చు. Pay Committee recommendations ప్రచారం—ఆ తరువాత ఏమి చేసినా, ఏమి చేయకపోయినా ముందుగా రెండు ప్రాంతాల ఉద్యోగులకు సమానమై జీతాలివ్వాలి. అట్లా ఇచ్చినవాడు ఆందోళనలు ఉండవు. తెలంగాణా స్కేల్స్ అంధ్ర వారికి కూడ ఇస్తామని ఇవాళ announce చేస్తే strike చేయాలనే అభిప్రాయం వారిలో పూర్తిగా తగ్గిపోతుంది. Strike ను call off చేసినట్లు రేపు సాయంకాలాదికే వారు statement ఇస్తారు. ఈనాడు ఆ విధంగా announce చేయాలని కోరుతున్నాను.

అద్యక్ష, మీరు కూడ భక్తులు. శ్రీశైలంలో 30 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయించారు ముఖ్యమంత్రిగారు. తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామి ఆలయం ఆదాయం నుంచి ఇదివరకు 1% Contribution తీసుకొనేవారు, ఇప్పుడు 5% తీసుకొంటున్నారు. ఇది ఎంత అన్యాయమో ఆలోచించండి. దేవస్థానం అంతటికి వరిపోయే డబ్బు తిరుపతి నుంచి తీసుకొంటున్నారు. దయయించి 1% నే అట్టే తెట్టే మిగతా 4% కూడ తగ్గించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

“సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం వ్యాంకులకు ఎలక్షనులు, పెట్టుడు; ఎలక్షనులు పెడితే వారు వీగిపోతారనే భయం ఉన్నది” అని బిస్సులలో దెప్పుకొంటున్నారు. Stores కు banks కు nomination చేస్తున్నారు. కాచి, ఎలక్షనులు జరిపించడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ ఇంకదని మేము చెబుతున్నాము. తొందరిలో ఎన్నికలు జరిపించండి, మేము తప్పకుండా గెబ్బుకుంటాము. Nominations వద్దతి వద్దతి అని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Gopal Rao Ekbote (High Court): Mr. Speaker Sir, during the last few years we have been emphasising, keeping in view the expansion of the State economy, certain aspects and suggesting certain major steps to improve the State economy. We are all aware that our State is mainly an agricultural State and, therefore, in the First and Second Five Year Plans, it was natural that some major steps in regard to the improvement of agricultural economy were rightly suggested

and to a great extent implemented. We are now practically in the Fourth year of the Second Five Year Plan and the Indian mind has started thinking of drafting the Third Five Year Plan. I, therefore, naturally expect that this important aspect and some concrete suggestions as to how we should apply our minds, so far as our State economy is concerned, in the preparation of the Third Five Year Plan would be coming forth during the budget discussions. We all know, that in the Second Five Year Plan we tried to build up the plan from below and collected all the needs right from the village to the headquarters of the State. I do not know what definite procedure is going to be followed in preparing the Third Five Year Plan not only for our State but for the whole of India. But I personally feel that the felt needs which were already collected during the course of the Second Five Year Plan which could not be made part of the Second Five Year Plan should be kept in view and given priority. I would, therefore, request the Government to activate the thinking on the preparation of the Third Five Year Plan and it is only from that point of view that if we can take certain concrete steps right from now, it is only then that I feel that during the course of the two coming years we will be able to produce our State plan which will not only be progressive in its impact but will also solve the very problems which are agitating the State mind.

I have been emphasising particularly 4 broad aspects during the last three discussions namely the Land Reforms, Nationalisation of Road Transport industrialisation, and Prohibition. I had of course touched other aspects regarding economy also. But I was very particular in emphasising these four prominent features of the State economy.

As far as the Land Reforms are concerned, we have a Bill which is now pending before the Select Committee. Naturally there was a great amount of controversy over that Bill because it did not fulfil all the requirements of the Land Reforms. Therefore, some of us were demanding that the Bill should be made broad-based and should embrace all the aspects of Land Reforms. After the Nagpur Congress Resolution all the hard corners are now rounded off and I expect that keeping in view the broad principles laid down in the Nagpur Congress Resolution, either a

comprehensive, all embracing Land Reforms Bill or a series of legislations covering all the aspects of Land Reforms should be brought before the House and let us realise that the improvement of the institution of agriculture in our State would certainly not only improve food production on the one hand but on the other hand, it will also upgrade the level of living of those persons who are making agriculture as their source of income. One aspect of Land Reforms which we cannot lose sight of is that a great percentage of persons will be shifted from the land economy to certain other economy and it is only from that point of view that I have been simultaneously stressing the need for industrialising the State. Therefore, as far as Land Reforms are concerned, we will be certainly getting a broad-based legislation.

In regard to the nationalisation of Transport, we are glad that in one or two Districts of Andhra Region, the nationalisation has been introduced, but the capital with which we have started the Corporation is really very meagre and I find that during the last 2½ years, an amount of 49 lakhs has been put in as an additional capital. I would suggest that on the basis of the capital available at present we should approach the Government of India and thus enhance the capital and not only explore untapped routes in Telangana area but also expand the routes in the Andhra area and the only effective way of doing that is to approach Government of India and to demand additional capital for strengthening the Corporation's work.

The third important aspect which I was suggesting was about Prohibition. I was really amazed to read in the newspapers that a prominent member in the Upper House has suggested the scrapping of Prohibition. I do not know exactly or understand as to how there has been now and then demands from some of our friends to scrap Prohibition. We all know that in our directive principles of the Constitution, there is a very clear directive that we have to enforce prohibition throughout India. After all, the Constitution is not a party programme. It is a national document to which we have sworn before we entered this House. We all expected that Prohibition will be enforced strictly not only in the Andhra area but will be introduced in all parts in Telangana also. I was told that the two main arguments which are usually advanced in support of the scrapping of Prohibition are that the financial

has failed and that practically every alternate house is a house of illicit distillation. The other argument is that there was a lot of corruption in the enforcement of prohibition. These are the arguments which are frequently advanced in support of the demand to scrap prohibition. But I would invite those who think that way to soberly consider that the State is not expected to cater for the vices of the people. I was amazed to find an argument the other day that in Andhra, particularly in Telangana you cannot make the people sober under compulsion of a Statute. If the people desire that drink facilities are to be provided to them by the State, let us tell them very emphatically that the State does not cater for the vices of the people. It is, as I said, a part of our article of faith to impose prohibition at an early date in Telangana and that is exactly what we have been demanding during the last 2 1/2 years or 3 years. The loss of revenue to the Government due to the enforcement of prohibition is of course very little and of no practical importance from my point of view. If we allow this drink devil to spread its tentacles, the moral loss is much greater than the loss of revenue to the State. Therefore the loss of revenue or the mismanagement of prohibition can hardly be any ground for scrapping of prohibition. On the other hand, I would have welcomed practical suggestions and steps which we should take in order to remove not only the corruption and mismanagement but every other defect which has crept in, in the enforcement of Prohibition. You should invite the attention of some of our friends who are demanding the scrapping of Prohibition to the latest attitude expressed very clearly and prominently by Russia. In his speeches Mr. Khrushchev has incessantly pointed out the evil effects of drink to the Russian people and he not only stressed about the.....

Sri D. Kondayya Chowdary: Probably the evil effects of over-drinking.

Sri Gopal Rao Ekbote: I do not know. I am sure it was Mr. Khrushchev that said about the evils of drink; He seems to have completely given up drink. I would like to invite the members who advocate the scrapping of Prohibition that immediately after the Russian Revolution, it was Lenin who ordered that all the barrels containing alcohol be drunk should be emptied in the night because he realised that drink is the enemy of wisdom and therefore let us

learn lessons, if not from our own country, but from other countries whom we regard as progressive and not create stumbling blocks in the way of implementing or enforcing Prohibition. I would therefore demand Sir, that if Prohibition which is already in practice in the Andhra area, has been found to be defective, some sort of enquiry should be made. I would particularly invite your attention to the fact that in 1952, the Bombay Government instituted an enquiry and Sri Bhansali who was a senior officer, after enquiry presented a report to the Bombay Government. Those who had the privilege of reading his report will agree with me that in certain districts of Bombay State where the backward classes were living and were addicted to drink, their and social economic position has amply improved. If it is so in Bombay State, I may ask why in Andhra-Pradesh the Social and Economic aspect of the down-trodden people should not be improved? With all earnestness, I would request the Government not to be deceived by the spacious arguments advanced by some persons to scrap off prohibition but I would request the Government to make it tight and introduce prohibition immediately in Telangana also. Let us not bother about the loss of revenue as it will give us in return men and material which will be very useful in the implementation of the Third Five Year Plan.

The Fourth point which I would like to place before you is with regard to industrialisation. As you are aware there was not much in the First Five year Plan to contribute towards the major or medium industries in the Andhra and Telangana areas. It has been rightly put in the Second Five Year Plan that a modest beginning was made. In all, I believe there are five schemes, expansion of the present Government industries at Rajahmundry and Gudur and establishment of certain Co-operative Sugar Factories. I will not go into details regarding the progress that has been made so far as these four items are concerned. But one thing I would like to point out that as far as Andhra area consisting of 63 thousands of square miles. only 23,000 sq. miles were explored or surveyed upto the end of 1954 by the Geological Department of the Government of India. If I am right, the then Andhra Government had demanded from the Government of India that exploration should be made particularly in the Godavari Valley to find out whether coal deposits are available there and the Government of India had agreed to survey the Godavari Valley. I am not

aware whether such survey was carried out and if so, what the results of such survey are. In Andhra, therefore, nearly 40,000 sq. miles still remain unexplored.

In Telongana also except a specified area, the other portion has not been surveyed by the Geological Department of the Government of India. It is vaguely believed that we are rich in various types of basic minerals and that we have rich natural resources. I also believe that in our State if the resources are properly tapped and if the geological survey is scientifically carried out, it will certainly unearth lot of basic minerals and fuels, like coal and oil, which will contribute to the development of the industries in our State. I would, therefore, make a suggestion that before we prepare the Third Five Year Plan, during these two years or the year and a half, we should emphasis on the Government of India, particularly the Geological Department to complete the survey—if not complete survey, at least exploration of certain valleys of Godavari, Krishna and Pennar rivers—to explore the natural resources there. Let us at least find out as to what basic minerals are available. Our State is really contributing to a very great extent, as far as Asbestos, Mica or Manganese are concerned, towards the industrial potentialities. But the exploration of further minerals is what I am emphasising upon.

Therefore, I would suggest that as a first step for the preparation of the Third Five Year Plan, the Government of India should be requested to carry on the exploration of all the natural resources and complete the survey both in Telangana and Andhra areas.

Now, as far as Andhra Pradesh is concerned, why I am inviting at this stage the attention of our State Government is because we are aware that in April 1948 the Government of India had laid down the Industrial Policy and on the wake of the Second Five Year Plan, in April 1956 they revised the Industrial Policy. Now this is the time. If we want to have our own share in the industrial development of our Country, in the moulding of the industrial policy of the Government of India and if we want to participate in the actual building up of the industries, then we will have to make some immediate and effective steps right now not only towards formulating the new policy or re-thought-out policy, as far as the industrial policy of the Government of India is concerned but also

towards preparing our Blue-print as far as the industrial development in the Third Five Year Plan is concerned. In the Second Five Year Plan of Andhra Pradesh it is said that as many as 63% of the persons are economically inactive and only 37% are economically active in the State. It is really a very sad picture which is presented. If we carry on a comparative study of the other neighbouring States, we find that the percentage of persons who are not busy in the economic production is not so poor. Therefore, we have to find out in the Third Five Year Plan not only greater employment chances in the urban area where the employment question is assuming a very serious proportion, but also remove some persons from the agricultural economy and find out certain non-agricultural avenues of employment for them. And it is only from that point of view that I suggest that firstly survey should be completed, secondly we should ourselves lay down definitely as to what the Industrial Policy is should be as far as our State is concerned, and then effectively participate in moulding the Industrial Policy which has to be renewed in the wake of the Third Five Year Plan. I also suggest that the co-operation of the M.L.As. and M.Ps. of the Andhra Pradesh should be taken to formulate the Third Five Year Plan which should naturally have a predominant place or a dominant place as far as the industries are concerned. These are the three things which we should emphasis this year particularly and invite discussion in order to effectively rebuild our economy as far as our State is concerned.

The other thing to which I would like to invite the attention is this. I am glad that the hon. Chief Minister had agreed to the suggestion of hon. Dr. Chenna Reddy for the appointment of a Committee consisting of some M.L.As. and non-officials for finding out the tax-structure in our State. I have been suggesting the appointment of Commissions not only to find out the economic structure of Andhra Pradesh but to suggest improvements towards the development of our economy. Instead of confining this Committee, therefore, to officials and non-officials, if we appoint that Committee at expert level, it will certainly yield better fruits.

Likewise, for the purposes of integration of services or rationalisation of service structure or for the integration of lines, I have been suggesting, and I repeat that suggestion.

tion again this year, to appoint two Commissions—one Law Commission to integrate the Laws or to rethink about the existing Laws, and another for the integration or rationalization of service structure. The Committee should be appointed at an expert level only with a view to bring in a rather congenial atmosphere in which we will be able to increase our efficiency.

These are the few suggestions, which I wanted to make in this regard, Sir. Thank you very much.

శ్రీ బి. కేశవరెడ్డి (మన్మథూర్) : అధ్యక్ష, నేను పేరు పంపేటపుడు రేపు నాకు అవకాశము కల్పించాలని కోరాను. ఏది ఏల్లయినప్పటికి నే నీ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకొని నాలుగు మాటలు మనవి చేయదలచుకున్నాను ఈ విద్వేబాను చర్చించేటపుడు, ముఖ్యంగా విద్వేబు విషయాన్నే కాకుండా ఇతర ప్రభుత్వ విషయాలు కూడా ఏ విధంగా పున్నవో చూచుకోవడము అవసరము. అందుకని నేను ఒకటి రెండు విషయాలు ఆ సందర్భంలో చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రభుత్వమేది ఐనప్పటికి ఎవరిదైనప్పటికి ఏ పార్టీకి సంబంధించినప్పటికినీ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము మారిరిగిన వర్తించాలి. అటులకాకుండా కేవలము ఒక పార్టీ ప్రభుత్వము వచ్చినంత మాత్రాన తమ పార్టీకి ప్రాతినిధ్యం కల్పించడానికో లేక తమ పార్టీ ఎంపీలు చెప్పిన మాదిరిగానో లేకుండా తమ బంధువర్గానికి అనుకూలంగానో లేక తమ గ్రూపు వ్యవహారాలలో సక్రమంగా దిద్దుకోడానికో ప్రవర్తించినట్లయితే అది ప్రభుత్వ కాదు. అనేక సందర్భాలలో జరిగిన యీ విధంగా జరిగినవి చెప్పదలచుకున్నట్లయితే ఒక పెద్దపుస్తకము వ్రాయవచ్చును. అందుకని నేను మనవి చేసేదేమిటంటే ప్రభుత్వములో ఏ లోపాలయితే వున్నవో వాటిని సరిదిద్దుకొని సక్రమంగా సడచుకోడానికి ఏదైనా ప్లాన్ ఏ plan ను కాని ఏ scheme ను కాని ఏ ఉద్దేశముతో తీసుకొచ్చినారో అది సెంటేరే అవకాశము లేకుండా పోతుంది. ప్రభుత్వ administration లో district level లో, కాంగ్రెస్ వారసును కానే కొంతమంది వ్యక్తులే వాస్తవంగా ప్రభుత్వము చేస్తున్నారు. అక్కడున్న కలెక్టర్ ను కాని D.S.P. ని కాని ఇతర డిపార్టుమెంటుల ఉద్యోగస్థులను కాని చూడాలని ఏదో representation అనే పాటతో వెళ్ళి పలానావారు తమ పార్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తులని చెప్పి వసులు చేయించుకోవడం జరుగుతుంది. మీరుకూడా నిన్ను మొన్నటివరకు కాంగ్రెసువారే కదా. మీరుకూడా అదే విధంగా చేసివుండవచ్చునని అవసరం. పోయిన విద్వేబు సమావేశములో చూచినట్లయితే కాంగ్రెసులో కూర్చున్న సభ్యులనుంచి కూడా యీ విమర్శలు వచ్చినవి. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఏదో representation పేరుతో administration లో షోకస్యము కలుగజేసుకుంటున్నారు. సా బిల్లాకు సంబంధించినంతవరకూ రివెన్యూ డిపార్టుమెంటులోని officers transfer తీసుకోవడం ఆ బిల్లాకు సంబంధించిన కాంగ్రెసు వ్యక్తులు షోకస్యము కలిగించుకుంటున్నారు. ఒక తీర్మానం ద్వారా transfer విషయంలో ఒక

కాంగ్రెస్ వ్యక్తి జోక్యము కలుగజేసుకొని మంత్రి కళా వెంకటరావుగారికి చెప్పి రెండు రోజులలో transfer చేయించడము, తర్వాత ఆ transfer orders cancel చేయడము జరిగింది. ఏదైనా representation వుంటే అది పక్కమైనదా, కాదా అవి విచారణ చేయాలి. యోగ్యతగలవ్యక్తి కళా వెంకటరావుగారు అనేక ప్రభుత్వాలలో మంత్రిగావుండి బాగా అనుభవము గడించినవారు. ఒకవ్యక్తికి సంబంధించి సంతకము ఆ representation సక్రమంగా వుందా లేదా అనే విచారణ లేకుండానే ఒక తహసీల్దార్ విషయంలో 3 సార్లు transfer orders పేసి మూడుసార్లు cancel చేసిన సందర్భాలున్నవి. ఈ అవసర మెందుకొచ్చిందని ప్రజలలో అపోహలు కలుగుచున్నవి. ప్రభుత్వము ఏ విధంగా నడుస్తున్నదో ప్రజలు watch చేస్తున్నారు.

(Sri P. V. Narasimha Rao in the Chair)

తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు ఇక్కడ వున్న ప్రజలు పిచ్చివారని తలచవద్దు. కళ్లతో చూడడమే కాకుండా వారికి చెపులుకూడ వున్నవి. ప్రభుత్వము ఏవిధముగా వున్నదీ చూస్తున్నారు. ఈ విధముగా వారి యిష్టము ఏచిప్పనట్లు 1, 2 సంవత్సరాలు గడవవచ్చును. ప్రజలు ఈ రోజున అనేక కష్ట సమస్యలకు లోనై బాధలు ఎదుర్కొంటున్నారు. ప్రభుత్వము ఒకే పార్టీ దృక్పథముతో, ప్రజల సౌకర్యాలను గమనించకుండా పరిపాలనచేస్తున్నది. ఈ విధముగా సాగడానికి వీలులేదు. ఏ పార్టీకి చెందని కొంతమంది జనము వుంటారు. వారి representations కూడా వినక; సమస్యలను పరిష్కరించుటకు పూనుకొనడముకూడలేదు. బడ్జెటులో అభివృద్ధి కార్యక్రమాల గురించి మాచనలు చేశారు ప్రభుత్వ పథ్యంలో ఒకరైన శ్రీ ఎకోపేగారు. పోయినసారి కూడ ఈ ఘాడిచే చెప్పారు. ఎకోపేగారు అనేక సాగులు Law Commission వియామకము గురించి చెప్పారు. ప్రభుత్వము తమ ఆధికారులతోగాని, యితర పథ్యులతోగాని సంప్రతించి ఏదయినా ఒక commission ను ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచించడములేదు. దానికిగాను ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టనక్కరలేదు. ఒకటి, రెండు sections కి amendments తీసుకొని వస్తూ అవకతవకలుగా చేయడముకంటే ఒక Law Commission ను ఏర్పాటుచేసి మొత్తము acts అన్నిటిని ఒక్కసారిగా integrate చేసి సక్రమముగా చేసిన అది బాగుంటుంది. ఈ ఆలోచనను ప్రభుత్వము తీసుకొనక పోవడము దురదృష్టకరము.

ఇక పార్టీలకు సంబంధించిన విషయాలు చెబుతాను. మొన్న వరంగల్లులో ప్రభుత్వ పథ్యంతో ఘాడిన కొంతమంది పథ్యులువచ్చారు. సభకు సంబంధించిన విషయాలే గాకుండా అనేక విషయాలు వచ్చిందాడు. ప్రభుత్వానికి 'సంబంధించిన విషయాలకు' వచ్చిందాడు. అక్కడ సమావేశానికి వచ్చిన నూ శిల్పిలకు సంబంధించి

చిన ఒక M. L. A. గారు ఇప్పుడు కాంగ్రెసునుంచి విడిపోయి కొత్త పార్టీని పెట్టిబోతున్నారని వారు ఏమీ చేయకుండా వుండడానికి ప్రభుత్వము అప్పుడే orders pass చేసింది. రేపు ఇక్కడకు ఎనమందుగురు మంత్రులు వస్తున్నారు. వారు ఒక conference పెట్టి ప్రభుత్వాధికారులకు కొన్ని instructions ఇవ్వబోతున్నారు. ప్రభుత్వం ప్రజాస్వామ్యమని చెప్పుకుంటూ, గాంధీగారి శిష్యులమని చెప్పుకుంటూ వున్నవారు, “మే మే. ప్రజాస్వామ్యాన్ని రక్షిస్తాము కాంగ్రెసును విడిచిపోయినవారు ప్రజాస్వామ్యానికి గొడ్డలిపెట్టు” అని చెప్పారు. ఏపార్టీకి చెందని ప్యూట్రల representations ఎనకుండా చేసే సహాయము దైర్యము వీరికి ఎక్కడ నుంచి వచ్చిందో నాకు తెలియదు. నుంచి మార్గాన వడిచిన ఇంకొక కొంత కాలము అధికారములో వుండడానికి అవకాశముంటుంది.

శ్రీ బవవమానయ్య (ఆంధ్రోల్) :- అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటు ప్రసంగాన్ని సమగ్రముగా చూచిన తరువాత కొన్ని పల్లెటూళ్ళ ప్రజల అభిప్రాయాలను తెలుసుకొన్నాను. అక్కడ వుండే రైతులకు వ్యవసాయదారులకు మునుపటి కంటే ఎక్కువ సౌకర్యములు కలుగజేయలేదు, ఇప్పుడు లంచాలు ఎక్కువగా తీసుకుంటున్నారు. దానిని తగ్గించడానికి కృషిచేయాలి. మిగిలిన వారికి కూడ ఎటువంటి సౌకర్యములు లేవు, విద్య విషయములోగాని, వైద్య సౌకర్యముల విషయములో గాని ఇండ్ల విషయములో గాని చాల కష్టములు పొందుచున్నారు. అయితే ఈ బడ్జెటు వుత్తకము 20వ పేజీ, 14వ లైనులో వస్తులు వేయడములో ఇందుమిగులు వూపరాడనిస్థాయిని చేరుతున్నామని అనిపిస్తోందని చెప్పారు. ప్రజలమీద పన్నులు వేయడముతోనే వారికి వూపరాడని పరిస్థితులు కల్పిస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వమే ఒప్పుకొంటున్నది. N. G. O. లు చాల కష్టాలు వదుచున్నారు. తెలంగాణాకు చెందినంతవరకు ప్రదేశములో యిచ్చే జీతాలు 40% తక్కువ చేశారు. ఈ జీతాలు ఇంత తక్కువచేసి, పన్నులు వూపరాడకుండా వేసిన బాగుండదు చాల ఆందోళనగా వుంది. ఈ బడ్జెటును చూస్తే సంతోషించవలెనా లేక యుభించవలెనా అని అనిపిస్తుంది. సంతోషములేదు. యుభించులేదు. నాగపూరు తీర్మానము ప్రకృతి ఎక్కడా లేనేలేదు. ప్రజలచేత ఎన్నో కోరికలు ఈ ప్రజాప్రతినిధుల బాధ్యత ఎక్కువగా వుంటుంది. మన బాధ్యత వ్యవస్థ బాగుంటుంది. మా తాతాబాబోని తమలియదారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షునితో ఉపదాము, తిరగడముతోనే సరిపోతుంది. కోడలయితే ముగ్గులొత్తము, ముడతలైన అవ్వలూ నకు వున్నాయి. మా బోగిపేటలో Primary type building తో High School వున్నది. Head Master ఈ తెలుగు రాయలసీమలో నుంచి అట్లానే వచ్చాడు. తల్లునుడిమలు అలాగే వడలేళ్ళుంటారు.

[illegible]

Irrigation conference కూగా రెడ్డిలో జరిగినప్పుడు, గుంతల ఏరుయ్యి
M.L.A. నాయకులు "పర్వాపరం కాటాకాల్" ఏరుకు పూర్వ **poor construction**
వల్ల నీరులు కలుస్తాయి. దీన్ని అంతా మూడు అడుగుల "కోం" ఏరు చేపట్టారు. ఒక వేల
నీరు వచ్చాలని ఆదేశించి, రూ. 200/- లు అంచనా వచ్చే కానీ నడంతుని చేపట్టారు.
అంతా పర్వాపరం M.L.A. నాయకులు చేపట్టారు. పర్వాపరం వద్ద కొన్ని అడుగుల నీరును
కొనగలిగి దీన్ని పర్వాపరం కలుపుతారు. వచ్చిన పరిష్కారములో కే. నరసింహస్వామి, వీరి
M.L.A. నాయకులు, పర్వాపరం వద్ద జరిగినప్పుడు, "కోం" అడుగుల నీరును పర్వాపరం
కలుపుతారు. పర్వాపరం వద్ద అంతా పర్వాపరం వద్ద కొన్ని అడుగుల నీరును పర్వాపరం

nal problem అని మంత్రులు చెప్పారుట, మంత్రులే ఈ విధంగా మూట్లాడితే లంచం తినే officers కు మరి అవకాశం ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. నైజాంకాంంలో కోళ్ళను లంచం తీసుకుంటే, ఇప్పుడు గొర్రెలు తీసుకోవడం అలవాటు అయింది. అది రోజు రోజూ మితిమీరి పోతున్నది.

Tenancy Act లోని 88 (e) ఇంతవరకు తెలంగాణాలో అమలు జరుప లేదు. అల్లా దుర్గంలోని దొరగారు కౌలుదార్లను వెళ్ళకొట్టడానికి 15 మంది రోహిల్లా లను పంపగా, ప్రభుత్వం wireless ఇచ్చి అక్కడనుంచి వారిని వెళ్ళగొట్టించింది. దొరలు ఎటువంటి అన్యాయాలు చేసినా, వారిపై కేసులు పెట్టడంలేదు.

ఈ నాడు రోడ్లు వేస్తే, మూడోనాటికి గోతులు పడుతున్నాయి. ఈ నాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లు. 170 కోట్లు అప్పులో ఉంది. “అప్పుచేసి పప్పుకూడు” అన్నట్లుగా కేంద్రప్రభుత్వం అప్పులుచేసి ప్రజాశిక్షలను సాగిస్తోంది. విరింకుక ప్రభుత్వాలు కట్టిన కట్టడాలు చిరస్థాయిగా ఉన్నాయి కానీ ‘ఎజిస్ట్రార్స్ ము’ ‘సర్వేమేప జయతీ’ అని చెప్పకొనే ప్రభుత్వాలు కట్టే కట్టడాలు మూడు రోజుల్లో కూలిపోతున్నాయి. ‘దీనిని ఎందుకు అరికట్ట కూడదు’ దేశంలో జరిగే అకర్మమాలను అరికట్టడానికి ఎందుకు ప్రయత్నాలు చేయకూడదు? ఏడువేల జనాభాకు ఒక ఆసుపత్రి ఉంటే, దానిలో పనిచేసే staff కు సాలుకు రు. 10 వేలు అవుతుంటే, మందులకు రు. 400/-లు ఇస్తున్నారు. ఆ మందు నీళ్ళలో కలిపి ఏడువేల మందికి ఇస్తున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే రోగాలు ఏమి నయమవుతాయి?

బిల్వంతరాయ్ మెహతా report లో సహకార సంఘాలతో 95% జనాభాకు సంబంధం ఉండాలని చెప్పారు. కానీ ఏ 5 or 10% ఉన్నదో కూడా తెలియదు. B.G. Kher గారు మూడు సార్లు basic education ఈ విధంగా ఉండాలని reports ఇచ్చారు. దానిని ఎంతమంది అర్థంచేసుకొని, ఎంతవరకు అమలులో పెట్టారనేది అలోచించాలి. ఈ బేసిక్ విద్య ప్రకారం. కుర్రాళ్ళు పైకాలనేది అర్థం చేసుకొని, వారికి దేనిలో ఆధిరూపి ఉంటే ఆ subject లో training ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. మేడక్ జిల్లా పద్మియారం కేంద్రంలో Basic trained teachers వుంటే వారిని Non-basic school కు మార్చి non-basic teachers ను basic school కు మార్చారు. ఏ విధంగా ఇది సమర్థనీయమో తెలియదు. ప్రజల నుండి వస్తుల రూపేణా వసూలుచేసే డబ్బును వారి సౌకర్యం కోసం ఫర్వాలేదుగం అయ్యేటట్లు కూడాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. పెద్దన్న (నిన్నుండి ఉయ్యదు): అభ్యుదయ: ఈ బిల్లును ప్రభుత్వపెట్టిన సందర్భంలో గతంలో జరిగినట్లు విషయాలు అమలులో ఉన్నట్లు ప్రజలకు తెలియజేయాలి. ప్రభుత్వం రు. 71

కోట్లకు అంచనాలు వేసి ఈ బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టింది. కాని ఆ డబ్బులూ ప్రజల కొరకు నిర్మించుటకు అవుతోందో లేదో విచారించి చూడవలసి ఉంది. ఉదాహరణకు మా ఖమ్మం జిల్లా విషయం చెబితాను, అక్కడ ఒక Irrigation canal ఉంది. దానికి మంచి పంటల సమయంలో గండి పడింది. రైతులందురు ఆ గండిని మేం తనే పూడిపించక పోతే పైరులు ఎందుకూ పనికిరావని ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నారు. అక్కడ ఉండే జిల్లా ఇంజనీరు, ఆ గండిని రైతులను స్వంతంగా డబ్బుపెట్టి పూడ్చమనియి. ఆ డబ్బు ఇస్తామని చెప్పారు. కంట్రాక్టరుకు ఇస్తే అలస్యము అగుటయేకాక, ధనం దుర్వినియోగం కూడా అవుతుందని చెప్పారు. రైతులు రు. 700/- లు ఖర్చుచేసి ఆ పని పూర్తి చేశారు. ఇంతవరకు ఆ డబ్బు వారికి చెల్లించలేదు. ఈ విషయాన్ని గురించి Irrigation conferences లోను, మంత్రిగారికి అనేక సార్లు చెప్పినా ప్రయోజనం కలుగలేదు. అదే రకంగా దానవాయి గూడెంలో చెరువుకు గండిపడితే అదే Engineer గారు రైతులను చేయించమని, ప్రభుత్వం డబ్బు యిస్తుందనీ చెప్పారు. దానికి రైతులు రు. 1400/- లు ఖర్చు చేశారు. ఆ డబ్బును కూడా ఇంతవరకు రైతులకు చెల్లించలేదు. అదే విధంగా ఖమ్మం జిల్లా, మధిర తాలూకాలో వీరవల్లి గ్రామం వద్ద తుంచవర్తి వాగు ఒకటి ఉంది. దానికి బంధం వేయించమని అడిగితే మొట్టమొదట రైతులు 1/4 డబ్బు deposit చేస్తే ప్రభుత్వం ఆ పనిని పూర్తి చేస్తుందని చెప్పారు. ఆ ప్రకారం 24-2-1955 న రైతులు తమ share క్రింద రు. 1800/- లు deposit చేశారు. ఇప్పటికి 5 సంవత్సరాలు గడిచినా ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోబడలేదు.

హరిజనుల ఇండ్ల స్థలాలు విషయంలో 1/4 మొత్తం deposit చేస్తే వారికి స్థలాలు ఇస్తామని చెప్పడంచేత నేలకొండవల్లిలో రు. 700/- లు చెల్లించడం జరిగింది. యంతవరకు ఏమీ జరగలేదు. ఖమ్మం మున్సిపల్ కార్మికులలో బాలామందిని 1953లో పని నుంచి తొలగించారు, శ్రీ సంజీవయ్య గారికి ఈ విషయమై అక్కడకు వచ్చినప్పుడు చెప్పినా, వారికి ఎట్టి స్వాయం జరుగలేదు.

విద్యార్థులకు హరిజన విద్యార్థులకు కొన్ని స్కాలర్ షిప్పులు యిస్తున్నారు. కాని అవి, అందరికీ సకాలంలో అందడంలేదు. కొన్ని పుస్తకాలు కొనుక్కోడానికి కూడ aid యిస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పగా, ఖమ్మం హైస్కూలులో 11-మంది దరఖాస్తులు యిస్తే, D. E. O. ఆఫీసుకు పంపించడమే జరగలేదు. వారెవరూ ఆ సహాయాన్ని పొందలేకపోయారు. ఇక ఆరోగ్యశాల విషయం చూస్తే బసవమానయ్య గారు చెప్పినట్లుగా, అమపత్రులలో ఒక పెద్దలిన్ ఇంజక్షన్ కూడ ఉండడంలేదు. ప్రతిదీ అంతా పూర్తిచేయకపోవడమేకాదు. అదేనట్లు యితర చోట్ల యిచ్చే ఫకపించడం కూడా జరుగుతున్నది. అందువల్లనే అధికారాన్ని అధిగ్రహించుకుంటూ, 'పెను' చెప్పిమంటున్నారు. 'నోటిఫికేషన్' వల్లనే 'పెను' అని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా, 'నోటిఫికేషన్' వల్లనే 'పెను' అని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా, 'నోటిఫికేషన్' వల్లనే 'పెను' అని అంటున్నారు.

పెడుతున్నారా? ఈ డబ్బులూ ఏమిచేస్తున్నారు? ఈ కోట్ల రూపాయలు ఏవిధంగా ఖర్చు అవుతున్నది? ఇక రోడ్ల విషయంలో చూచినట్లయితే, గర్భిణీ స్త్రీలు బస్సులలో ప్రయాణం చేయడం చాలా ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తున్నది. ఆ బస్సులలో ప్రయాణంచేసే కంటే నడిచివెళ్ళినట్లయితే బాగుండేది అనిపిస్తున్నది. జిల్లాలలో రోడ్లు చాలా అద్వాన్నంగా ఉంటున్నాయి. ఖమ్మం పట్టణంలో మున్నేరు నదిమీద ఒక వంతెనఉన్నది, అది చాలా కాలంనుంచి శిథిలావస్థలో ఉన్నది. వర్షాకాలం 4 నెలలు ఆ నదిని బాటడానికి ఒక పడవ ఆవసరం. ఈ వంతెన గురించి మంత్రిగారికి ఎన్నోసార్లు చెప్పాము. కాని దానిని ఇంతవరకు దాగు చేయించలేదు. ఇప్పటికైనా ఆ వంతెనను బాగుచేయించకపోయినట్లయితే, చాల ప్రమాదమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాము. ఈ మధ్య హరిజనులలో T. B. పేషెంటులకు ప్రభుత్వ సహాయం లభిస్తుందని చెప్పారు. ఖమ్మం జిల్లాకు మూడుపేల రూపాయలు తేలాయించామని చెప్పారు, మేము 21 మందిచేత దరఖాస్తులు పెట్టిస్తే, ఒక్కరికి కూడా ఆ సహాయం లభించలేదు, ఈ డబ్బులూ ఏవిధంగా ఖర్చు అవుతున్నదో తెలియకుండా ఉన్నది. హరిజన సంక్షేమము కోసము 4 లక్షల రూపాయలు ఉన్నదని చెప్పారు. దాదాపు 200 ఇండ్లకప్పు వేయటకు, దరఖాస్తులు పెడితే, దాని సంగతి ఇంతవరకు అతిగతీలేదు. పైగా ప్రజా సహకారం కావాలి అంటారు. 'ప్రజా సహకారం లభించినట్లయితే రామరాజ్యాన్ని స్థాపిస్తాము' అని అంటారు. ఈ విధంగా చేస్తున్నట్లయితే ప్రజా సహకారం ఏవిధంగా లభిస్తుందో రామరాజ్యాన్ని ఎలా స్థాపిస్తారో నాకు అర్థంకావడంలేదు. రామరాజ్యం అంటే ఖాళీ ఒక విషయం, జ్ఞానకం వస్తోంది. రాముడు అడవికి వెళ్ళిపోయిన తరువాత, భరతుడు రాజ్యాన్ని పరిపాలిస్తున్నప్పుడు ప్రజలంతా పన్నులు యివ్వకుండా ఉండేనని అజానా ఖాళీ అయిపోయినదట. రాముడు వనవాసం పూర్తిచేసుకొని యింటికి వచ్చేసరికి, ప్రజలంతా ఆయన దర్శనంకోసం వచ్చిన సందర్భంలో, గుమ్మడి కాయంత బంగారం తీసుకొని వచ్చినవారికే ఆయన దర్శనం లభిస్తోందని ఆక్కడివారు చెప్పగా ప్రజలు అవిధంగా చేశారట. ఆ డబ్బులూ అజానాలో వేసుకొని ప్రజలకు దర్శనం మాత్రమే యిచ్చి, ప్రజలకొరకు ఆ ధనాన్ని వినియోగించకుండా అజానాలో వేసుకోవడం జరిగిందని కొందరు అంటారు. ఈనాడు కూడా అవిధంగానే జరుగుతోంది.

ప్రజలు కొంతయిస్తే, ప్రభుత్వం తరపున కొంత యిస్తామని ప్రభుత్వం వదే వదే అంటున్నది. కాని తరువాత అవిధంగా యిచ్చిన సందర్భాలు పొలం తక్కువ. అవల ఈ డబ్బులూ మంత్రిలకు, వారి క్రింద పనిచేసే ఉద్యోగులకు, లోదారుల క్రిందే సరిపోవడంలేదు. అటువంటప్పుడు ప్రజా సహకారం కూడా ఉత్కృష్టమంది వస్తుంది?

గౌరవ సభ్యురాలు శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మగారు ఖమ్మం జిల్లా గురించి కొన్ని విషయాలు చెప్పినారు. అవి యదార్థాలు కావని మనవిచేయవలసి వస్తున్నది. యజ్ఞ నారాయణపురంలో కాళ్లు చేతులు కట్టి పాఠశాల అన్నది. ఎంతమాత్రం వాస్తవంకాదు. లక్ష్మీకాంతమ్మగారికి ఖమ్మం జిల్లాలో అనుభవం తక్కువ. నేను ఆ జిల్లా వాసివి. అక్కడే పుట్టినటువంటివాణ్ణి. వ్యక్తిగతమైన కారణాలచేత జరిగినటువంటివి కాని, దీనితో కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఎట్టి సంబంధమూ లేదు. ఆ సందర్భంలోనే కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలమీద కేసులు పెట్టడం వారిని అరెస్టు చేయటం, విజం తేలక కేసులు కొట్టివేయటం జరిగినది. అలాగే వెంకటాయపాలెం గురించి కూడ. 'కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలను కొట్టినారు. కమ్యూనిస్టులు దోచుకుంటున్నారు' అని అన్నారు. ఆ విధంగా చెప్పడం న్యాయం కాదు. అక్కడ కూడ వ్యక్తిగతమైన తగవులే కారణం. ఆ సందర్భంలో ప్రముఖ కాంగ్రెస్ నాయకులు ఎందరో కమ్యూనిస్టులపై కేసులు పెట్టించి అజగద్రాక్కాలని ప్రయత్నించారు. కొంతమందిని అరెస్టుచేయించారు. అఖిరికి సాక్ష్యంలేక కేసులను కొట్టివేశారు. వారి కేసు కోర్టులో జరుగుతోంది అయినప్పటికీ వారు ఉభయలు రాజీవడటం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో ఒక S. I. ని transfer చేయించడం జరిగింది. అందుచేత అసలు విషయాలను మరుగుపరచి గౌరవ సభ్యులు ఈ విధంగా చెప్పడం బాగుగా లేదు.

ప్రజాసహకారం ప్రభుత్వానికి కావాలంటే హరిజనుల విషయంలో, అరోగ్యం విషయంలో, Social Welfare విషయంలో ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధ వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. సత్యనారాయణరాజు (చిపురుపల్లి-జనరల్) :— అధ్యక్షా. ఈ బడ్జెట్టు ప్రతిపాదనలలో, వచ్చే సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం అనుసరించబోయే పోలిసి వేమిటి. కార్యక్రమం ఏమిటి, అన్న అంశము ఒక్కటి కూడ లేదు. సాధారణంగా గవర్నరుగారు రాబోయే సంవత్సరం యొక్క కార్యక్రమాన్ని వివరించడం అనేది సాంప్రదాయం. కానీ గవర్నరుగారు వివరించటానికి ఏమీ లేనప్పుడు, మంత్రిగారు అయినా వివరించి ఉండవలసింది. అలాంటిది ఏమీ జరగలేదు. ఈ బడ్జెట్టును చూచినట్లయితే పోత దోరణి కనపడుతోన్నది కాని క్రొత్త అనేది లేదు. ఇప్పుడు దేశంలో ముఖ్యమైన పనుల్లు కొన్ని ఉన్నాయి. భూసంస్కరణలు ఉన్నాయి. అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ దానిని గురించి ఒక తీర్మానం, వాగ్దార, కాంగ్రెస్ లో చేసినది. దీనిని గురించి ఏమీ ప్రస్తావించకపోవడం శోచనీయము. అహరదాస్యాల దరలు వివరితంగా పెరిగిపోతున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం State trading కావాలని అంటున్నది. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వ కార్యక్రమం వివరించకపోవడం వల్ల చాలా అందోళనగా ఉన్నది. ఈ బడ్జెట్టులో

cash balance యింత ఉన్నది; మొదట ి కోట్ల తరుగు వస్తుంది అని అనుకున్నాము. అరుకోట్లు హెచ్చు రకబదుతున్నది'' అనేటటువంటి అంకెలతో కూడికలతో, తీసివేతలతోనే ఈ బడ్జెట్టు నిండిఉన్నది గావి. రాదోయే సంవత్సరం ప్రభుత్వ కార్యక్రమం, ఏమాత్రం వివరించి ఉండలేదు. అంకెలతో ప్రారంభమై అంకెలతోనే సమాప్తమైనది. అందుచేతనే మేము ఈ బడ్జెట్టును అంగీకరించలేకుండా ఉన్నాము.

విశాఖపట్టణం, శ్రీ కాకుళం జిల్లాలలో జరిగిన కార్యక్రమాలు రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలలో జరిగిన కార్యక్రమాలు పరిశీలించినట్లయితే ఎన్నో విధాల ఈ జిల్లాలను ఉపేక్ష చేస్తున్నారని చెప్పక తప్పదు. వంశభార ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి సంబంధించి బోకేన్ గ్రాంటు కూడ యియ్యలేదు. హరేకృష్ణ మెహతాద్ గారు వారితో యీ ప్రాజెక్టు విషయమై ఎవ్వరు మాట్లాడలేదని స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. ఆ స్టేటుమెంటుకు జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారి మీద వున్నది. నందివాడ, నారాయణపురం స్కీముల విషయంలో కూడ ఉపేక్షాభావమే కనిపిస్తున్నది. నారాయణపురం సముద్రానికి సమీపంలో వున్నది. అక్కడ అనకట్ట కడితే కొద్ది ప్రాంతానికి మాత్రమే నీరు సరఫరా అవుతుంది. నదికి ఎగువ నందివాడ పద్ద కట్ట కడితే చీపురువల్లి, పాలకొండ తాలూకాలలో కూడా నది వదిపానువేల ఎకరాల భూమి అదనంగా సాగు అవుతుంది, తొందరగా పరిశాలను సాధిస్తామన్న పేరుతో నారాయణపురం వది ప్రారంభించారు. కాని అది యింత వరకు పూర్తి కాలేదు. ఆ సాకుతో నందివాడను వెనుకకు నెట్టుతున్నారు. దానిని ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తున్నామని చెప్పినప్పటికి బోకేన్ గ్రాంటు కూడా లేకపోవడం చాలా విచారకరం. ఎంతో వెనకబడిన మెట్ట తాలూకాలలో నీటివనరులు వెంటనే ఏర్పరిస్తే ప్రజలకు మనము కొంత మేలు చేసిన వారమవుతాము. పెద్ద ప్రాజెక్టులైననే చృష్టి కేంద్రీకరించి హెచ్చు మొత్తాలను నాటి నిమిత్తమై ఖర్చుచేయదలచినట్లు కనపడుతున్నది. ప్రతి వత్సం వారు ఇంత వరకు ప్రభుత్వం సాధించిన అభివృద్ధిని చూడలేక పోతున్నారని, వారికి చూడడం చేతకాదని కొందరు విమర్శ చేస్తున్నారు. శాస్త్రవ పరిస్థితులను వారు విచారనగా అలోచిస్తే వారికే సాధించిన పరిశాలేవో అర్థమవుతాయి. యీనాడు మన ఆర్థిక స్థితి యిలా వున్నది. తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు పూర్తి అయి ఎన్నేళ్లు అయినది; దానివల్ల లభ్యమైన నీరు ఎంత వినియోగమవుతున్నది; అనేవి మిత్రులు గుర్తించాలని చెబుతున్నాను. దాదాపు 20 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసి నిర్మించిన తుంగభద్ర ఆనకట్ట క్రింద తున్న ఆయకట్టు ఇంతను పూర్తిగా సాగులోనికి రాలేదు. కె. సి. కెనాల్ విమిత్తం కూడా, దాదాపు 4 కోట్ల రూపాయలు ఇంతవరకు ఖర్చు చేశారు. అయితే 4,5 వందల ఎకరాలు మాత్రమే అదనంగా సాగులోనికి వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ కాల్వకు నిమిత్తం, వారికిగట్ తై వింగళ పేజాకు. ఇది కూడా

వీటలు పడటంవల్ల వీరు వృధా అవుతుందని వింటున్నాము. ఎంత డబ్బు దుబారా అవుతున్నదీ సాధించిన ఫలితాలు బర్చుపెట్టిన మొత్తాలకు సరితూగగలవా అనేది ప్రభుత్వ పక్షమువారు గుర్తించాలి. దీనికి వారే సంజాయిషీ యివ్వవలసి వుంటుంది.

మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 13 లక్షల ఎకరాలు బంజరు భూమి వున్నదని తెలియ జేస్తున్నారు. లక్షలాది పేదరైతు కూలీలు దున్నుకోడానికి భూమి కావాలని ఆందోళన చేస్తున్నారు. అట్టివారికి యీ భూములను పంచి యిస్తే ఆహారదాన్యాలు ఎక్కువగా పండించవచ్చు. అటువంటి సూచన ఇందులో లేకపోవడం చాలా విచారకరం.

మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల నిమిత్తం మనం విరివిగా ఖర్చు చేస్తున్నాం. ఇందుకు గాను అప్పుతెచ్చిన డబ్బుకు మింజామల్ మూలధనంగా 11 కోట్లకు మించి వడ్డీగా 6 కోట్లకు మించి మొత్తం దాదాపు 18 కోట్ల రూపాయలు ఏకేటా చెల్లించ వలసివున్నది. ఇక ముందుముందు ఎంత అని అప్పు చేయగలము? మన టాక్సేషన్ కేసాసిటీ కార్యరేషన్ పాయింట్లకు వచ్చినదని సుంధ్రీగారు ఒప్పుకుంటున్నారు. అయితే యిక ఏ విధంగా ఆదనంగా, చేసే అప్పులను చెల్లిస్తారు? మేజర్ ప్రాజెక్టు వల్ల తొందరగా ఫలితాలురావు. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములవల్లనే రైతులకు వెను వెంటనే లాభం చేకూరుతుంది. రైతులమీద యింకా ఆదనంగా పన్నులు వేస్తే వారు భరించలేరు. కాబట్టి పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయాలి.

ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న పరిశ్రమల పరిస్థితి చూడండి. రాజమండ్రి పేపరు మిల్లును రూ. 50 లక్షల పెట్టుబడితో నిర్వహిస్తున్నారు. దీనిపైనే నికరాదాయం 11/2 శాతం, నిరమిక ఫ్యాక్టరీకి 10 లక్షల పెట్టుబడి పెట్టారు. దీనిపై వచ్చే ఆదాయం 11/4 శాతం. ప్రెస్నాన్సియల్ కార్పొరేషన్ కు యొక్క అదరెక్టర్ కాపిటల్ 4 కోట్ల రూపాయలు; ఇందులో ఒకటిన్నర కోట్లు రూపాయలు ప్రెస్ అండ్ కాపిటల్ గా యిచ్చారు. యీ కార్పొరేషన్ కు అయిదున్నర లక్షల రూపాయలు లాభం వచ్చినప్పటికీ ఖర్చు నాలుగు లక్షలు వున్నది. యీ డబ్బుకు మూడున్నర శాతం వడ్డీ ప్రభుత్వం గ్యారంటీ చేసింది. ప్రభుత్వం వారు యీ కార్పొరేషన్ కు రెండు లక్షల రూపాయలు వడ్డీగా యివ్వవలసివుంది. మన ఆర్థిక పరిస్థితి యీ విధంగా దెబ్బతిన్నది.

రొడ్డు ట్రాన్స్ పోర్టు కాపిటల్ లో కూడా పరిస్థితులు ప్రోత్సాహకరంగా లేవు. ఇది వరకు 640 బిల్లులు వుండేవి. ఇంకొక వంద బిల్లులు వేకారు. వీటి మీద వచ్చిన లాభం 22 లక్షల రూపాయలు. అంటే ఒక బిల్లుకు ఒక రోజుకు 10 రూపాయలు లాభం వచ్చిందన్న మాట. వ్యయించే అవరేఖల్లో బిల్లు ఒకటింటికి రోజుకు 100 రూపాయలు లాభం సంపాదిస్తూ వుంటే ప్రభుత్వం పట్టుకున్న అప్పు లక్ష 10 రూపాయలు వస్తున్నది. ఎంత దుబారా అవుతున్నదో గమనించండి.

ఇక ప్రొహిబిషన్ విషయమున్నది. త్రాగుడు మంచిది కాదనడంలో ఎట్టి సందేహమూ లేదు. అయితే మద్యపాన నిషేధాన్ని సరిగా అమలు చేయలేకపోతున్నారు. ఇర్లసిట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ నానాటికి పెరిగి పోతున్నది. 1954 వ సం. లో శ్రీ యన్. వెంకటయ్యగారు సీరా నుంచి చక్కెరను తయారుచేసే నిమిత్తం ఒక చక్కని స్కీము వేశారు. దానిని గురించి థోగట్టా పంపమని నేను డిపార్టుమెంటుకు వ్రాశాను వారు మాకు ఆ సమాచారమివ్వలేదు. సీరా నుంచి నూటికి 60 పెంతులకు మించి వంచదార తయారు చేయబడుతున్నది. యీ సరకంపై గీతపని నాండ్లకు పుత్తి ఏర్పడుతుంది యీ నాడు చెరుకు ఉత్పత్తి చేస్తున్న భూములు ఆహారధాన్య ఉత్పత్తికి ఉపయోగించడానికి అవకాశం వుంటుంది శ్రీ వెంకటయ్యగారి స్కీమును అమలు పరచి అది జయప్రదమయినట్లయితే ప్రొహిబిషన్ ఉంచడం, టేబిచో ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేయడం మంచిదని చెబుతూ నేను వెలపు తీసి కుంటున్నాను.

Sri Dawar Hussain (Nizamabad): Mr. Speaker, Sir, I congratulate the hon. Finance Minister for presenting such a balanced budget in spite of the heavy expenses possibly to be incurred due to the acceptance of the recommendations of the Pay Committee but at the same time, I feel disappointed that while framing the budget and framing the policy of the Government, stock of the situation prevailing in the headquarters of Andhra Pradesh, the city of Hyderabad, and the Districts of Telangana was not taken note of. This august House is aware that Hyderabad originally was a feudal State and here different sections of public were engaged in different branches of economic employment and it so happened that the minority community of the State predominantly got engaged in the services of the State and of the main Samasthans, Jagirs and Sarf-e-khas etc which because of the advent of independence and police-action and because of the reforms coming in the wake of police-action remained no more. This was the problem created by the development and advancement of the State, abolition of jagirs, sarf-e-khas and samasthans, Nizam's army etc. It was from the unofficial sources that we have the figures. On the floor of the Hyderabad Assmby, it was expressed that about 2,40,000 persons were rendered unemployed because of various developments etc. It was also expressed that as a result about 12 lakhs of persons of these families had become supportless for which alternative schemes have got to be found out.

Sir, Kumari Padmaja Naidu had expressed in one of her speeches in the Parliament of the Indian Union in the year 1951 that in the city of Hyderabad alone, about one lakh of persons have been rendered unemployed because of these various developments and advancement and it was expected that something like 5 lakh of persons were thrown out of economic support and that they were passing their lives in search of some means to find their daily bread. This was the situation which was created in the first year after the police-action. It was a problem which faced the erstwhile Government of Hyderabad, but I am sorry for various reasons, it did not succeed in finding a solution for such a vast problem.

After the formation of Andhra Pradesh, Sir, we expected that the Government of Andhra Pradesh, which is non-communal and secular, will find some solution for this problem. The people of Hyderabad are really grateful and especially the minority community thanks the present Government for its language policy and the various declarations safeguarding the language of the minority community. We also hope that these declarations will be implemented. At the same time we expected that this Government will find some solution for the problem of unemployment which during the past 9 years has still increased. The need for its solution is urgent and the Government should find some way of providing employment to them for earning their livelihood.

When such a large number is thrown out of employment, we naturally find them frustrated and disappointed. On the eve of the First general elections our communist brethren had harped on their grievances and these people had gathered round them in the hope that they would find some solution for their vast problem. So, when these false hopes were cleared away the people began to think that only the Andhra Pradesh Congress Government would be able to find some solution in finding employment for them. Sir, two years have passed since then and this Government could not do anything in providing alternative employment for such a large number; and that is why during the end of the last year, when Kasim Razvi was released and some other persons, as his successors, gave a call on communal basis, a vast majority of persons, especially of the minority community gathered round them, not with great hopes, but on the belief that they

might show some solution for their problem just as a sick man who could not get cured at a good doctor goes to a quack. The problem that has got to be solved is still the same. I do not claim that the jagirs and the samathans which were abolished should be re-created for giving employment to them. I do not say that. But, some alternative employment should be found for them, on humanitarian basis, because it is the duty of the State to see that every citizen should be able to earn his livelihood. And for this purpose, I request the Government that a committee should be appointed to survey the extent and magnitude of the dislocation caused on account of the police action, to find out the working capacities of the persons who have been thus dislocated and to suggest alternative measures for giving them employment either in the shape of cottage industries or co-operative farming or any other such scheme. I know that in the private sector also attempts are being made; the Jamiat-ul-ulma has formed a committee to find out ways and means of providing employment to these people; they have framed by-laws, but because of the unsympathetic attitude of the Departments they could not come to any conclusion and the societies also could not be registered, and at the same time there is the problem of funds to run those societies. Therefore, unless the Government takes the initiative and take steps to provide alternative employment for such large number of unemployed persons who had been dislocated because of the advent of democracy, no society can feel itself safe and satisfied and can live in a peaceful state.

Another point I would like to suggest is in regard to the Act of Muslim Endowments. In the old Hyderabad State, the Central Act of Muslim Endowments had been applied; but that is operating only in the Telangana area. I think that after the formation of Andhra Pradesh, the Board should be reconstituted and the Central Act should be extended to the whole of Andhra Pradesh, and such of the inams and endowments like the service inams, etc. which do not come at present under the purview of the Wakf Committee should be handed over to that committee. Also other endowments and buildings like the Madani Building, etc. should be handed over to the Muslim Wakf Committee, so that their income may be utilized for the economic advancement of the minority community especially those who have been dislocated as a consequence of the abolition of jagirs, etc.

Thank you

Sri K. Vema Reddy (Kadiri) :- In supporting this Budget, I feel like making a few observations, and I may not touch upon all aspects in the budget, as the time allotted to me is very limited.

At the outset, it is quite appropriate to congratulate the Minister for Finance for having presented a budget with a very short deficit, because it is a great relief to the people who have been burdened with the incidence of heavy taxation. As a matter of fact, we have passed through several deficit budgets, and this year especially it is a happy augury that the deficit budgets have been wiped out.

We are on the threshold of the Third Five-Year Plan. The process of economic and social revolution has begun. The first Five-year Plan programme has touched only the fringe of the problem. The second Five-year Plan had its setbacks for obvious reasons—financial difficulties; but the position has improved to implement the plan fully. The economic momentum generated by the first and second Plans has to be increased by the Third Five-Year Plan if the barriers of unemployment and the barriers of social disparities have to be broken. Our low level of living standards must be increased. It is a huge task involving great sacrifices, will and determination on the part of the people.

The Budget provides a capital outlay of 28 crores of rupees on irrigation and power, and the main items of the capital outlay include the Tungabhadra High level scheme which confers great benefits upon Rayalaseema as the area is subject to periodical famine. I pay my tribute to the Chief Minister for having used his good offices in bringing about this scheme. Leaving alone the interest taken by the Govt. I must say that there has been considerable agitation on the part of the people also to have this scheme to benefit the famine tracts of Rayalaseema.

Another important feature of the Budget is the mention about the fertiliser factory for which also there has been agitation for a long time past; and it is gratifying to note that the Government has made arrangements to establish a factory which is estimated to cost 25 crores of rupees. There is a great demand for fertiliser, ammonium sulphate and the demand has not been met fully, and

I am sure the fertiliser factory in Andhra Pradesh will augment production.

You know, Sir, increased production in agriculture is the very pivot of our plan. We are depending on imports even today which is a bottleneck. We must be self-sufficient in our production. I am sure in Andhra Pradesh the scheme with regard to production in agriculture has made considerable progress and I am confident that agriculture will improve a good lot by the implementation of further schemes.

So far as minor irrigation schemes are concerned, the provision in the budget is very meagre. In areas where there are no rivers, the minor irrigation sources have to be developed by the renovation of tanks and renovation of supply channels. So far as lift irrigation in Rayalaseema is concerned, about 33 per cent of the wells exist there and lift irrigation has to be developed by the extension of rural electrification schemes. The progress in this regard during the last 2 or 3 years has been very slow in the scarcity areas in Andhra Pradesh.

The Budget is conspicuous by its non-reference to the land reforms. The impending land reforms, we cannot resist. They have to come in and the land reforms are a step in the direction of socialism in rural areas. The same ceiling must be extended to the non-agricultural sectors also if you want to have a solid edifice for the social structure in our country. The most burning topic of the day is joint co-operative farming, which is much criticised as being most unpractical and idealistic. Some of the leaders have said that it is something like a communist ideology, which the Govt. want to introduce by back-door methods. Ideologies are not the monopoly of the parties. Ideologies, whether they be of the communist or of any other party, if they are beneficial to the people and if they bring great relief to the poor and the landless labour, have to be accepted. I think joint co-operative farming system must be enforced. No doubt, it has got its own defects and there are difficulties in implementing it. People are allergic to new methods; the farmer, sentimentally attached to the land is individualistic; the villages are ridden with factions; and there is no good atmosphere for bringing about joint co-operative farming system. But still, the Government must

demonstrate to the people the benefits that accrue from it, by a taking up new farms.

As regards industrialisation, Sri Ekbote laid great stress on this aspect of the problem. As a matter of fact every undeveloped country has begun industrialisation. We have also begun industrialisation of our country. The programme has not received any impetus in the first plan or the second plan. I think that in the absence of industrialisation there would be greater pressure on land-holdings, leading to fragmentation of land and unemployment; and these things could be remedied by laying greater emphasis on industrial developmet. We have got rich mineral potentialities in our State which should be tapped. Our cottage industries have to be fully developed and their economy is going to strengthen our villages. They also serve as a sort of an alternative employment to our agriculturists who remain unemployed for a major portion of the year after the agricultural operations are over.

The Finance Minister referred to the Economy Committee which was constituted a few years ago. No doubt, it envisaged a saving of Rs. 33 lakhs, but they have not completed their work. It is the intention of the Government to effect econcmly, not at the peril of efficiency; and they require the co-operation of the people to bring about efficiency in the administration of this country. There has been a volume of criticism levelled against the Government in regard to the working of the plans and wastage of funds. I do not say there is no truth in that, but it has been exaggerated. Corruption cannot be eradicated overnight. It requires greater change in the outlook of the people. Not only the officials but also the non-officials must feel that it is the duty of one and all to check corruption as far as possible and avoid wastage. Government alone is helpless in this matter.

As regards the community development programme which was begun in 1952, it has not made any spectacular progress. But still it has roused enthusiasm in people and the consciousness of the people, and our progress depends upon the co-operation of the people. Initiative has been developed among people, and there is a feeling among the people to make their villages better.

So far as the Pay Committee Report is concerned, I do not want to deal with it at length, because the time is very limited.

Mr. Chairman: Only one minute.

Sri Vema Reddy: The Pay Committee Report will be implemented by the Government, and it involves heavy financial implications. I do sympathise with the demands of the N. G. Os. The time is not ripe to fulfil all their demands. The N. G. Os. cannot embarrass the Government by threats of strike which will not be constitutional. I am sure it will not capture the imagination of the people. I am also sure that better counsels will prevail and it is only by constitutional methods and non-violent methods and not by embarrassing the Government that the demands will be fully met. I am sure Government will surely consider their demands.

Thank you, Sir.

శ్రీ వి ఆప్పారావు (అనకాపల్లి) : అధ్యక్ష, ఇది మేరీ పండు బడ్జెటు. అసలు యీ బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టటానికి కాంగ్రెసు పార్టీకి ఏ ఏదమైన అధికారము లేదని నా పక్కగతమైన అభిప్రాయము. బడ్జెటును ప్రతిపాదించే బాధ్యత గవర్నర్ పై వదలిపెట్టి, ఇప్పుడు వచ్చిన నూతన పరిస్థితులబట్టి, యునైటెడ్ కాంగ్రెసు పార్టీ రద్దు అయినందువల్ల కాంగ్రెసువారు నైతికంగా ఎన్నికలకు నిలబడవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడినది. తిరిగి ఎన్నికలమందు నిలబడవలసిన బాధ్యత వారిపై ఉన్నది. కాని వారు ఆ పని చేయలేదు ఇప్పటికైనా కాంగ్రెసు పార్టీ, కాంగ్రెసు నాయకులు యీ చాలెంజి తీసుకొని, తమ పదవులకు వాజీనామా ఇచ్చి, ఎన్నికలకు సిద్ధపడితే గుంతోపిస్తాను. కాంగ్రెసు పార్టీ ఆ పని చేయలేక పోతే తనకు కాంగ్రెసు నాయకులైనా ఆ పని చేస్తే బాగుంటుంది. ప్రజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకొనుటకు నేను వాజీనామా చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. నేను నా నియోజక వర్గము ఐదలిపెట్టి ఇంకో నియోజక వర్గమునకు ధత్త త పోదర్బభుకోలేదు, నా నియోజకవర్గములోనే నేను పోటీ చేస్తాను. కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులుగాని, లేదా కాంగ్రెసు పార్టీకి బాకా ఉడుతున్నవారెవరైనా గాని మా జిల్లాలో పోటీల్లో చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నా చాలెంజును అంగీకరించి, పదవులను, రిటైర్మెంట్, ప్రజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకొనుటకు సిద్ధమైపో నిలబడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మేము—నిలక్షన్స్ ముందు నిలబడవలసికి సిద్ధముగా ఉన్నాము. ఆ పనిపై యీ ప్రభుత్వంలోని నటులు సిద్ధంగా ఉండాలి. యీ ప్రభుత్వంలోని ద్వారా, అతి తొందర తోనే యీ బడ్జెట్ ముగియక ముందే కేబినెట్ ముందరని, నేను పుస్తకం చేస్తు.

న్నాను. ఏదో అధికారం దొరికిందికదా. మెజారిటీ దొరికిందికదా అనే దోరణిలో ప్రజల దగ్గరకు పోయి, డెమాక్రాసీకి అనేక రకాలైన వ్యాఖ్యానాలు చేస్తూ, ప్రజలను మోసగించటము భావ్యము కాదు. ఇప్పుడు అధికారంలో ఉన్న సభ్యులను ఏ టికెట్ పీఠ, ఏ మేనిఫెస్టోమీద ఎన్నుకున్నారో, ప్రజలు మరచిపోలేదు. ప్రజా చైతన్యము సజీవంగా ఉంటుంది. ప్రగతివాదుల వస్తూ ఉంటాయి. పోతూ ఉంటాయి. పార్టీలు వస్తూ ఉంటాయి, పోతూ ఉంటాయి. కాని ప్రజా చైతన్యము సజీవంగా ఉంటుందనేది దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఇది మేటివండు డైట్లు అని అన్నాను. ఈ డైట్లులో ఏమీ కొత్తదనం లేదు. "కొత్తటాక్సులు లేవు" అని చెబుతూనే అనంతరామన్ కమిటీ ద్వారా కొత్త పన్నులు వేయటానికి అవకాశం ఉంచుకొన్నారు. ఈ చుద్య దిన్న ప్రయాణీకులపై పన్ను పెంచారు. దిన్నురేట్లు ఎక్కువ చేశారు. ప్యాంటియరుథిమానంతో. ఆరోగ్య పక్షపాతంతో యీ డైట్లు విడిదీకృతమైఉన్నది. చిన్న ఏ. శ్రీరామమూర్తిగారు మాట్లాడుతూ ఉత్తర ఆంధ్రులకు చాలా అన్యాయాలు జరిగాయని, అందుకు వారు బలిపాత్రలో రలవటానికి సిద్ధంగా ఉన్నారని, వారి మనసు అంత బాధగా ఉన్నదని చెప్పగా, ప్రభుత్వ పక్షం నుండి నవ్వు లాటలు వచ్చాయి. ఇటీవల గజపతిగరంలో జై నిలక్షన్ జరిగింది. అక్కడి ప్రజలు ఉప్పు ఇచ్చారు. అది చాలకపోతే, ఇప్పుడు మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము— శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో ఏ ఏయో జిజ వర్గంవోలైనా మాతో నిలజడటానికి ఒక మునిషిని పంపండి; వారితో పోటీ చేయటానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని చాలెంజ్ చేస్తున్నాను.

అక్కడి ప్రజలకు పంకదార అడగటానికిగాని, మరో ప్రాంతం అడగటానికి మాకు లేదు. ఈ పోరుతర్ఫం ఎంతో పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తున్నారో, యీ డైట్లులోని అంశాలతో బయటపెట్టుకుంటే, అ జిల్లాలవారు ఆంధ్రలో మాటికి తీసి వేరటలు రెవిన్యూ చెల్లిస్తూ ఇక్కడకు తీసుకుపోవడమనే సమస్యలను పరిష్కరించారు. ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం బద్ధిని ఎక్కువగా పెట్టింది. అందుకు బలాంశానికి ఏమీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేశారో వున్నట్లుగా చెప్పమని కోరుతున్నాను. అక్కడ జాతీయరక్తం ఎక్కువ అయితే పర్మిటాడ తీసుకోవడం జరుగలేదు. అందుకు మన ముఖ్యమంత్రిగారే బాధ్యులని చెప్పించుకున్నాను. రెండు పదవత్సరాలకు పూర్వంవరకు ఇరిగేషన్ కాలం యీలాడే ముఖ్యమంత్రిగారి చేతిలోనే ఉన్నది. అదనంతరం కొంత మాత్రు అధికం. ఈ ప్రాంతంపై యీలాడే పద్ధత్యమునకు ముఖ్యమంత్రిగారే బాధ్యులు. యీలాడే బాధ్యులకు మన పోరుతర్ఫం అధిష్టాధికారులు ఉత్తర ఆంధ్రలో ప్రజలను అధిష్టించేలా చేశారని చెప్పండి. అధిష్టించండి. ప్రజల ప్రయోజనముగా ఉన్న ఏ ఏమీ చేయండి. ప్రజల ప్రయోజనముగా ఉన్న ఏ ఏమీ చేయండి. ప్రజల ప్రయోజనముగా ఉన్న ఏ ఏమీ చేయండి.

వెళ్ళి వాగ్దానాలు చేసిరావటము జరుగుతున్నది. బడ్జెటు ప్రోపోజర్స్, ఎస్టిమేట్స్ పెక్రీమియర్ అయిన వరువార కూడ, ఇరిగేషన్ కాళా మంత్రిగారు ఆక్షరకు వెళ్ళి లేనిపోని వాగ్దానాలు చేసి వచ్చారు. అప్పుడే మేము ప్రశ్నించాము, ఆక్షర వసులు నేయటానికి మీరు సమర్థత లేనపుడు, బడ్జెటు ముందైనా, ఇటువంటి వాగ్దానాలు చేయటం మానడని చెప్పాను. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ ప్రభుత్వానికి, యీ బడ్జెటుకు ఎట్లా ఓటు చేయాలనేది హృదయం ఉన్నవాడు ఆలోచించాలని చెబుతున్నాను. కేవలం ఒక ప్రాంతాన్ని పక్షపాతంతో నెగ్లెక్ట్ చేస్తూ ఆక్షర కొంతమంది స్కాట్స్ను తయారుచేసుకొని వారిద్వారా దండలు నేసుకొని ఊరేగింపుజరుపుటంటూ, అదే వెలుతురు అనుకోవటం వర్తననికాదు. అదే వెలుతురు అనుకొనేవారికి, విశాఖపట్నం ప్రజలు ఇటీవల ఒక పబ్లిక్ మీటింగులో పట్టనగలు చిట్టకటి కనుపించేటట్లు చేశారు. ఆ సంగతి, దాని శేషం ఇప్పటికీ కోర్టులో ఉన్నది. అది బూజా పట్టలేదని మనవి చేస్తున్నాను. హైదరాబాదులో, ఇక్కడ అసెంబ్లీలో యీ వెలుతురు కనుపించవచ్చును. ఆక్షర విశాఖపట్నం నీధులలో యీ వెలుతురు కనుపించటంలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం వైతికంగా గాంధీగారిపేరు చెప్పుకొంటూ, “ప్రజాస్వామ్యపోరాడకు ఇది వర్తనని కాద”ని అంటారు. ఇందుకు ఒక హైయర్ ఆఫీసర్ తో జాడిషియర్ కమిటీని ఏర్పాటుచేస్తే, అందుకు మేము అంగీకరి చటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఆక్షర జరుగుతున్న దానిని గురించి నిన్ననే ఒక ప్రివిలేజ్ మోషన్ వచ్చింది. “నా చేతిలో కలెక్టర్ ఉండాలి; నేను చెప్పేదేజరగాలి” అనేటటువంటి ధోరణిలో జరిగినటువంటి విషయం అదీ, ఈనాడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వ్యాయంగా పనిచేయటానికి దడుస్తున్నారు.

నిస్సా గురించి, మా మగర్ ఫ్యాక్టరీ ప్యవహారాల గురించి గత సంవత్సరం బడ్జెటు చర్చ, సందర్భంలో కూడా చెప్పాను. నిస్సా—ఒక ప్రభుత్వ ఒకవిర్తయం, ఆర్పిక్రీషన్ ఇచ్చిన తరువాత, దానిని అమలు జరిపే బాధ్యత, దాన్ని తదనంతరం వచ్చే ప్రభుత్వానికికూడ ఉంటుంది. కాని ఆ డబ్బును ప్రభుత్వానికి సంబంధించినవారు సంపాదించేసుకొంటున్నారని, కాంగ్రెసు సందక్రింద దానిని తీసుకొని సంపాదించేసుకొంటున్నారని నీధులలో ప్రజలు అనుకుంటున్నారు ఇందులో ఎంత పత్యము ఉన్నదో తెలియదు. మగర్ ఫ్యాక్టరీ యాక్టు అనేది నేయకుండా, ఫ్యాక్టరీలను తమ చేతులలో పెట్టుకొని పార్టీపంద్ కార్కులై కాంగ్రెసుకి వెళ్ళవలసిన నిస్సా తీసుకొని, దానిద్వారా కొంతమంది నిజంట్లను వోషించుకొంటూ అనేక విధాలుగా ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలుగజేస్తూ వస్తున్నారు. ఈనాడు ప్రజలపై పన్నులభారం ఎక్కువ అవుతున్నది, కానీ బ్రిగ్గిపెట్టే మూడుకాసులు అయినది, ఈ ప్రభుత్వము ప్రాంతీయదృక్పథంతో వ్యవహరిస్తూ, తమకు కావలసిన ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి, కార్యక్రమాలు అమలు

జరపటానికి యీ బడ్జెటులో డబ్బు కేటాయించుకొన్నారు. వెనకబడిన ప్రాంతాలను నెగ్గరెక్ట్ చేస్తూ, అక్కడి ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా, వారి అభిమానమును పొందుతామని అనుకోవడం పొరపాటు. ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఇప్పుడు అనుసరిస్తున్న విధానాన్ని మార్చుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇటు పైన ఐనా, ప్రభుత్వం అడుగుడుక్కు ఆపదమొక్కులు మొక్కకుండా, నినాదాలు వాగ్దానాలు చేయకుండా, తాను ఇంతవరకు చేసిన పని, ఇకముందు చేయబోయే పని అక్కడ ప్రజలకు చెప్పాలని మీద్యారా యీ ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈనాడు మధ్యతరతి ప్రజలకు అవసరమైన ఆహారపదార్థముల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. వట్టకాలలో వీధిప్రజానీకానికి చౌకగా ఆహారపదార్థములను అందించుటకు, ప్రభుత్వం చౌకడిపోలను ఏర్పాటుచేయుటము గురించి, సుంతీగారు ఇచ్చిన బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో ఎక్కడా లేదు. పోషర్ పెట్రోల్ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించిన బడ్జెటుచూస్తే — ఆపటి నుండి ఆమాంతంగా నాగపూర్ త్యానానికి వరుగెత్తినటువంటి యీ కాంగ్రెసువారు, యీ సామ్యవాదులు సాదిస్తామనుకొనే అభ్యుదయం ఏమిటో మాకు అర్థం కాకుండాఉంది. భూస్వాములు కొందరైనా తొలగిస్తూ ఉంటే తొగడ ఉండిన కొందరీ బిల్లును యింకొక సంవత్సరం వీడిగించడం జరిగింది. వారికి రక్షణ కలుగజేయడం లేదు. ఈ విషయాలన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఈ బడ్జెటుకు ఎందుకు ఓటు చెయ్యారో చెప్పలేకుండా ఉన్నాను.

మధ్యపాన విషయం ఆ సోషలిస్ట్ కాంగ్రెసు పార్టీకి రాజగోపాలాచారి అప్పు చెప్పాడు. అప్పుటినుంచి కొన్ని కొద్ది రూపాయలు ఆదాయం పోగొట్టుకున్నది. 100 కి 40 నుంచి తగ్గిపోతుంది ఉంటే ఈ మధ్యపాన విషయంపై 100 కి 90 నుంచి తగ్గిపోతున్నాడు. తయారు అవుతున్నాడు. కానీ ఈ నగ్న సత్యాన్ని అప్పుకోడు. ప్రజాసేవకు వచ్చినాయి, పన్నులు పెంచుకుంటూ పోతున్నాయి. ప్రజలకు దుర్బంధం వరిస్తో వచ్చినది. మెయ్యారాల పన్నుల భారంతో ప్రజలు బాధపడుతుంటే prohibition అని శ్రీరంగవీరుడు చెబుతూ ఉంటారు. ఆ చెప్పింది విచారంగా చెప్పి ప్రజల సంతోషించి వుండేవారు ఈ prohibition సకలంగా ఉన్నదని చెప్పడానికి ఉదాహరణగా ఎక్కడైనా వరే ప్రజానీకాన్ని వెకబింజేటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. ప్రజలయొక్క దగ్గర నూనె ప్రాకారం రక్షణలేని విధంగా ఈ త్రాగుడు పెరిగిపోతున్నది. దుర్బంధం అదీలే సదుగుతున్నది. ఏ విధంగా మానవత్వం ఈ budget కు సేవ చేయలేకుండా ఉన్నాడు దీనిని oppose చేస్తున్నాను.

కోటి రూపాయలెక్కి అక్కడ మహాయూ ఈ ప్రజాసేవకు సేవ చేయలేకుండా ఉన్నది. ఏదైనా బడ్జెటువంటి budget కాదని అని చెప్పి ప్రజలకు సేవ చేయలేకుండా ఉన్నది. ఏదైనా బడ్జెటువంటి budget కాదని అని చెప్పి ప్రజలకు సేవ చేయలేకుండా ఉన్నది.

మామూలు పద్ధతిగానే లావుగా, అంతే అదే మాదిరిగా, కాగితాలతో చూడిఉన్నట్టి కొంత మంది మిత్రులు చెప్పారు. కాని దానిలో ఒక విశేషం ఉన్నది. పుస్తకాలు ఒకటి చూడరిగా ఉన్నా అంతే పెరిగిపోతున్నాయనే విషయాన్ని మనం గమనించాలి. మన మాజీ అధిక మంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు “శ్రీమ కాళంలోనే ఒక మూల కోట్ల రూపాయలకు బోకామ”ని చెప్పినారు. ఆ మార్గంలోనే మన ఆంధ్రదేశం పోతున్నదని చెప్పడానికి సందేహంలేదు. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవబడిఉన్నది. చాలమంది మిత్రులు prohibition ను గురించి చూట్టాడారు. కేవలం అక్కడ జరుగుతున్న విషయాలను పూన గ్రుచ్చి చెప్పినట్లుగా ఉన్నది. ఏ 10 కుటుంబాలకో జరుగుతున్నటువంటి దుర్మార్గాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని దేశ క్షేమంకొరకు, ప్రజాక్షేమం కొరకు ఏర్పాటు చేసుకున్నటువంటి నిర్ణయాన్ని మార్చుకోవడం వరైనటువంటి పని కాదని మీద్యారా మనవిచేస్తున్నాను. Prohibition దేశానికిక్షేమంఅనే విషయంలో ఎపరికికూడ అనుమానంలేదు. ఈ నాడు మిత్రులు అప్రావుగాడు challenge చేస్తున్నారు. ఆ ఓటే పెడితే 10 కుటుంబాల వోట్లు 90 కుటుంబాల ఓట్లతో సరితూగలేవని వారు తెలుసుకో వలసిందిగా వారికి మీద్యారా మనవిచేస్తున్నాను

ఇటీవల Land Revenue Reforms committee నొకదానినివేశారు. వారుచేసిన సూచనలను శ్రీమ కాళంలో తెలియచేస్తారని అనుకుంటున్నాను. రైతులకు ఉండే చిక్కులను ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తూనే ఉన్నాం. మార్పులను ఎంత శ్రీమంగా తేగలిగితే రైతులు అంత చిక్కులపాలు కాకుండా ఉండే అవకాశాలు ఉన్నాయనినేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

Integration చేసిన తరువాత ఒక పెద్దసమస్య Telangana Services లోను, Andhra Services లోను ఏర్పడింది ఈ atmosphere, రెండు పంచత్పరాలు అయిపోయి నప్పటికీ, ప్రక్రమమైన స్థాయికి రాలేదని మనవిచేయుటకు చాల విచారముగాఉన్నది జీతాల స్కేళ్ళలో గాని Seniority ని నిర్ణయించడంలో గాని చాల అన్యాయం జరిగిందని చెప్పే విషయంలో కొంత నిజంఉన్నదని నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ విషయంలో కొంత ఉదారంగా ఆలోచించి ఏ పక్షానికి అన్యాయం జరగకుండా ఉండే రీతిగా ప్రభుత్వం ఒక తీర్మానం చేసి Services లో ఉండే వారియొక్క individual cases గా కూడ పరిశీలించి వారికి న్యాయం కలుగజేయవలెనని నేను కువిశయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ధరలు పెరిగిపోతున్నాయని అంటున్నారు. కోతలకాలంలో ధరలు తగ్గిపోతున్నాయని చెబు పాగులయి. దాన్ని తయారు ప్రితిలో ఉండేఉన్నది ధరలు పెరగడం

సహజమై తోయింది. ఎంత పెరిగింది ఎంత తగ్గిందనే విషయం Urban areas లో కేవలం consumer వరంగా ఆలోచించి ధర పెరిగిపోయిందని అంటున్నారు. దాన్యంధర పెరిగినప్పుడు మాత్రమే ప్రజల దృష్టియందు ఉంటుంది. రైతుకు కావలసిన వస్తువులు, వ్యవసాయ పరికరాలు కొనవలసి వచ్చినప్పుడు ధరలు పెరిగిపోయినప్పటికీ రైతులు కొంటున్నారనే విషయంకూడ ఆలోచించవలసిందని మిత్రులకు మనవిచేస్తున్నాను. దాన్యం ధరను నిర్ణయించినట్లుగానే ప్రభుత్వం, రైతుకొనే వస్తువులు, వ్యవసాయ పరికరాలకుకూడ అటువంటి స్థిరమైన ధరలు, వ్యాయమైన ధరలు ఏర్పాటు చేయాలని, అట్లా చేసినప్పుడే economic గా రైతు పృథ్విశాగలడని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్య ధరలు పెరిగిపోయినప్పుడు జరిగిన రాద్ధాంత సిద్ధాంతాల పరితంగా ధరలు నిర్ణయించడంవల్ల సామాన్య రైతులు చాల దెబ్బతిన్నారు. మార్కెటులో కొనేవారులేదు. కొనేవారు లేనప్పుడు ప్రభుత్వమే ముందుకు వచ్చి కొంటుండా అంటే—అటువంటి ఏర్పాట్లకూడ ప్రభుత్వం చేయలేకపోయింది. “అలోచిస్తున్నాము, చూస్తున్నాము” అని ప్రతికలలో చూడగలిగాముగాని వాస్తవంగా State trading corporation ను ఏర్పాటుచేసి ధరలుతగ్గినపరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చి కొనలేకపోయిన కారణంచేత రైతు అప్పటి అవసరాలకు తక్కువ ధరలకు అమ్ముకోవలసి వస్తున్నది. అందువలన ధరల స్థిరీకరణ అనేది చేయకుండా, అంటేనే కొంతవరకు బాగుంటుందేమోనని నాకు తోస్తున్నది.

పంచాయతీ సమితుల గురించి, జిల్లాబోర్డు పరిపాలనను గురించి ఈ ప్రభుత్వం విపులంగా చెప్పి ఉంటే బాగుండేదేమోనని అనుకుంటున్నాను. సమితులకు సంబంధించిన విల్లును వేరే తీసుకురాబోతున్నాము కాబట్టి ఆ సమితులు ఏర్పాటు అయినప్పుడు పరిశీలించుకోవచ్చుననే ఉద్దేశ్యంతో, దీనిని ప్రస్తావించి ఉండలేదని అనుకుంటున్నాను. ఏ వల్లెటూళ్ళనయితే మంచినీటికి తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదో ఆ వల్లెటూళ్ళయొక్క పరిస్థితి చాలా హీనంగా ఉన్నదని, నానాటికి చెడిపోతున్నాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

గ్రామ పంచాయతీలకు మరొక విధంగా రాబడి ఎలావస్తుంది? ఈవిషయాన్ని ప్రభుత్వం ఆలోచించి లాండురెవిన్యూలోనుండి కొంత భాగము నాటికి ప్రకృతికించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్లాకు ఏరియాలలో రోడ్లు, బావులు, స్కూలు ప్రారంభించి కొన్ని వసతులు కలుగజేయాలి. అయితే వాటిని భవిష్యత్తులో maintain చేసుకొనడమెలాగ? అనే ప్రశ్న వస్తుంది. అందువలన, వాటిని maintain చేసుకొనుటకు వారికి కొంత ఆర్థిక సహాయాన్ని కల్పించవలసి వున్నది. భేజిపోతే వారు ప్రతిబాధికి ప్రభుత్వమునకు వ్యానుకొని, భద్ర సహాయాన్ని పొందలేకపోతే, అందువల్ల వారు తోను తోడదం జరుగుతున్నది. అందువలన ప్రభుత్వం

revenue లో కొంత భాగం వారికి ప్రత్యేకించేందుకు ఒక నిల్లు తీసుకొస్తే బాగుంటుంది.

కిస్తు వసూళ్ళ గురించి ఒక ముఖ్యవిషయాన్ని యిప్పుడు మనవి చేయవలసి యున్నది జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్ అని నాలుగు కిస్తీలు నిర్ణయించారు. ఇవి బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కాలములో నిర్ణయంపడినవి. ఇప్పుడు వీటిలో కొంతమార్పు తీసుకొని రావలసి యున్నది. ఈ మార్పు ఏమంటే ఆ నెలలకు బదులుగా మార్చి, ఏప్రిల్, మే, జూన్ అని వుండవలెనని కోరుచున్నాను. అన్ని రంగములలోను యీ నాడు అనేక మార్పు లొచ్చాయి. అట్లాగే ఈ మార్పును కూడా ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇందువలన రైతాంగానికి కొంత అనుకూలత ఏర్పడుతుంది.

ఇరిగేషనుకు సంబంధించి రెండు, మూడు ముఖ్యవిషయాలు మనవి చేసి విరమిస్తాను. చిత్తూరు జిల్లా ముఖ్యముగా చెరువులు, బావులమీద ఆధారపడిన జిల్లా. కల్యాణి పేరుకు వున్నప్పటికీ— నాలుగెకరాల కూడా తరువుతుందనే నమ్మకం నాకు లేదు. బావుల సబ్సిడీ విషయంలో ఈ జిల్లాకు కొంత ప్రత్యేకత చూపించవలయునని ప్రభుత్వం కాలములో వ్యవసాయశాఖామూల్యాలను నేను కోరివున్నాను. మంత్రి గారు దీనిని గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. చిన్నచెరువులు, మైసర్ ఇరిగేషన్, మీడియంస్కీము క్రింద చిన్న చిన్న వాగులు, నదులు వున్నవి. అవి వర్షాకాలంలో మాత్రమే ప్రవహిస్తూ వుంటాయి. వీరపుకొల్వలో అక్కడక్కడ తెగి గండ్లు పడుతూ వుంటాయి. అది జమీందారీ ప్రాంతము అగుటచే ఎటువంటి మరమ్మతులు జరుగుటలేదు. P.W.D. వారు ఎటువంటి శ్రద్ధ తీసుకొనుటలేదు. అందుకు నివర్తనంగా ఒక విషయం చెబుతాను. ఒక చెరువును రిపేరు చేయవలయునంటే దాని తూము, కట్టవేయవలసిన మట్టి, కలుజా మొదలయినవి చూడవలసి ఉంటుంది. వీటిలో ఏ ఒక్కటోచేసి మొత్తం మరమ్మతు చేసినట్లు పరిగణించడానికి వీలులేదు. అందులో ఏ ఒక్కదాని కొరకో లక్షల రూపాయలు అద్దుపెట్టినందు ఫలం ప్రయోజనం లేదు. రైతులు పంకోషించరు. ఈ విషయాలన్ని ప్రభుత్వం గమనించవలయునని కోరుతూ యింతటితో విరమించుచున్నాను.

శ్రీ యస్. కాళిరెడ్డి (పొదిలి): అధ్యక్ష, రాష్ట్రానికి సంబంధించి యీ నాడు మనముండు అనేక ప్రశ్నల సమస్యలున్నాయి. అందులో ఆహార సమస్య అతి క్లిష్టముగా తయారైనది. గత నాలుగు రోజుల నుండి పత్రికలలో ఆహార సమస్య గురించి హెడ్ లైన్సుతో వార్తలు వస్తున్నవి. వాటిని అంతా గమనించే వుంటారని తలుస్తున్నాను. ఆహార భాగ్యాల ధరలు పెరుగుతున్నాయి. అన్ని రాష్ట్రాలలో కల్లా విగులు రాష్ట్రమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే కోతల సమయములో ధరలు పెరగడానికి అధికమైన పరిశీలించారా? ఇలాంటి ప్రధానమైన సమస్యల పరిష్కారానికి ఎటు

వంటి విధానాలు అపరిమితబద్ధాయి : అలాగే భూసంస్కరణలు ఏ విధముగా తీసుకరావలయును; కొందరారు, యానాముల సమస్యలను ఏ విధముగా పరిష్కరించునోనే ప్రశ్నలు మన ముందున్నాయి. వీటి పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం తీసుకొనబోయే policy ఏమిటో బడ్జెటు ప్రసంగములో మంత్రులు సూచించవలసి యుండెను. కాని, ఆ విధముగా జరుగలేదు. పోయిన సంవత్సరములో అధిక వస్తులు వేశారు. వనూళ్లు యింకను చేస్తున్నారు. యిప్పుడు తెలిసి వస్తున్నది.. పంటలు పండినా, పండక పోయినా, డబ్బులు పెచ్చినా, రాబోయినా పనులు చేయుట జరుగుతూనేవున్నది. పరిస్థితి యీ విధముగా వున్నప్పుడు వారికి ఎటువంటి relief యివ్వాలనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించుటలేదు. దీనిని బట్టి ప్రభుత్వం తన పై తిరిసి స్పష్టంగా చెప్పుటకు బదులు యితర మార్గాల ద్వారా ప్రయత్నిస్తున్నట్లు స్పష్టం అవుతుంది. ఈ బడ్జెటు కే లం అంతెలు మార్పిచెప్పే పద్ధతిలోనే ఉన్నది. గత సంవత్సరం శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ముఖారి మండి అనంద భైరవిలో ప్రసే శిస్తున్నట్లు చెప్పారు. పూర్తిగా ప్రసేశించి, ప్రసేశించకముందే మరల యీ పంప త్వరం తరుగు బడ్జెట్ కయ్యారే నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఇది సన్న 'ముఖారి'

శ్రీ యస్. కాశిరెడ్డి : అవును. ఇప్పటి బడ్జెటు పొడుగు 'ముఖారి'కి దారి అనుకుంటాను వస్తులు వేస్తాం; అవి చెప్పక 'అదాయానికి మార్గాలు ఆలోచిస్తున్నాం' అంటున్నారు. పైగా వస్తుల రూపాన 30% లక్షల రూపాయలు అదాయం వచ్చే మార్గాలు చూస్తారట అవన్నీ యిప్పుడు చెప్పరట. అంటే బట్టిలో నుండి ఒక్కొక్క పామునేతీసి వదులుతారన్న మాట. ఇదంతా మాకు తెలుసు. ఏమైనప్పటికీ ప్రస్తుతం మన ముందున్న సమస్యలకు ప్రభుత్వం పరిష్కార మార్గం ఆలోచించలేదనే విషయం యదాత్తం. భూసంస్కరణలకు పంపించింది రెవిన్యూ మంత్రులు యీ విధంగా చెప్పారు. "భూసంస్కరణల వలన భూమి లేని వారికి ఒక బెత్తెడు రాదు; భూస్వాముల భూమి ఒక బెత్తెడు పోదు" అని. ఆ పద్ధతిలోనే వ్యవహరిస్తే భూసమస్యలు యింక ఎన్నటికీ పరిష్కారంకావు.

పెద్ద ప్యాకెట్టులు మన రాష్ట్రంలో చాలా వున్నాయి. వాగార్జునపాగర్ ప్రాజెక్టు వెనుకబడిన జమీందారీ ప్రాంతానికి చాలా వుపయోగపడగలదు. మన నీలగిరిలో ఈ ప్రాజెక్టు యొక్క అవసరాన్ని గురించి అవశ్యకతను గురించి ఏకాగ్ర పూర్వములో వున్నాము. హైదరాబాదు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లాంటి థిర్తి కొనబడిన ప్రాంతాల్లో కూడా భూస్వాములకు వోలనప్పటికి కేంద్రం యిచ్చేది 74% ధూపాయలు. మూలము లేని ఏదోయి ము. ప్రభుత్వం పోదు. మేము కూడ ఎంతో ప్రయత్నం చేసింది. అందుకు తగినట్లుగానే మన ఆందోళన అభిప్రాయం ఒక పద్ధతిలో చూడబడినది.

చేద్దామని అంటే. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు 'ఇది సమయము కాదు' అని అప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. కనీసం దానిని గురించి బడ్జెటు ప్రసంగములో ప్రస్తావించనైనా లేదు. ఈ ప్రాజెక్టు 1963-64 సంవత్సరంలో పూర్తి కావలసివుంది. అందుకు రెండవ ప్రంచపర్వ ప్రణాళికలో 57 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలి. కాని 32 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించడమైనది. ఇది చాలా తక్కువ మొత్తం. ఈ మొత్తమైనా సరిగా మంజూరయే విధం చూడాలి. రెండవ ప్రంచపర్వ ప్రణాళికా కాలంలో కేంద్రం మన రాష్ట్రములో అమలు జరుపవలసిన కార్యక్రమములెన్నో వున్నవి వీటన్నిటిని సక్రమముగా సరియైన కాలములో అమలు జరుపుతారా : పొదిలి, కనగిరి, ఉదయగిరి, కందుకూరు తాలూకాలకు సంబంధించిన స్కీము తీసుకునే విషయంలో ప్రభుత్వం ఎంతవరకు కృషి చేస్తున్నదో తెలియదు. ఇకనైనా యీ విషయమై ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ వహించవలసి యున్నది.

మన రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన పారిశ్రామిక అభివృద్ధి విషయములోను, ప్రాజెక్టు నిర్మాణము విషయములోను కేంద్రం పక్షపాతముగా వ్యవహరిస్తున్నదమట నిర్వివాదాంశము. ఇందుకు మనమంతా కేంద్రముపై వత్తిడి తీసుకరావలసివుంది.

అహం అప్పటిని అధికం చేయడంలో minor irrigation works ప్రధానపాత్రను పోషిస్తున్నాయి. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం తక్కువ మొత్తాలను శాంక్షను చేస్తున్నది. మెట్ట ప్రాంతాలకు కూడ ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడంలేదు. స్కీములో వేసిన చెరువు ఒకటైతే అమలులోకి వచ్చేటప్పటికి ఇంకొక చెరువు వస్తున్నది. ఎన్టీమేటు వేసిన చెరువు అమలులోనికి రావడంలేదు. 1952, ఎన్నికలలో మేము గెల్చినప్పుడు మద్రాసు రాష్ట్రంలో నా మొట్టమొదటి ఉపన్యాసంలో మేకలేదు ప్రాజెక్టును గురించి చెప్పినాను నందికొండ ప్రాంతం ఇప్పటికైనా వచ్చేదీకాదు ఎన్టీమేటులో వేసినా బద్దించేయడంలేదు. ఆ ప్రాజెక్టును గురించి ఎన్టీమేటులువేయడానికి 1956 లో file open చేశారు నాలుగు సంవత్సరాలైనా, ఇప్పటికింకా financial and administrative reports, Chief Engineer గారికి రాలేదు. Administrative inefficiency కైనా కొంత హద్దు ఉంటుంది, ఆ హద్దు దాటిపోతే ఇంకొక పేరేదో పెట్టవలసి ఉంటుంది. 4 సంవత్సరాలైనా administrative report రాకుండా, ఆ file closed కాకుండా ఉన్నదంటే administration చాలా అరాచక స్థితిలో ఉన్నదని చెప్పవలసి ఉంటుంది.

తుప్పపాడనే గిరిలోని ఒక చెరువుకు 1951 లో estimates వేశామని ఇప్పుడు ఆ ఎన్టీమేటు ఏమైపోయాయో కనబడటం లేదు. ఆ రైతులు కొంత contribution ఇస్తామంటే కూడ తీసుకోవడంలేదు, 1957 సంవత్సరంలో ఓటు లొక సరై చెరువు తెగిపోయింది. కరువు వచ్చింది; రెవిన్యూ మంత్రిగారు వచ్చి చూడారు, ప్రజలు కంప్లెయిన్ చేసి ఇస్తామంటుంటే కూడ ఇంతవరకూ దానిని శాగు

చేయిద్దామన్న పాపాన యీ ప్రమేయం పోలేదు. 1957 లో అధిష్టాంశం పుల్ల పల్ల చెబుతు తెగిపోయింది ఇంకా అటువంటి చెబుతులు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటికి estimates తయారైనాయేమో కాని, పని ఏమీ జరిగలేదు. వసులు చేయడంలో కూడ అవసరాలను గుర్తించకుండా estimates వేయడం వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోవడం జరుగుతున్నది.

ఇక Co-operative credit societies ఉన్నాయి. 10 నెలలనాడు deposit చేశారు. ఊరికి కాగితాలు క్రిందికి పైకి తిరుగుతున్నాయి తప్ప పని ఏమీ జరిగడంలేదు. ఒకసారి నయాపైసలలో లేదని, ఇంకొకసారి area of operation సరిగా లేదని కాగితాలను క్రిందికి పంపేశారు. రిజిస్ట్రేషన్లు మాత్రం జరగడంలేదు. చిన్న చిన్న పనులు చేయడంలోనూ విఫలమైన ఆలస్యం జరుగు తున్నది. "సభ్యులు ఎప్పుడూకూడ యీ పని, ఆ పని చేయమంటారు, taxation వీరిమీద వేయండి. వారిమీద వేయండి అని చెబుతారు. కాని అంతకంటే ఏమీచెప్పడం లేదు" అని యీ మవ్వ ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు మీరు అనేది పనులనుగురించి అనేసార్లు చెప్పాము "మీకు సచ్చివ పద్ధతిలో వసులు చేస్తామని" ఇంతింటిముందే ఒక ప్రశ్నకు సమాధానంగా చెప్పారు. అంతే వారికివచ్చే వసులు, పద్ధతులు కొన్ని ఉన్నాయి Agricultural incometax ఉన్నది. అది ఎక్కువగా భూస్వాములమీద పడే పన్ను. దానిని ఎందుకు వేయరు? అచరణలో సాధారణ ప్రజల మీదనే ఎక్కువ వసులు వేయడం జరుగుతున్నది.

బాబా కంపెనీలో బూట్లు ఖరీదు రూ. 13 - 15 అంటే 14 రూపాయలు అని చెప్పకుండా కరెక్టుగా 13—15—0 అని చెబుతారు 13 రూపాయలే అన్నట్లుగా, రూ. 13 99 అంటే 14 అని చెప్పకుండా రూ. 13 99 అని చెబుతారు. అలాగే ఇక్కడకూడ జమీందారులకు యివ్వబలినది కోటి రూపాయలని చెప్పి దానికి బదులు 99 లక్షలని చెబుతున్నారు 1957—58 లో 28 లక్షలు అంటే 1958—59 నాటికి 35 లక్షలు చేశారు రాబోయే సంవత్సరానికి 99 లక్షలు చేశారు కోటికి ఒక లక్ష తక్కువేకదా అనుకుంటారని యిట్లా చెబుతున్నారు దీనిద్వారా ప్రజలను మోసపుచ్చడం తప్ప యింకేమిలేదు. జమీందారులకు ఇవ్వబలినది security bonds రూపంలో ఇస్తాము అని చెప్పిస్తూ మంత్రిగారు చెప్పారు అట్లాగేనా ఇవ్వబోయే ఇప్పుడు వారికి కోటి రూపాయలు ఎందుకు ఇవ్వండి Bonds రూపంలో పొందుతు ఇవ్వకూడదు? పంకధార, నందికొండ, తుంగభద్ర మున్నగు ప్రభావమైన ప్రాంతాల్లో పూర్తి కాక, ఎటువైల ప్యాక్టరీ లేక మనం బాధపడుతూ కూడ వారికి కోటి రూపాయలు ఇవ్వండి అంటే లేకుండా ఏ జమీందారు భాదపడుతున్నాడు? భాదపడేవారికి ఇప్పుడు ఇస్తామంటే మేముందరం కూడ అంగీకరిస్తాము. గుర్ర గుర్ర

మేడలు, భూములు ఉన్నవారికి ఇంకా కానాలంటే ఆ 99 లక్షలు bonds రూపంలో ఇవ్వవచ్చుకదా. క్రిందటి సంవత్సరం 18 లక్షలు ఇస్తే revised estimates లో 30 లక్షలు చేశారు. ఇప్పుడు 99 లక్షలు చేసినారు. ఈవిధంగా భూస్వాములకు, జమీందారులకు అనుకూలమైన పద్ధతిలో ప్రభుత్వం నడుస్తున్నది. వారిమీద వస్తులు వేయడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. ఇట్లా చేస్తే ప్రభుత్వానికి డబ్బురాదు. ఈ పద్ధతిని మార్చుకోవాలి. అట్లా మార్చుకున్నప్పుడే సమస్యలకు పరిష్కార మార్గం దొరుకుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ వాడేర్తిపు గోపాలకృష్ణ (పిదాపురం) : అద్యక్ష, ప్రభుత్వం తెచ్చిన యీ బడ్జెటును నేను బలపరుస్తున్నాను సోదర సభ్యులు జమీందారులకు ఇచ్చే నష్ట పరిహారం గురించి ప్రస్తావించారు. వారికి డబ్బు ఎందుకుఇవ్వాలి అన్నారు. ఆ జమీందారులకూడ మన దేశంలో, మన సమాజంలో మనతోటి సభ్యులే. ఒకరిని కొట్టి, దోచి ఇంకొకరికి పెట్టే పద్ధతి మన రాజ్యాంగంలో లేదు. వారిని కూడ సమానంగా చూచి మంచి ప్రవర్తనలో నడిచే honest citizens గా తయారుచేయడం యీ ప్రభుత్వం విధానం గనుక వారికి పరిహారం ఇవ్వడం ఎంతో ముఖ్యం. ఒకరిని కొట్టి ఇంకొకరికి పెట్టే పరిస్థితి మన దేశంలోలేదు. సోదర సభ్యులకు సరిగా తెలియక పోవడంవల్ల వారి దృష్టికి యిది అన్యాయంగా కనబడవచ్చు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : జమీందారులకు యీ డబ్బును ఉచితంగా ఇస్తున్నామని కోశరెడ్డి గారు అనుకుంటున్నారు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు : జమీందారులను honest citizens గా తయారు చేయడానికి యీ ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోందని ఆ సభ్యులు అన్నారు. అంటే వారు ఇంతవరకు dis-honest citizens అనుకోవాలా?

శ్రీ వాడేర్తిపు గోపాలకృష్ణ : ప్రభుత్వం చేసే పనులలో వారికి రాజదాయకంగా ఉండే కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. నందికొండ ప్రాజెక్టు, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ఎగువ కొల్వ మున్నగు పనులన్నీ జరుగుతున్నాయి. చిన్ననీటి వనరులను ఎక్కువ చేసినట్లయితే వెంటనే అధికమైన సరఫరాను వండించడానికి, ప్రజల నైతిక, ఆర్థిక స్థాయిలు పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మన రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థిక స్థాయికూడ పెరుగుతుంది. కాని, యీ పనులు చేయడంలో ప్రభుత్వం అలసటాపం ఏమీస్తున్నట్లు అనిపిస్తున్నది రెండు కోట్లు రూపాయలతో ఏలేరు ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుంది. దానివల్ల 40 వేల ఎకరాల భూమి సాగులోనికి రావడానికి సామర్థ్యం ఉంటుంది. ఇప్పుడున్న నీటి వనరులు కూడ హెచ్చుగా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఆ ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం కూడ 15 వేల ఎకరాల భూమి ముంపుతో ఉంటున్నది. దానివలన వాణిజ్య పంటలు, ఆహారపంటలు

కూడ దెబ్బతింటున్నాయి ప్రభుత్వంచూ శ్రద్ధ తీసుకొని చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులను కట్టినట్లయితే పెద్ద ప్రాజెక్టులు పూర్తయిస్తే దేశస్థాయిని పెంచే సమయానికి ఉపయోగపడతాయి ప్రభుత్వంలో దనదానం ఉన్నవారి విజయే కాని, రైతుల నుంచి loans పుచ్చుకొని చిన్న ప్రాజెక్టులను కట్టినట్లయితే తరతరాలుగా ఉన్న కొరతను తీర్చడమేకాకుండా దేశ స్థాయిని పెంచడానికి పీఠంబుంది. లింకి గింజల కొరత తీర్చడమే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడ హెచ్చుగా పంపించడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇప్పుడు small scale industries కు కొంతదబ్బు కేటాయించారు అయినా సమలలో నిమగ్నమై నవారికి అర్థికలోపం లేకుండచేయడానికి అప్పుగాగాని, గ్రాంటుగాగాని దబ్బు ఇచ్చినట్లయితే ఆ పనులు జరగడమే కాకుండా వారి అర్థిక సౌఖ్యం పెరుగుతుందనే ఉద్దేశంతో చేస్తారు. కాని ఇప్పుడు అట్లా జరగడంలేదు. ప్రభుత్వానికి అర్థికాభావం ఉన్నందువల్ల ఆలోచిస్తున్నట్లుగా అమలుచేయడానికి అవకాశం లేకపోతోందని నేను అనుకుంటున్నాను. Small Scale Industries ఏర్పాటు చేయడానికి industry అంటే ఏమిటో తెలియనివారికి ప్రభుత్వంవారు గ్రాంటులను, అప్పులను ఇస్తుండడం వల్ల ఫలితం ఉండడంలేదు ఇతర పరిశ్రమల వారికి ఆ దబ్బు ఇచ్చినట్లయితే లాభదాయకంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వంవారి సహాయం పొందిన వ్యక్తియొక్క అర్థిక సౌఖ్యంమరి ఏవిధంగా పెరిగింది; ఉత్పత్తి ఏవిధంగా పెరిగింది అనేది పరిశీలించినట్లయితే బాగుంటుంది. Totalitarian State లో అందరూ కూడ ప్రభుత్వ స్థానికపక్షంలో పెట్టుకొని national interest నో పని చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెబుతున్నాను.

ఇకపోతే, ఈవారు N.C.O.s ను గురించిన సమస్య మనరాష్ట్రములో చాల హెచ్చుగా ఉంటున్నది. ఈ విషయములో వారు చాల threatening గా కూడ ఆందోళన చేస్తున్నారు. వారి సమస్యలను మలభముగ పరిష్కరించటానికి నేను ఒక సూచన ప్రభుత్వానికి చేస్తున్నాను. వారు జీతాలను పెంచుకొనినదిగా రోగుతున్నారు రాష్ట్రములో హెచ్చుధరలనుబట్టి వారా విధముగ రోగితే అది విజయే కావచ్చు. కాని జీతాలను పెంచినకొద్దీ, వ్యాపారస్తులు ధరలను పెంచే అవకాశము ఉంటుంది అందువల్ల జీతాలను పెంచినప్పటికీనీ యిది తీరే సమస్యగా కన్పించదు. ప్రజలకు ఉపయోగకరముగ ఉండే దాన్యము, సప్లదిస్తులువగైరాలకు ధరలు అన్ని చోట్లలోనూ పెరిగినవి. ధరలు పెరుగుతూ ఉన్నకొద్దీ, యిది ఒక vicious circle గా ఏర్పడుతున్నది. అంతకంటే ఎమీలేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టి యిప్పుడు N.G.O.s, వారికివచ్చే జీతాలతో కుటుంబీకసమము గడపవలెనంటే,

చాలా కష్టతరమైన పిషయము. నేను స్వయముగ అమలు జరిపిన విధానము చాలా successful గా ఉన్నది గనుక ప్రభుత్వముకూడ ఆ విధానమును అమలు జరిపి వట్లయితే, N.G.Os నమస్య సులభముగా పరిష్కారము కాగలదు. ఆ విధానమేమిట చే ప్రభుత్వస్థాయిలో కాకుండా సహకార సంస్థలస్థాయిలో పేదప్రజలకు, మధ్యతరగతి ప్రజలకు, ప్రభుత్వోద్యోగులకు తిండిగింజలు పెగయిరాలు చొక్కెలకు నష్టము చేయటంలాంటివి మా విలాపురం నియోజక వర్గములో అమలు జరిపియున్నాము. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ అనేది ప్రతిచోటను ఏర్పాటుచేసి, ఒక్కొక్క N.G.O పేర ఎక్కంటు పెట్టి వారికి నెలఒకటికి ఆవసరమైన వస్తువులు నష్టము చేస్తే చాలా సౌకర్యముగ ఉంటుంది. వారి జీతాలను బట్టి వారు ప్రతినెల అవసరము ఉన్నంతవరకు వాడుకుంటారు వస్తువులు కూడా తక్కువ ధరలకు లభించగలవు. పంటలు పండినప్పుడు ప్రభుత్వమే తక్కువ ధరలకు కొని యీ సొసైటీల ద్వారా స్టాకు చేసి N.G.Os కు నష్టముచేస్తే మంచిది. ప్రభుత్వము యీ విషయములో పెట్టే పెట్టుబడిమీద పెట్టి, ఇంటిబాగు అన్నీ లెక్కకట్టి వసూలు చేయవచ్చు, బియ్యము బస్తా 31 రూపాయికి దొరికేది ఏ 20 రూపాయలకో లభించటానికి వీలుఅవుతుంది. N.G.Os కు జీతాలు రాగానే, ఆ ఎక్కంటు ప్రకారము అప్పు తీర్చటానికి వీలుగా ఉంటుంది. చాలాచోటగా నష్టముచేయటానికి అవకాశము ఉన్నది. NGOs ప్రతినెలకూడ యీ పెరిగి పోయే హెచ్చుధరలను పెట్టి కొనుక్కోలేనటువంటి స్థితిలో ఉండడముచేత వారికి డబ్బుచాలక పోవడము యీలాంటి అందోళనకు కారణమగుచున్నది. నేను చెప్పిన విధంగా చేస్తే, యీ అందోళన తగ్గిపోతుందని నాకు గట్టిసమ్మతము ఉన్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వము యీ విధానమును అవలంబించగలదని కోరుతున్నాను. పంటలు చేతికందే రోజులలో రైతులు, చాలామంది డబ్బుకొరకు ఆహార భాగ్యములు అమ్మివేస్తూంటారు. ఎవరో పెద్దపెద్ద రైతులు, నిలవ చేసేవారు లబ్ధుకపోవచ్చు. మిగిలిన మధ్యతరగతి రైతులు చాలామంది అమ్ముతూ వుంటారు ధరకూడ చాలా తక్కువగ ఉంటుంది. ఆ ధరతోనే సంవత్సరము పొడుగునా N.G.Os కు నష్టము చేయవచ్చు. కొన్నికొన్ని తాలూకాలను groups గా ఏర్పాటుచేసి, ఆక్కడ ఉన్న Marketing Societies ద్వారా యీ తి. కి. గింజలు సేకరించవట్లయితే, చాలా మంచిది. సరకులు కూడా చాలా సరసమైన ధరలకు రాబట్టవచ్చు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి, వదేసి బస్తాలు అవి, 15 బస్తాలు అని లెక్కకట్టి, ఆ ప్రకారము నిలవజేస్తే సరవత్సరమంతటా సరిపోయే భాగ్యమును చొక్కెలకు నష్టము చేయగలుగుతాము. ప్రతి N.G.O కూడ separate గా ఉప పేరుతో account open చేయించుకోవాలి. జీతము రాగానే డబ్బు చెల్లించి సరకులు తీసుకోవాలి. ఎక్కంటులో యింకా ఎంత ఇవ్వజేరినది

కూడ తెలుస్తుంది. ఈ విధానముద్వారా ప్రతి N.G.O కూడ తగుమాత్రమే ఖర్చు చేసుకునే అవకాశము ఉంటుంది ఇప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగస్తులకు 30 రూపాయలు అదనముగ పెంచినప్పటికినీ, మరు సంవత్సరములో యింకా ధరలు పెరిగిపోతే, మరల పెంచవలసి ఉంటుంది. ఈ విధముగ ఎన్నిసార్లు ప్రభుత్వము పెంచగలదు? Loose currency రాష్ట్రములో హెచ్చుగా తిరగడమువల్ల, ధరలు హెచ్చుగా పెరిగే అవకాశముఉన్నది. నేను చేసిన సూచన ప్రకారము ప్రభుత్వముచేస్తే అహారదాన్యములు మొట్టమొదటసారిగా కొనటానికి అవసరమైన పెట్టుబడికి మాత్రమే డబ్బు అవసరము ఉంటుంద్ని కాని, అదనపు ఖర్చుచేసే అవకాశము ఉండదు. ఈ విధానమును సామాన్యపు తరగతికి చెందిన N.G.Os నిరాకరిస్తారని నేను అనుకొను, ఇదే విషయము మన భారత ప్రధాని నెహ్రూగారు కూడ ఉద్ఘాటించి యున్నారు. ఈ విధానమును నేను మా పిరాపురము నియోజకవర్గములో అమలు జరిపియున్నాను. అందులో ఉన్న ఉపయోగములు నాకు బాగా తెలుసు. ఇదే విధముగ మన రాష్ట్రములో తయారుచేయబడే Handloom cloth ను market లో పెట్టినట్లయితే N.G.Os వారికి కావలసిన గుడ్డను కొనుక్కొనే అవకాశము ఉంటుంది. అయితే యీ రోజులలో కొంతమంది మంచరికము గుడ్డ అనగా Hanava, silk వగైరాలు కావాలంటే, కొనుక్కోగలిగినవారు వేరే ఎక్కడయినా కొనుక్కుంటారు. కాని యీ చేనేతగుడ్డ పేదప్రజలకు, సామాన్యపు N.G.Os కు ఎక్కువగ ఉపయోగపడుతుంది. చాలా తక్కువ ఖరీదుకు కూడ లభించగలదు. మరీ వికారముగ కనబడే గుడ్డను తెచ్చి వల్లయిచేయుకుండా చూడాలి. కాబట్టి ప్రభుత్వము యీ విధానము అవలంబించడం మంచిదని సూచిస్తూ, నాకు యీ అవకాశము యిచ్చినందులకు అధ్యక్షుల వారికి నా అభినందనములు తెలియ జేస్తున్నాను.

*శ్రీ మహమ్మద్ కహీల్ (భద్రాచలం - జనరల్) : అధ్యక్ష, మా స్పృంకములోని కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములు ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకొని రావలచుకున్నాను. ప్రభుత్వము వాటిని తగు జాగ్రత్తతో పరిశీలించ గలదని అభిప్రాయపడుచున్నాను. మా భద్రాచలం ఏజన్సీ స్పృంకమును గురించి ఆలోచిస్తే, అక్కడ Survey and Settlement కాలేదు. రైతులకు పట్టాలుకూడ లభించవలసినదోట్ల లభించలేదు. ప్రభుత్వము వారు యిస్తున్న agricultural loans కాని, తక్కువే ఋణములు కాని, రైతులకు రోరకడములేదు. రైతులు దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే, టీ సాగ్రంకము వర్షకాలేదు. గమక అప్పు యివ్వటానికి ఏలులేదని చెబుచున్నారు. పోతే, ప్రివేటు మార్కెట్లలో కూడ అప్పులు రోరకడములేదు. ప్రభుత్వంలో పెట్టుకున్న రంబాములు అన్ని నిరాకరించబడుతున్నది. అందువల్ల గ్రామీణ స్పృంకములలో రైతులు అప్పులు రోరకక వారి దానవుతున్నారు. ఆ రైతులు

చదువుదాని వారు అమాయక ప్రజలు. ప్రతి సంవత్సరము శిస్తు ఎంత కట్టుకోవ్వాలి కూడ తెలియదు. కరణము ఎంత చెబితే, అంత కట్టుకున్నారు. ఇందులో కరణము ఎంత సంపాదించు కుంటాడో ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఆ ప్రాంతములో పెరివ లేని సాగు భూములు అనే పేరుతో కొన్ని భూములు ఉన్నవి. ఇది గాక “2 ఎ భూములు” అని ఉన్నవి. ఈ భూములకు పట్టాలు యివ్వలేదు. వీటికి పట్టాలు యిచ్చేటట్లుగా ఏర్పాటు చేయమని కోరుతున్నాను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తము మీద చూస్తే అన్నిచోట్లలోనూ ఎస్టేట్లు రద్దుచేశారు. కాని దురదృష్టవశాత్తు భద్రాచలము ఏజన్సీ ప్రాంతములో ఉన్న అంబాక, చర్ల, వెంకటాపురం ఎస్టేట్లు యింకా రద్దు చేయకుండా నిలవబడియున్నవి. ఇవి రద్దు కాకుండా నిలిపివేయటానికి కారణము ఏమిటా అని అలోచిస్తే ఒక్క కారణము మాత్రము మాకు దొరవడుతున్నది. అదే కొందరు కాంగ్రెసు వారు అడ్డుతగలడం. ఈ ఎస్టేట్లు రద్దు చేయాలంటే ప్రభుత్వము ఒక చిన్న amendment ను తెచ్చి pass చేసినట్లయితే, యివి కూడ సులభముగా ప్యాడీషన్ చేసుకోవచ్చు. ఈ ఎస్టేట్లు రద్దు కాని కారణము చేత ఆ జమీందార్లు రైతులను అమాయక ప్రజలను చేసి వండిన దాన్యమును దబ్బును దోచుకుని తింటున్నారు. ఆ ప్రాంతపు ప్రజలు వదే బాధలు చూస్తే, చెప్పనలవి లేకుండా ఉన్నవి. ఏ నాడో చెప్పిన feudal విధానము అంతయు యిక్కడే ఆమలులో ఉన్నట్లుగా కనబడుతున్నది. పేద ప్రజలు అన్ని విధములుగను బాధపడుతున్నారు. గనుక యీ ఎస్టేట్లను వెంటనే రద్దు చేయ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలములు ఇచ్చే విషయము ఒకటి ఉన్నది. ఇది ఆ ప్రాంతములో చాలా ప్రధాన పనుస్యగా ఏర్పడి యున్నది. గోదావరి వది వరదలు వచ్చిన సమయములో అక్కడ రైతులు పలుచోట్లకు వెళ్లి ప్రదేశములకు వెళ్లి పోవటానికి తయారవుతున్నారు. ఇళ్ల స్థలముల కొరకు కలెక్టరుకు పటిష్ఠన పెట్టుకుంటే, మీ ప్రాంతము వర్సే కాలేదు గనుక, ఇవ్వటానికి వీలు లేదని సమాధానము వస్తున్నది. ఈరకనే పటిష్ఠనలు పెట్టుకోవడము తప్ప ప్రయోజనము కనబడదు లేదు. ఇప్పుడు వారికి ఉంటున్న స్థలములలో నుంచి భూస్వాములు వాళ్లను వెళ్ల గొట్టుతున్నారు. కొబ్బి హరిజనులను యీ విధముగ బాధపెట్టకుండా, వాళ్లకు త్వరలో ఇళ్ల స్థలములు ఉపించటానికి ఆ ప్రాంతమును వెంటనే వర్సే చేయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత forest విషయము ఒకటి ఉన్నది. ఇది చాలా చిక్కు పనుస్యగా కయ్యారైంది. Forest లో coupes అన్న ప్రభుత్వము యాజమాన్యము క్రింద చేస్తున్నారు. కంట్రాక్టర్లు యిచ్చే తేటుకంటే కూడ ఎక్కువగానే లభిస్తున్నది.

ఇది చాలా బాగానే ఉన్నది. కానీ కలన కొట్టిన వారికి త్వరిత డబ్బు లభించడము లేదు. నేను ఇటీవల మెంకటాపురిం తాలూకా పూసూరు పగైరా గ్రామాలను వెళ్లి యున్నాను అక్కడ పరిశీలించి యీ డబ్బు అంగ రేగున నాతో చెప్పిన న్నాయి. వారు Range Officer గుడ్డి పెట్టి చెప్పిన పక్షం రావలసిన డబ్బు యివ్వమంటే, “మీకు ఇచ్చేది లేదు, బొంబ” అని వాళ్లును లిట్టుకున్నారు. వాళ్లు అమాయక ప్రజలు గనుక వాళ్లు ఎవరికి చెప్పబోతున్నారో దిగ్భ్రాంతి. పరిహార చెప్పేవారు కూడ లేదు. కొట్టి వాళ్లును రావలసిన డబ్బు త్వరిత ఇప్పించి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోలుతున్నాను అక్కడ ఉండే స్టాఫ్ రావలసివల్ల కూడా వాళ్లుకు సహాయము చేయడము లేదు. అవినయ, అసభ్యులు వారు వారిని పెట్టే బాధలు యితర అని చెప్పటానికి వీలు లేదు గా చెప్పింది. వాళ్లు ప్యూరాయీటు మీద ఆధారపడి జీవించే వారు. ఇది పేదవాళ్లు. వాళ్లు సరిగా పనిపాటుచూపనులలో నిమగ్నులై ఉన్న పనులలో, వాళ్లు ఎటులు ముందుగా పచ్చి గుర్రు మెండు పని చేయమని పారెల్లు ఉద్దేశ్యము బాధిస్తున్నారు. “మీ పని చేస్తారా, చేయరా? లేకపోతే, మిమ్మలను అదమలోనికించి కిరెలు తెచ్చుకోవలసివుండు. పట్టి కేసులు పెడతాము” అని బెదిరిస్తున్నారు. వాళ్లెందుకీ జీవనమీ పారెల్లులో ఎంటుంది గనుక వాళ్లు వెళ్లక తప్పడము లేదు. దీనివల్ల వాళ్లు ప్యూరాయీటు పనులు తదితరములో చేసుకోవడానికి వీలు లేకపోతున్నది. ఈ విధముగా పంటలు వృథావుతున్నాయి. ప్రభుత్వము వారి పనులు చేయటానికి ఏదైనా special staff ను నియమించుటకు, ఆ పనులు నెరవెర్చుటనే ఏర్పాటు చేసుకోవలసిందే కాని యీ విధముగా పని ప్రజలను బాధించడము న్యాయము కాదు. ప్రభుత్వము యీ విషయమును గురించి చాలా serious గా ఆలోచించవలసిందగా కోరుతున్నాను.

రద్దావ ఇంకొక టేమిటాను రింగవరదవరిం తాలూకాలో దోనేపూడి వెంకట రామయ్య గారికి, ఆ తాలూకా అగవులలో ఉన్న కలవను కొట్టుకోగానికి lease లు ఇచ్చారు గజిబ్ లో కూడా ప్రకటించలేదు. ప్రకటించకుండానే అతనికి ఇవ్వడము మూలాన ఆతను తక్కువ ధరకు రీసుకొని అడవులను నాశనముచేసి లక్ష దూసీ నులు సంపాదించుకోవడం జరిగింది. గవర్నమెంటు నుంచి contract లు తీసు కొన్నటువంటి చిన్న చిన్న వర్తకులకు నష్టమొచ్చే మూదిరిగా అతడు గుండ్ల వ్యాపారాన్ని సాగిస్తున్నాడు అందుకనే ఆ గుర్తు వ్యాపారాన్ని రద్దు చేయాలని స్టాఫ్ గా వుండిన చిన్న కంట్రాక్టర్లు ప్రజలు చాలే తీవ్రముగా ఆ దోషను పేర్కొంటుంటే ప్రభుత్వము దానిని గురించి ఏమాత్రము పట్టించుకోకుండా పుండడము చాలా విచారకరమైన విషయము అందుచేత ఆ విషయాన్ని పునః పరిశీలించ వలసిందని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం టేమిటంటే నేసినేకిపాల్లు యీ Forest Department వారు సాగించే అంచగొండి తనాన్ని గురించి ఇక్కడ చెప్పినప్పుడు మంత్రి

చిమ్మారెడ్డిగారు, “వారు లంచాలు తీసుకోవడము లేదు, అంతా నష్టముగనే వున్నదని” సమాచారము చెప్పడము ముఖ్యంగా మంత్రిగారు మనకు agent గా పనిచేస్తున్నారని దానించి అందుకే ముఖ్యంగా వున్న ఉద్యోగస్థులు దానిని అవకాశముగా తీసుకొని లంచాలు వినియోగంగా తీసుకోవడము జరుగుతోంది. మంత్రిగారు ఇప్పుడు లెక్కలను చూచుకుంటే ఆ Agency ప్యాంటిములో 8 వందల దేరన్నపున్నది. వేరను ఒక్కొక్కటి 50 రూపాయలు మొత్తముగా 40 రూపాయల వరకు ఇప్పుడే తీసుకుంటున్నారు. హిల్ ఏమాత్రము జంతుగాని, రహస్యముగాని లేదు. కొంత వేరను పెట్టినట్లు, తేమగ రూపాయల చొప్పున ఏనూలు చేస్తున్నారు. దీని ఆ డివిజన్ యందు ఉంచారు. మంత్రిగారికి చెప్పితే లంచాలు తీసుకోవడము చేపట్టుతున్నారు. యా ఏ ఏ నుమారు లక్షరూపాయలు ఆ Division తోనే Forest Ranger మొత్తముగా D. F. O. వరకూ తీసుకుంటునేఉన్నాడు దాని చూడము, అక్కడి ప్రజలు చాలా అందోళనగాఉంది. మేము కేటెడన్లు గవర్నమెంటుహా వెళ్ళాడు. లేక చాతైనా దొడ్డు. మధ్యస్థులుగా వుండేవారు కేస్తున్నాని స్థానికంగాఉండే హిల్స్ వారితో సహా ప్రజలు నాతో చెప్పినది చూచుకున్నది. అందుకని యీ విషయ లో ప్రజలందరూ చాలా గట్టిచిట్ట తీసుకోవాలని నేను మీ ద్వారా ప్రజల ద్వారా వినియోగం చేస్తాను.

ఇప్పుడు ప్రధానమైన విషయమేమిటంటే గవర్నమెంటు Policy నాకు అర్థం కావడమే లేదు. పట్టణాలను మహాపట్టణాలుగా చేస్తున్నారు. వాటిని ఇంకా అభివృద్ధి చేసుకుంటూ పోవుచున్నారు. కాని గ్రామాలను మాత్రము ముట్టుకోవడములేదు. గ్రామాలలో వైద్య సౌకర్యాలలేవు. రహదారి సౌకర్యాలలేవు. చిన్న Schools ను కూడా పెట్టడంకా ఆ గ్రామాలను నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నారు. గ్రామాలలో ఏ మాత్రము అభివృద్ధి పనులు జరిగడములేదు. యీ మధ్య మంత్రిగారు, Agency ప్యాంటములో graphite పుష్కలంగా దొరుకుతుందని యీ ప్యాంటరీని రాజమండ్రిలో పెట్టడానికి ఆలోచిస్తున్నామని డబ్బు కూడా కేటాయిస్తామని చెప్పడము జరిగింది. ఆ విధంగా కాకుండా, Agency ప్రాంతములో వున్న గ్రామాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ఆ గ్రామాలలోనే తప్పని సరిగా దొన్ని చిన్న చిన్న పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ చూడిరి ఏర్పాటు చేయబోతే అవి ఎవ్వటికీ అలాగే వుండిపోతాయి. అందుకని చిన్న చిన్న పరిశ్రమలైనా భద్రాచలం Agency ప్యాంటములో పెట్టడానికి తీవ్రముగా కృషి చేయాలని తమ ద్వారా తెలియ జేస్తున్నాను.

తర్వాత మరొక విషయ మేమిటంటే Irrigation నమస్య నగ్రివాసంగా చూస్తుంటుంది. దాదిస్తున్నది. Agency ప్యాంటంలో చాలా చెరువులు వున్నవి. అవన్నీ రిజర్వు పాతెస్తులోఉన్నవి. వాటికి కట్టలు తెగిపోవడము జరుగుతున్నది. వాటిని

repair చేస్తేవాటి క్రింద సాగిస్తే చూపి పుష్కలముగా వున్నది అయితే Forest Department వారు దానికి ఎంతరిము పెట్టుతున్నారు యానాటి లహార సమస్య పరిష్కారానికి యీ చిన్నచిన్నవికలా చాల ఉపయోగపడుతాయి. కాబట్టి ఆ Agency ప్రాంతములో చెరువులను మరిమ్మితు చేయించి దాని క్రింద వుండే పొలాలకు రైలాంగానికి వట్టాడు ఇచ్చినట్లయితే వాటిని బాగు చేసుకొని ఎక్కువ పంటపండించడానికి తీవ్రంగా కృషి చేస్తామని ముందుకు వస్తున్నారు అటువంటిపుడు దాని ప్రతి ఫలము వినియోగించు కొంటారని చెప్పి మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ టి. లక్ష్మీనారాయణరెడ్డి (పత్తికొండ):- అద్యక్ష. యీ బడ్జెటును గురించి చాలమంది మిత్రులు మాట్లాడారు. మన రాష్ట్రములో ప్రజల స్థితిగతులను గురించి బడ్జెట్లో బాగా తెలియ పడలేదు. అందులో ముఖ్యంగా మా మెట్ట ప్రాంతాలకు తగినట్లుంటే సహాయము లేదని మీద్యారా ప్రభుత్వము వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. యీ సంవత్సరం వరియైన పద్దాలు లేనందువల్ల మా మెట్ట ప్రాంతములో పంటలు పోయినవి. మా ప్రాంతములో వేరు పెనగ పత్తి తొన్న - యీ మూడు చాల ప్రధానమైన పంటలు అయ్యాయి, పత్తికొండ, గుత్తి తాలూకాలలోని ప్రజలు యీ పంటలు పోయినందున యీ Sur-charges, వ్యాపార పంటలపై వస్తులు ఇవన్ని తీసివేయాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశారు. మంత్రిగారికి కూడా మెమోరాండమ్ సమర్పించుకొన్నాము. ఐతే యీ విషయంలో ప్రభుత్వ మింకా ఎలాంటి ప్రగతికన కూడా చేయలేదు ఇది చాలా అన్యాయము. అంతే కాకుండా మాకు తినడానికి దావ్యము లేకపోయినా మా లేగడి ప్రాంతాలలో తాగడానికి నీళ్లు కూడా లేవు. చాల గ్రామాలనుంచి నీటి సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని Petitions కూడా పెట్టడము జరిగింది. ఏ మంత్రి మా నియోజక వర్గానికి వచ్చినా కూడా ప్రతిసారి నీటి సౌకర్యాలు కలుగజేయమని అర్జీలు యివ్వడము జరిగింది. అయితే ఇంతవరకు కూడా ఆ నీటి కొరకు కాళ్ళతమైన వరిష్కార మార్గము ఆలోచన చేయ లేదు. కాబట్టి యీ విషయాలలో ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి కనీసము నీటిపనైతేనా కర్చిస్తారని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ద్విహస్తనందరెడ్డి :- పత్తికొండలో rural water supply scheme వుండి కదండి.

శ్రీ టి. లక్ష్మీనారాయణరెడ్డి :- దానిని గురించి కూడా చెప్పేదను, యీ rural water supply scheme sanction అయి చాలాపు ముందు సంవత్సరము లైనది. అయితే ఆ పని కొరకు 48 గ్రామాలలో Estimates కయ్యారై వని. 8 గ్రామాలలో మాత్రమే పని ముగిసినది. అంతే administration ఎంత ineffective గా పని చేస్తున్నదో అర్థమౌతుంది. కాబట్టి యీ నీటి వల్లయి విష

యంలో తగు శ్రద్ధ వహించాలి. ఎందుకంటే ముఖ్యంగా మా గ్రామాలలో వీటి కొరత ఎక్కువగా వుంది. ప్రజలు సిల్క్ ఇబ్బందితో బాధపడలేక గ్రామాల నుంచి వెళ్లిపోవుచున్నారు. ప్రతికోట Birth control పెట్టి జనసంఖ్యను తగ్గించాలని అంటూ వుంటే మా గ్రామాలలో జనసంఖ్య దానంతట అదే క్షీణిస్తున్నది యీ విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించమని కోరుచున్నాను. ఇక మా వియోజా పర్గములో దేవనకొండ Block వున్నది గత జూన్ నెల 23వ తేదీన గవర్నమెంటు approval కు programme పంపించినాము, కాని ఇంత వరకు కూడా ఏమైందో లేదు. ఇంత ఆలస్యము చేస్తే Blocks ఎటుల పని చేస్తాయి, దేశము ఏవిధంగా అభివృద్ధి పొతుందనే విషయము కూడా వారు ఆలోచించి ఇక మీదటనైనా యీలాంటి ఆలస్యాలు జరుగకుండా తగు శ్రద్ధ వహించి దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడే టిల్లు ప్రభుత్వ యంత్రాంగమును పనిచేయించాలని కోరుచున్నాను.

ఇక Forest Act క్రింద మా ప్రాంతములలో చాల అన్యాయాలు జరుగుచున్నవి. Forest Act 35-36 sections క్రింద ప్రతి రైతు కూడా తన పనిముట్ల కొరకు కచ్చె కొట్టుకోవాలంటే జిల్లా అధికారుల ఉత్తర్వు తీసుకోవాలి. జిల్లా Forest అధికారి ఎక్కడ వుంటే అక్కడకు వెళ్లి రైతులు ఆయన దగ్గర నుంచి వుత్తర్వులు పొందాలంటే చాల కష్టముగా వుంటుంది.

కొబట్టి ఈ చట్టాలను నవరించి గ్రామ పంచాయితీలకు గాని, గ్రామాధికారులకు గాని ఈ అధికారము ఒప్పగించాలి. రైతు తన స్వంత పొలములో కూడ కొట్టు కొనడానికి వీలు లేదన్నమాట. పొలములో చెట్లు కొట్టుకొన్నా forest లోనే చెట్లు కొట్టినాదని Magistrate court కు తీసుకొనివెళ్ళి జర్మాన వేయించుచున్నారు. ఈ విషయములో తగు చర్యలు తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం—రిజర్వుడు) : ఈ బడ్జెటును తమ ద్వారా హృదయపూర్వకముగా వమర్చిస్తున్నాను. 3 కోట్ల జనానికి సంతోషదాయకమైనదిగా ఈ బడ్జెటును తయారుచేశారు. ప్రతి బడ్జెటులోను కొత్త పన్నులు వేస్తూ చూపించేవారు. కాని ఈ బడ్జెటులో లేవు. అందుకు సంతోషము. ఈ ప్రభుత్వము ఎంతో ఉదారముగావుంది. వెనుకబడిన జాతులవారికి 3 లక్షల రూ॥లు కేటాయించింది. ఏ జాతులలో వున్నారో పేదవారయిన ప్రతివారికి సహాయము చేయుటకు 3 లక్షలు యిచ్చారు. కొత్త పార్టీవారు ఒకేగోల చేస్తున్నారు కాని, ఏ ప్రభుత్వము ఈ విధముగా సహాయము చేస్తున్నదో అడుగుచున్నాము; వారు ఈ 3 పుస్తకాలలోనిది 'సున్న' అంటున్నారు. ప్రభుత్వమునకు వెన్నముక అయిన రైతాంగానికి కృషిచేయుచున్నది. 71 కోట్ల రూ॥లతో ఈ బడ్జెటుఉన్నది. దానిలో సగము రైతాంగము

యొక్క అభివృద్ధికొరకే అర్హులైనవారికి నిశ్చయించుకొన్నది రైతులకు loans
యివ్వడము, బావులకు subsidy లుగా యివ్వడము, ఎరువులకు డబ్బు ఇవ్వడము
మొదలైన పద్ధతులతో తోడ్పడుచున్నది ఎన్నో high schools open చేశారు.
విద్యా విషయమున కొట్టికొలిపి రూపాయలు అర్హు చేయుచున్నది. ఇక నాగార్జున
ప్రాగర్, వంశధార మొదలైన ప్రాంతాల్లోని నిర్మించుచున్నది. దీనికిగాను కొట్టికొలిపి
డబ్బు వెచ్చించుచున్నది రోడ్లు వేయించుచున్నది శ్రీశైలము వెళ్లవలెనన్న
ముసుపు చాల కష్టముగా వుండెడిది. ఇప్పుడు చాల సులభముగా వెళ్లుటకు మన
సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వము రోడ్లు వేయించినది. Block Development లో
ఇరుగు భార్యకృష్ణాలను చూచినట్లుంటే ఎన్నికోట్లు అర్హులగుచున్నది. ఎంత అభి
వృద్ధి జరుగుతున్నది బోధనకుంటుంది ప్రజలు శ్రీ సంజీవరెడ్డి ప్రభుత్వాన్ని ఎక్కు
వగా అభినందిస్తున్నారు. భారతదేశములో ఏ రాష్ట్రము ప్రవేశపెట్టిన భూసంస్కరణలను
మన ప్రభుత్వము తీసుకొని ఎచ్చుచున్నది. బస్సులను జాతీయము చేయుచున్నది.
బోయిన సమావేశములో సర్వీసు కమీషను నట్టులలో ఒక హరిజన సభ్యునికి సభ్య
త్వము ఇవ్వాలి కోరితే ఒక హరిజన సభ్యునికి సర్వీసు కమీషను నట్టులగా యిచ్చారు.
ప్రభుత్వముతో వున్న ఒక లోపము చెప్పక తప్పదు. ఆఫీసులలో చాల ఆలస్యము
జరుగుతున్నది. ప్రజల డబ్బు ఆపీవర్లు తీసుకొంటున్నారు. ప్రజలే నేను, నేనే
ప్రజలు అనే దృక్పథము అలవడాలి. బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు మా జిల్లా Planning
officer ను ఒక వారము రోజులలో report వంటించమంటే అది ఇంతవరకు
వచ్చినట్లు లేదని అనుకొంటాను. పాటీకాని, ప్రభుత్వముగారి హరిజనాలకు ఏమీ
చేయలేదని ప్రతిపక్షం వారు అంటున్నారు. వారు ఏమీ చేశారో తమ ద్వారా అర్థమి
తున్నాము.

ఈ జిల్లాలో వంశధారకు ప్రాంతాల్లో కట్టవలసిన సమస్య బాగా రోజుల నుంచి
వుంది. Reservoir ను గొడవి వద్దనే కట్టి చక్షుల ఎకరాలకు నీరు సరఫరా చేయ
డము అవసరము. ఇంజనీరింగ్, భాషాదా, యోగవతి మొదలైన వరుణా వున్నవి. వీటి
వంటి సాకాఫల్యంలోని భూములు పోకుండా చేయాలి. మేము మా constituency
లో తిరుగునవును వంశధార ప్రంగతి ఏమిటని అడుగుతాము. ఈ ప్రాంతాల్లో అన్ని
కట్టవలసిన కొన్ని ఇతర ఎకరములను సాగులోనికి తీసుకొనిరావడానికి అవకాశము
ఏర్పడుతుంది. బత్తిలిగడ్డ, ముద్రిపాడుగడ్డ, కొండతోయగడ్డ, మలదామిగడ్డ
దీని రూర్యాలయము కట్టిపై అదనముగా కీ నేల ఎకరములు వదిలొస్తున్నవి వచ్చును.
ప్రాంతాల్లోని రైతులకు మరొకటియు చేయవలసిన అవకాశము.

మొత్తం ఒక కోటి రూపాయలు మా జిల్లాలో పనిపెట్టి, పని నంతవరకు
చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. వీటి చేయడానికి అవకాశం కల్పించవలసిందిగా కోరు
తున్నాము.

హరిజనులకు రు. 4 లక్షలు ఇస్తున్నందుకు సంతోషమే. బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు ఎప్పుడూ హరిజనుల కేమాన్ని కోరే వారు గనుక. కపీసం ఒక కోటి రూపాయలు ఉంటేనే కాని వారి ఇండ్ల స్థలాలు గొడవ పెడతారు గనుక; ఎక్కడయినా amount చూసి రు. 4 లక్షలను రు. 10 లక్షలకు పెంచి, వివేకన స్థలాలను తొందరగా ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయగలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు జిల్లాకు ఒక లక్ష రూపాయలు చొప్పున ఇప్పిస్తారని హరిజనులకు అశుభాన్ని.

మూడు కోట్ల జనాభా మన్ననలను పొంది. బ్రహ్మానందరెడ్డి కార్యక్రమాలను కొనసాగిస్తున్న ప్రభుత్వం N. G. Os. యొక్క demands విషయంలో కూడా న్యాయమైన పరిష్కారం జేయగలదని విశ్వసిస్తున్నాను. మద్రాసు మరియు ఇతర రాష్ట్రాలలో N. G. Os. కు రు. 5/- లు పెంచారు. ఇక్కడ మాత్రం ఎందుకు ఇవ్వకూడదనే వ్యక్తి మాకు బజార్లలోను, ఆఫీసుల్లోను వినవస్తోంది. రేపు 27వ తేదీన వారు strike చేస్తామని చెబుతున్నారు. Pay Committee లో వీరి జీతాలకు రు. 4 కోట్లు అవుతుందని చెప్పినది విజం కాదు. 1½ కోటికంటే ఎక్కువ కాదంటున్నారు. మనకు రైతుల సహాయం ఎంత అవసరమో, ఈ N. G. Os.ల సహాయం కూడా అంత ముఖ్యము కాబట్టి. ప్రతి పక్షం ఏమర్చుకు అవకాశం ఇవ్వకుండా రేపు 27న సమ్మే జరుగకుండా. 26వ తేదీనే ప్రభుత్వం వారికి తగిన సహాయాన్ని ప్రకటించి. వారి కష్టాలను కూడా తొలగించమని మిక్కిలి వినయ పూర్వకంగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను.

MESSAGES FROM THE COUNCIL.

1. *The Andhra Tenancy (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959.*
2. *The Madras Famine Relief Fund (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1959.*

Mr. Speaker : I have received the following messages from the hon. Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council :—

“1) In accordance with Rule 111 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules as adopted under Clause (2) of Article 208 of the Constitution of India, I transmit a copy of the the Andhra Tenancy (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959 (L. A. Bill No. 5 of 1959) as passed and agree to by the Council on the 23rd February, 1959 without any amendment and signed by me.

2) In accordance with Rule 111 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules as adopted under clause (2) of Article 208 of the Constitution of India, I return herewith

a copy of the Madras Famine Relief Fund (Andhra Pradesh Extension and Amendment) Bill, 1959 (L. A. Bill No. 6 of 1959) which was passed by the Legislative Assembly at its sitting held on the 19th February, 1959 and transmitted to the Legislative Council for its recommendations, duly signed by me and state that this House has no recommendations to make to the Legislative Assembly in regard to the said Bill."

Now we shall adjourn till 8-30 a. m. tomorrow.

(The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Thursday, the 26th February 1959).